

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 32

TELEFON UREDNIŠTVA 25-67
TELEFON UPRAVE 25-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciškan 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, 8. in 9. februarja 1941

NAROČNINA NA MESEČ
Prejemanje v uravi ali po pošti 14 din
Dostavljen na dom 16 din, tujem 30 din
POSTNI ČEPČOVNI PACINI 11.400

Cena
din 1.—

Po zavzetju Benghasija

Angleške čete so vkorakale v Benghasi z južne strani — Presenečenje v Benghasiju, Kahiri in Londonu — Cirenajka je v celoti v angleški posesti — Napredovanje v Tripolitanijo — Dogodki v Vzhodni Afriki

PODROBNOSTI O ZAVZETJU BENGHASIJA

KAHIRA, 8. febr. AP. Zavzetje Benghasija po angleških četah je bilo včeraj, kmalu po prvih vesteh, uradno potrjeno. Prve vesti so pomenile tako veliko senzacijo, da ji skoraj nihče ni hotel verjeti. Iz Benghasija samega poročajo, da je bilo tudi prebivalstvo tega največjega mesta v Cirenaiki tako presenečeno, ko je zagledalo prihod angleških čet, da svojim lastnim očem ni hotelo verjeti in se dolgo ni moglo znajti. Zavzetje je pa pomenilo končno presenečenje tudi za samu italijansko vojsko, ki je pričakovala napada s severa, je pa prišel z juga. Benghasi so namreč zavzele one angleške čete, ki so čez puščavo napredovale skozi Mekehi na jug od Benghasija. To napredovanje je bilo tako naglo, da je Italijane presenetilo. Angleške motorizirane čete so vdrle v mesto s strani, ki sploh ni bila utrjena. S tem so Angleži

obkrožili vso italijansko vojsko, kolikor je je na severu od Benghasija še ostalo, da brani Benghasi. Računajo, da mora biti tam Italijanov od 30 do 60 tisoč. Po vestih o padcu Benghasija so se mnoge formacije teh čet že vdale vojski, ki je napredovala proti Benghasiju s severa in severovzhoda. V angleške roke je padel tudi ogromen plen, to se pravi vsa oprema te vojske z vsemi zalogami v samem Benghasiju. Razen tega so ostale v posameznih oazah v notranjosti Cirenaike še nekatere italijanske garnizije, ki so sedaj odrezane od obale in se bodo morale vdati. Število ujetnikov se bo s tem znatno dvignilo. Doslej še ni znano niti koliko je število ujetnikov, niti koliko je vojnega plena. Ostale čete maršala Grazianija se umikajo po obalni cesti v Tripolitanijo proti Misurati. Prvi angleški motorizirani oddelki jim že sledijo. Splošno prevladuje prepričanje, da se Italijani ne bodo več postavili v bran prej kot

pred Misurato, t. j. okoli 700 km daleč od Benghasija. Za obrambo bo ostal torej le skrajni zahodni kos Libije ob meji irancoske Tunizije. Ni pa tudi izključeno, da bodo Italijani Libijo popolnoma izpraznili.

PRESENEČENJE TUDI V LONDONU

LONDON, 8. febr. Reuter. Zavzetje Benghasija in s tem cele italijanske Cirenaike, je zbudilo včeraj v Londonu ogromno veselje. Sprva Londončani sploh niso hoteli verjeti, da je Benghasi res padel. Šele naknadna uradna poročila so jih o tem prepričala.

VARNOST EGIPTA IN SUEZA

KAHIRA, 8. febr. UP. Italijani so z izgubo Benghasija izgubili zadnje letališče v Afriki, od koder bi lahko bombardirali Kairo, Aleksandrijo in Sueški kanal. Pozicija Anglije v vzhodnem delu Sredozemlja je nenavadno okrepljena. Benghasi je oddaljen 510 km zračne črte od Sicilije.

POHOD SE NADALJUJE

KAHIRA, 8. febr. UP. Britske čete so začele napredovati že na zahod od Benghasija proti osrednji Libiji. V Benghasiju je bilo po prvih ocenitvah ujetih okoli 25.000 italijanskih vojakov, dekoma pa so na paničnem begu ali pa se predajajo.

ITALIJANSKO POROČILO IZ AFRIKE

RIM, 8. febr. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj o položaju v Afriki sledeče poročilo: Bojišče v Cirenaiki: Na področju južno od Benghasija se razvija sredi boj med našimi četami in sovražnikovimi oddelki. Skupine naših letal so bombardirale sovražnikove postojanke in zanelle požare v skladiščih streliva in goriva. Sovražnikova letala so letela nad Asmaro in še nekaterimi drugimi kraji ter metala bombe, niso pa povzročila večje škode. Pri Asmaru je bilo sestreljeno eno letalo vrste Gloucester, eno naše letalo pa se ni vrnilo.

Krvavi boji pri Tepeleniju

Tepeleni sam je sredi fronte in gori — Včeraj so Italijani izvršili na osrednjem odseku nov napad — Obstreljevanje Valone z angleškimi topovi

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 8. febr. Stefani. V 245. vojnem poročilu italijanskega vrhovnega poveljstva vključeno poročilo iz Albanije se glasi: Grško bojišče: Nobenih dogodkov.

GRŠKO URADNO POROČILO

ATENE, 8. febr. Reuter. Atenski radio je, sinoci objavil, da so na nekem delu fronte izvedle zelo močne pehotne formacije Italijanov hud napad na grške postojanke. Po dvehurnem boju na nož so bile sovražne čete odbite, ujetih je več vojakov in zaplenjenega mnogo vojnega materiala. Sedem tankov je bilo uničenih.

ATENE, 8. febr. At. Ag. Grško vrhovno poveljstvo je sinoci izdalo naslednje poročilo št. 104: Akcije artilerije in patrulj so prizadejale sovražniku mnogo izgub.

Sovražna letala so napadla neko mesto v Epiru. Žrtve in škode ni bilo. Napadeno je bilo tudi neko mesto na zahodnem Peloponezu, tudi tu ni bilo žrtve in škode.

POLOŽAJ PRI TEPELENIJU

ATENE, 8. febr. AP. Italijanske čete so včeraj kljub vsem prejšnjim neuspehom in žrtvam poizkusile nov protinapad v tepelenskem sektorju fronte, toda grške čete so tudi ta sunek zlomile in odbile. Tepeleni leži sedaj brez gospodarja sredi fronte in gori. Italijani so ga izpraznili, a Grki ga tudi še niso zasedli. Važne uspehe so dosegli Grki znova na planini Trebešini, kjer so se sedaj popolnoma utrdili in obvladajo vso okolico. Pred Valono se je pričelo obstreljevanje mesta s topovi z grških položajev na dnu Valonskega zatvra.

OBSTRELJEVANJE VALONE

ATENE, 8. febr. UP. Na grško bojišče v Albaniji so bili sedaj pripeljani prvi težki angleški topovi in so pričeli obstreljevati Valono. Tepeleni še vedno gori, v neposredni okolici pa se boji nadaljujejo.

GRŠKI KRALJ NA FRONTI

ATENE, 8. febr. At. Ag. Kralj Jurij II. je obšel grško fronto v Albaniji, toplo pozdravljen od vojakov. Vlada je obiskal prve boje črte, odlikoval je podčastnike in vojake, ki so se posebno izkazali. Po telefonu je vsa fronta zvedela, da je kralj med vojaki, tako da je bil to zanje pravi praznični dan. Po vsej fronti so se razlegali vzkliki: »Živel kralj Jurij!«

ADMIRAL DARLAN

glavni posredovalec maršala Pétaina v pogajanjih z Lavalom in nemškimi predstavniki v Parizu

USA priznavajo Češkoslovaško

WASHINGTON, 8. febr. UP. Cordell Hull je potrdil ponovno, da USA priznava svobodno češkoslovaško republiko. Ni pa bil postavljen poslanik zaradi tehničnih vprašanj, ki se tičejo organizacije nove češkoslovaške vlade v Londonu.

VPRAŠANJE EVAKUACIJE CIVILISTOV V ABESINIJ

VICHY, 8. febr. United Press. V Vichy je prišel poseben italijanski odposlanec z nalogo, da zaprosi za pomoč pri izselitvi 80.000 italijanskih kolonistov iz Abesinije, za katere obstoji nevarnost, da jih bodo abesinski vstajalci masakrirali. Navzile demantilem z ene in druge strani se je izvedelo, da je tak odposlanec bil v Vichyju ter se je že vrnil.

CHURCHILL BO GOVORIL PO RADIU

LONDON, 8. febr. Reuter. Predsednik vlade Churchill bo govoril po radiu v nedeljo ob 20. po Greenwichu.

Novi napadi na invazijske baze

Po nemških in angleških vesteh so angleži znova obmetavali z bombami kraje ob Kanalu — Nad Anglijo sta se pojavili tekom noči le dve nemški letali

ANGLEŠKI LETALSKI NAPADI

LONDON, 8. febr. Reuter. Angleška letala so v noči na soboto napadla invazijske luke, predvsem Boulogne in Dunkerque.

LONDON, 8. febr. Reuter. Uradno poročajo, da so angleška letala sinoci bombardirala vse luke na francoski obali, iz katerih bi lahko sovražnik podvzel napad na Anglijo. Eksplozije bomb so bile tako močne, da so se tresla okna v grofih Kent, onstran Kanala. Veliki plameni požarov so bili videti daleč naokrog, v napadu je sodelovalo veliko število bombnikov.

GOSTA MEGLA NAD KANALOM

LONDON, 8. febr. UP. Najhujša megla v tej zimi je ležala včeraj nad Kanalom. Vide o se je komaj nekaj metrov pred seboj. Nemci so poslali samo dve letali nad Anglijo. Angleški bombniki so napadli v četrti ponoči francosko obalo v dožini 160 km od Dunkerquea do Fecampa.

STRELJANJE ČEZ KANAL

DOVER, 8. febr. UP. Angleški daljnostrelni topovi so včeraj streljali preko Kanala na francoska pristanišča.

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 8. febr. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Neka nemška podmornica je potopila dve oboroženi sovražnikovi trgovski ladji s skupno tonazlo 12.000 ton. Ob vzhodni angleški obali se je hitremu motornemu čolnu posrečilo potopiti eno obalno britansko ladjo. Angleška letala so kljub slabemu vremenu izvedla s silo ogledniške polete nad zasedenim področjem ob obali. Posameznim letalom se je posrečilo prebiti se skozi obrambo in vreči na neko pristanišče bombe. Povzročena škoda ni velika. Civilno prebivalstvo je sodelovalo pri gašenju požarov. Pri tej priliki so protiletalske baterije sestrelile eno letalo tipa »Armstrong«, neko drugo britansko

letalo pa je bilo prisiljeno spustiti se na tla in je bila posadka ujeta.

DANAŠNJE POROČILO

BERLIN, 8. febr. DNB. V minili noči so ob oblačnem vremenu edince britskih letal poizkusile napasti obale Kanala. Protiletalska obramba je to preprečila. Sovražna letala so vrgla več svetlobnih bomb, da bi lahko videla cilj, vendar so vse bombe padle na prosti svet. Akcija sovražnika je bila s tem omejena le na majhen prostor. Škode ni bilo.

Francija ne bo odstopila Bizerte

VICHY, 8. febr. Reuter. General Weygand je uradno demantiral vse vesti, po katerih naj bi Francija dovolila Nemčiji, da uporabi Bizerto kot svoje vojno oporišče. Tudi v svojem govoru preko alžirskega radia je Weygand dejal, da med Francijo in Nemčijo ni nobenih pogajanj glede odstopitve Bizerte, odnosno izkrcanja nemških čet v tem francoskem tuziškem pristanišču.

VICHY, 8. febr. UP. Weygandovo izjavo, da Nemčija ne bo dobila nobenega oporišča v francoski severni Afriki, so listi prinesli v nezasedeni Franciji po nalogu vlade na prvih mestih. Zanimivo je, da je Weygand podal to izjavo v času, ko se Darlan pogaja z Lavalom v Parizu.

Prvi Rooseveltovi uspehi

Pri prvih glasovanjih v kongresu so dobili Rooseveltovi pooblastilni zakoni večino — iz debate v kongresu — Argumenti opozicije proti prezidentovim pooblastilom in pomoči Angliji

WASHINGTON, 8. febr. AP, S 60 glasovi večine je kongres odklonil republikanski predlog k Rooseveltovemu načrtu, ki bi Rooseveltu prepovedal odstopitev posameznih ameriških vojni ladij Angliji. Roosevelt je zmagal s 183 proti 123 glasovom. Kongres je tudi odklonil republikansko zahtevo, da se sovjetska Rusija izloči iz vrste držav, ki naj se okoristijo z Rooseveltovim načrtom. Ta predlog je propadel s 185 glasovi proti 94, ker je bilo v debati konstatirano, da bi taka izločitev Rusije samo še približala Rusijo Nemčiji. Vojni minister je sporočil senatnemu odboru za zunanje zadeve, da je politika pomoči Angliji prinesla podvojitev ameriške produkcijske kapacitete od 1. 1939. naprej. Čeprav se je mislilo, da bo končno glasovanje že v petek, se je debata zavlekla.

WASHINGTON, 8. febr. Reuter. Predstavniški dom je sprejel predlog, da se

pomoč v vojnem materialu Angliji omeji na milijardo in 300 milijonov dolarjev. Republikanski amandman, po katerem bi predsednik USA ne smel uporabiti vojno mornarico v korist vojskujoči se tuji strani brez odobrenja kongresa, je bil odklonjen.

WASHINGTON, 8. febr. DNB. Ameriški publicist in izdajatelj listov, Clayton Morrison, je v zunanje-političnem odboru kritiziral zakon o pomoči Angliji, češ da se bo ameriška demokracija po tem zakonu izpremenila v diktaturo predsednika. Tudi če bo ta zakon le malo časa v veljavi, bo omogočil Roosevelt, da ustvari položaj, iz katerega bi ne bilo izhoda drugače, kakor z vojno. Ta vojna bi ne bila vojna Amerike, ampak njenega prezidenta. Izkoriščajoč svoj ugled in visoki položaj, razvija Roosevelt razne fantastične misli o invaziji v Ameriko in podobno, vse pa z ednim ciljem, poma-

gati Angliji. S tem je Roosevelt že dosegel potegnil državno življenje Američanov v evropski spor. Anglija kliče na pomoč Roosevelta, toda zgodovina ga bo obsodila.

NEW YORK, 8. febr. DNB. Predstavnik republikancev v senatnem odboru je poudaril v svojem govoru po radiu, da zakon o pomoči Angliji vleče Ameriko v vojno. Če USA dovoli, da se ta zakon uresniči, bodo postavljene pod vojno diktaturo. Monroeva doktrina je zadostna obramba pred tujimi silami, ki se nimajo vmešavati v zadeve zahodne hemisfere, nasprotno se pa USA ne smejo vtikati v evropske zadeve.

WASHINGTON, 8. febr. Reuter. Vojni minister Stimson je senatni odbor obvestil, da bo vojno ministrstvo v štirih, najkasneje v šestih mesecih opremilo ameriško letalstvo z najmodernejšimi modeli vojnih letal.

Darlan se je vrnil v Vichy

BERN, 8. febr. ZPV. Admiral Darlan se je danes vrnil iz Pariza v Vichy in takoj poročal Petainu o svojih razgovorih, ki jih je imel tam z Lavalom. Rezultati tega drugega obiska Darlana v Parizu še niso znani. V splošnem sodojo v Vichyju, da vztraja maršal Petain na svojem stališču in ni nikakor pripravljen prepustiti takega položaja, ki bi ogrozil njegovo pozicijo kot vodje Francije in lahko sklepal razne pogodbe brez njegove odobritve. Pač

pa izgleda, da je Petain pripravljen Lavalu zopet sprejeti v vlado, vendar pod določenimi pogoji. Javno mnenje je v nezasedeni Franciji odločno proti Lavalu in njegovi politiki. Na vsak način se pričakuje, da se bo kriza, ki je nastala v zadnjem času v Vichyju, sedaj kmalu rešila, ker ni verjetno, da bi bilo mogoče rešitev spričo sedanjih razmer še dolgo zavlačevati.

Nemčija ima 300 podmornic?

RIM, 8. febr. ZPV. Po nekaterih vesteh iz ameriškega vira, ki jih pošema »Il Resto del Carlino«, ima Nemčija sedaj 300 podmornic, od katerih jih je 120 že v vojni službi, dočim jih 180 še pripravljajo za nastop. V ladjeedelnici v Wilhelmshavnu je mogoče graditi hkratu 26 podmornic in jih dogotoviti v roku 2 do 3 mesecev.

Spopad z legionarji v Transilvaniji

BUKAREŠTA, 8. febr. ZPV. Na Sedmo-graškem je nastal pred par dnevi krvav spopad med skupino orožnikov in neko četo legionarjev, ki se še vedno drže v pokrajini Danova. V spopadu je bil nevarno ranjen neki legionar.

GRČIJA NI DOVOLILA IZKRCANJA ANGLEŽEV

ATENE, 8. febr. AT. Ag. Neki tuji list je prinesel vest, da je predsednik grške vlade dovolil, da se v Solunu izkrcajo štiri angleške divizije. Atenska agencija je pooblaščenca objaviti odločen demanti te vesti.

LLOYDOV NASLEDNIK MOYNE

LONDON, 8. febr. AP. Namesto pokojnega lorda Lloydja je bil imenovan za kolonijskega podtajnika lord Moyne, ki je bil nekoč že poljedelski minister.

DEMANTIRANE VESTI

VICHY, 8. febr. Havas. Vesti nekaterih pariških listov, da je angleška vlada izročila francoskim oblastvom v Siriji ultimatum, naj do 10. t. m. izroče Angležem vse enice vojnega mornarice, ki so stacionirane v vzhodnem Sredozemlju, se zanikujejo.

JUŽNOAFRIŠKI STRAŽNIKI V PREISKAVI

JOHANNESBURG, 8. febr. Reuter. Petnajst policijskih stražnikov so postavili pred sodnike, ker so pri zadnjih nedeljskih kršitvah predpisov uporabili orožja. Posebna komisija bo preiskala ves potek dogodkov.

USTAVITEV TUJIH LISTOV V BRAZILIJU

RIO DE JANEIRO, 8. febr. DNB. Vlada je izdala odlok, da bodo smeli po šestih mesecih izhajati tuji časniki in časopisi v Braziliji le v državnem, in ne več v tujem jeziku.

NOVI GUVERNER FALKLANDSKIH OTOKOV

LONDON, 8. febr. Reuter. Kralj Jurij je imenoval Allena Woleya Cardenalla za guvernerja Falklandskih otokov v Južni Ameriki.

ROOSEVELTOVO PISMO ČANGKAJSKU

ČUNGKING, 8. febr. DNB. Posebni poslanec Roosevelta je obiskal maršala Čangkajskega in mu izročil lastnoročno napisano pismo prezidenta USA.

POPHAM V SINGAPURU

SANGHAI, 8. febr. DNB. Glavni poveljnik britskih čet na Daljnem vzhodu, sir Robert Brook Popham, je došel v Singapur, od koder bo potoval v Avstralijo.

POTOPLJENA NORVEŠKA LADJA

STOCKHOLM, 8. febr. Stefani. Norveška ladja »Rifilke« je bila s topovskimi streli potopljena od neke britske podmornice. Posadka 30 mož je rešena.

IZMIŠLJENIH DESET ZAPOVEDI

BUENOS AIRES, 8. febr. DNB. Nemško poslaništvo je objavilo preko argentinskih jutrnjnikov, da so prosta falzifikacija vse trditve, ki so jih prinesli listi pod naslovom: Deset zapovedi narodnega socializma. V teh se iznaša niz zahtev in ugotovitev, ki da so iz nemškega vira. Te falzifikate širijo protinemško razpoloženi elementi in nemški uradni krogi niso odgovorni za takšne vesti.

Slovenski prvak na 18 km je Tone Razinger (Jesenice)

Celje, 8. febr.

Ob 9.30 je bil start v mestnem parku ob brvi za tekmovalce na progi 18 km. Od 47 prijavljenih jih je startalo 36. Startu je prisostvoval tudi zastopnik ministra vojske in mornarice brigadni general Matija Parac iz Maribora, številni predstavniki oblasti, klubov ter mnogo občinstva. Vreme je odlično za tekmovalce, ter je pričakovati odličnih rezultatov. Proga za tek je srednje težka, dobro izvedena ter ima višinsko razliko 300 m.

V času 1:11:47 je prišel prvi na cilj Razinger Tone (Bratstvo, Jesenice), ki je s tem postal slovenski prvak v teku na 18 km. Po prihodu na cilj je zmagovalcu izjavil, da je proga sicer težka, toda odlično markirana in sploh v odličnem stanju. Prevozil je že več prog dopia in v tujini vendar še ni videl

enake. Rezultate ostalih tekmovalcev bomo objavili v ponedeljek, ker v času poročila še niso izračunani.

NEMSKA ZMAGA V KLASIČNI KOMBINACIJI

Na svetovnem smučarskem prvenstvu v Cortini d'Ampezzo so bili včeraj na sporedu smučarski skoki za klasično kombinacijo. Na skakalnici v Zuelu je tekmovalo za oceno v kombinaciji 24 tekmovalcev izmed onih, ki so dan popreje startali v teku na 18 km. Skakalnica in tekmovalci so se odlično izkazali, med vsemi skoki ni bilo niti enega s padcem. Med tekmovalci je že vnaprej veljal za favorita Nemec Gusti Berauer, ki je s skokoma 56,5 m in 57 m res tudi odnesel zmago s precejšnjim naskokom pred drugimi. Skupna ocena v klasični kombinaciji je sledeča:

1. Berauer Gusti (Nemčija) 431,8; 2. Salonen (Finska) 414,8; 3. Gstrein (Nemčija) 406,2; 4. Paplas (Finska) 392,4; 5. Murama (Finska) 391,6; 6. Selanger (Švedska) 391,5; 7. Dacot (Italija) 390,6 točke itd.

Od SIDI EL BARRANIJA do BENGHASIJA

Kolonialne vojne imajo za nas Evropece svojo posebno privlačnost, če hočete, tudi skrivnost. Bijejo se daleč od nas, v okoliščinah, o katerih imajo preprosti ljudje le malo pojma.

So to vojne, ko se bori človek ne le z nasprotnikom, nego tudi s krutimi elementi prirode: strašno vročino, žejno, puščavskimi peščenimi viharji in tropskimi boleznimi. Nasprotnika morata zmagovati neverjetne napore in vsak vojak je v obeh taborih brez izjeme že v tem pogledu sam za sebe junak.

Tako je tudi v Libiji. Napoleon je s svojo vojsko okusil vse strahote ruske zime, ko je šel za carjem v Moskvo. Tako Graziani, kakor Wavell sta se pa zavedala, kaj potrebujeta njuni vojski za puščavske boje. Zato sta se nanjo vsestransko pripravila, preden sta pred pozornostjo vsega sveta začela s spopadom.

Italijanska ofenziva

Prvi se je lotil težke naloge maršal Graziani. Dne 15. septembra 1940 je vdrl iz Cirenajke ob morju k Sollumu in ga zasedel. Dne 18. septembra so se umaknili Angleži iz Sidi el Barranija, italijanska letala so bombardirala niže na jugu oazo Sivo. Še malo proti Marsa Matruh so pritisnili Italijani, potem jim je zmanjkalo moči.

Graziani, stari puščavski lev, je pridno gradil dovozno cesto, spravljal na fronto strelišča, pitno vodo in živež. Svet je bil prepričan, da bo nekega jutra izvedel o silnem sunku proti Nilovi dolini in Suezu.

Operacije Wavellove vojske

Toda! Vrhovni poveljnik britskih čet na bližnjem vzhodu, general Wavell je tudi želel pokazati, kaj zna. Saj je tudi njega izbrusila puščavska praksa v prejšnjih vojnah. Ko je svoje Avstralce založil z zadostnim materialom, spravljal iz Nilove doline na fronto tanke, lažje in težje topove ter se domenil s poveljniki komandantskih in pomorskih sil o kooperaciji med ofenzivo, je udaril. Pred presenečenim nasprotnikom so zdrvele mehkanizirane enice naravnost k morju. Za njim so pritisnili Avstralci in v »bliskovitem« pohodu dne 11. decembra zasedli Sidi el Barrani. Plen je bil lep, ni ga bilo časa šteti, ko se je mudilo dalje.

V prihodnjih dneh so padle trdnjave Saint Omar, Capuzzo, Maddalena, pa Sollum ob morju. Po trdem odporu je 5. januarja podlegla Bardija, dne 22. jan. po žilavi obrambi Tobruk.

Zalet Avstralcev s tem še ni bil končan. Pot se je odprla k Gazzali, Bombi, pa dalje k Derna. Ta je padla Angležem v roke 30. januarja, glavno čelo operacijske vojske je obkolilo Apolonijo, zasedlo Cirene, levi krak jo je mahnil k Mikeli in Barki. Še nekaj dni krepkih spopadov, junaškega odpora in letalskih podvigov in kapituliral je Benghasi. Angleška zastava je zavihrala v pristanišču, ki je za Tripolisom največje v Libiji, pa najlepše po svojih orientalskih zgradbah, novih krasih palačah, ki jih je tik obale postavila podjetna italijanska kolonialna uprava.

Po zasedbi Benghasija

V osmih tednih je Wavellova vojska premagala nad 650 km dolgo pot skozi puščavske predele proti zahodu. Kaj to pomeni, vedo le kolonialni vojaški strokovnjaki, ki trde, da je za osvajanje 1 km² puščavskega terena treba dostikrat več naporov, kakor za desetkrat večjo ploskev v zmernem pasu naše zemlje. Nad 100.000 mož Grazianijeve vojske je odšlo v dolino Nila in v Palestino, pod palme Indije in celo v Južno Afriko. Med njimi štab častnikov in generalov. Pot proti zahodu je še dolga, toda Wavellov štab je optimističen. Premagati bo treba nov puščavski pas ob Veliki Sirti k Misurati, kjer se znova odpro studenci pitne vode. Do Tripolisa je še nad 1000 km poti. Ali in kako jo bodo zmagali Avstralci ter britski motorizirani oddelki, bo pokazal nadaljnji potek bojev.

Padeč Benghasija predstavlja za angleško vojno mornarico novo fazo možnih akcij v vzhodnem bazenu Sredozemlja.

Naša vojska, naša največja skupna svetinja

Jugoslovani imamo redko srečo, da je slavna srbska vojska tudi v novo jugoslovansko armado vnesla svoje visoke tradicije politične strpnosti in izoliranosti

Pomlad, nemirna vojna pomlad je pred duri. Delj kot traja sedanji svetovni spopad, tem bolj se bližamo končnim odločitvam. Ozračje je vsak dan bolj nasičeno z napetostjo.

Če nam je dosedaj uspelo očrvtati vlogo gledalca ter nismo bili potegnjeni med akterje, potem se moramo za to v prvi vrsti zahvaliti svoji odločni volji in strnjnosti, s katero smo se pripravili odbiti vsako zahtevo ali napad, ki bi ogrozil naše življenjske narodne interese.

Vemo, zopet bodo mnogi izmed nas klicani, da s puško ob nogi čuvajo našo neodvisnost. Zamenjali jih bodo drugi. In tako se bo najposobnejši del naroda vrstil na »mrtvi straži« za svojo svobodo, Ponosni bodo. Saj vedo, da izvršujejo plemenito dolžnost, ki jo narod zaupa samo svojim najboljšim. Naj bo njihova poedina osebna naloga in vloga na videz še tako neznatna in brezpomembna, vendar je sestavni del velike celote, velikega organizma, ki brez pravičnega funkcioniranja vseh teh najmanjših delov ne bi mogel delovati.

Sodobno dogajanje je bolj kot katero koli v zgodovini dokazalo upravičenost simbolov pravice: tehtnice in meča. Brez moči prisiliti kršitelja na spoštovanje pravice postane vsako pravno ali moralno pravilo samo fakultativno. Kdor je močnejši lahko nekaznovan prestopa postavljene meje in k pravici se zatekajo samo slabotni; močnejši si jo kroji po svoji volji.

Če je tako celo med poedinci, potem velja ta toliko bolj za narode, saj se med narodno pravo v primeri z drugimi, posebno poedince zadevajočimi, pravnimi področji nahaja še v takorekoč embrionalnem stanju. Tu še vedno velja v skrajnih posledicah pravica močnejšega in med dvema strankama ne odloča v važnih slučajih sodnik, temveč orožje. To je odnos, podoben onemu, ki je vladal med poedinci v prvih začetkih pravne reda, ko so dvoboji in spopadi dokazovali na čigavi strani sta pravo in Bog.

Redko kateri čas je v tako veliki meri kot današnji pobil trditve nasprotnikov oborožene sile, ki je prvi pogoj za ohranitev življenjskih pravic organiziranih narodov. Realnost življenja je razbila vse nasprotne teoretične dokaze.

Komunistična država, diktature in demokracije vse v enaki meri organizirajo in izpopolnjujejo svoje armade, zaveda-

joč se, da je od njihovih uspehov in upeh predka na tem področju odvisno, čigava volja bo v bodočnosti vladala svet in v koliko bodo pri tem vpoštevali interese poedinih skupin.

Eden izmed osnovnih pogojev za udarnost oborožene sile pa je njeno notranje zdravje in nekaka vzvišenost nad notranjepolitičnimi razprtijami. Le taka, vsemu notranjemu nadrejena, armada je sposobna v trenutku potrebe združiti ves narod v res kompaktno celoto in odigrati kot nesporni predstavnik kolektivnih interesov v vseh prilikah odločilno vlogo. Taki skupni interesi, med katerimi zavzemata problem narodne svobode napram zunanjim in reda ter zakonitosti napram notranjim sovražnikom prvo mesto, objektivni in nepristranski za večino naroda, so edino vodilo, po katerem sme vsaka urejevati svoje delo. Vsaka druga pot je zgrešena in mnogi primeri iz najnovejše zgodovine nam kažejo, v kakšen kaos zapade država, kjer se armada s svojega visokega piedestala spusti v vsakdanja politična trenja ter s tem preneha biti od vseh priznani, pravični in nepristranski nosilec državne avtoritete in predstavnik nacionalnih interesov.

Jugoslovani imamo redko srečo, da je

slavna srbska vojska tudi v novo jugoslovansko armado vnesla svoje visoke tradicije politične strpnosti in izoliranosti. Ob vseh notranjih sporih je ostala naša vojska nedotaknjena in njena avtoriteta nikdar ni trpela.

Voditelji naše vojske so pokazali mnogo večjo državniško zrelost kot mnogi naši politiki. Ustvarili so institucijo, kjer se Jugoslovani vedno čutimo kot eno, kjer prenehajo vse nazorske ter socialne razlike in stopa pred nas ena sama dolžnost: služiti domovini v cilju ohranitve naše narodne svobode, ki je prvi pogoj vsega našega ustvarjanja in življenja.

Ohraniti to veliko plemenito svojstvo naše vojske je bila vedno dolžnost vseh naših odgovornih činiteljev in vsaka kršitev tega načela bi se smatrala za neodpušljiv greh. Zato se pri nas vojska nikoli ni izkoriščala kot sredstvo v boju proti političnim ali idejnim nasprotnikom tega ali onega režima.

V času ko divja okoli nas vojna, raste od dneva do dneva spoštovanje in zupanje do naše oborožene sile. Kakor drugim narodom, ki se zavedajo vrednosti svoje neodvisnosti in svobode, je tudi nam Jugoslovanom naša vojska največja skupna svetinja.

Ivo Bošan

Vtiski iz Beograda

Beograd, začetkom februarja.

Vojna doba je vtisnila Beogradu resno zunanost. Nič več bučnih zabav in še tisto, kar je ostalo od »belosvetskega« življenja, se giblje v merah dostojnosti in treznosti.

Naša nevtralnost je vsakomur znana in upoštevana. Kratko in jasno smo povedali vsemu svetu, da ne bomo v tej vojni zagovarjali tujih interesov, temveč da bomo skrbeli z vsemi sredstvi le za to, da ne bodo naši interesi trpeli škode. Neštetokrat pa je bilo tudi z drugih strani zagotovljeno spoštovanje nevtralnosti. Naš mir in našo varnost varuje mimo teh formalnih zagotovil tudi čisto preprosta človeška pamet: kdo neki naj ima interes, narediti si iz največje države na Balkanu nasprotnico? Ali nismo mi za sosede kašča, polna živili? Ali nimamo železniških in vodnih zvez, ki bi, razrušene, zasekale strašno vrzel vsakemu oskrbova-

nju dobršnega dela Evrope?

Ves svet že danes ve za te resnice. Prav tako jih pozna naš človek, ki ne more prehljati pametne zunanje politike naše vlade.

Naša nevtralnost je v Beogradu na vsakem koraku vidna. Poleg najrazličnejših vplivov, ki jih posredujejo dobro financirana društva za »jezikovna«, »kulturna«, »gospodarska« in vsa mogoča druga zbližanja, vplivajo na prestolniško javnost v veliki meri tudi različni filmi. V razdalji dobrih dvesto metrov naletiš na Terazijah na tri kinematografe, ki prikazujejo vsak svoj svet. V prvem vidiš nemški propagandni film o Siegfriedovi črti in udarni moči nemškega letalstva. Nedač vstran predvajajo sovjetski film o Manerheimovi črti in kot tretji v vrsti je angleški dokumentarni tednik o britanskem oboroževanju in vojni moči Zedinjenih držav.

Kako so nastale motorizirane oklepne divizije

Današnja vojna je zasnovana na popolnoma drugačnih načelih, kakor je bila vojna 1914.—1918. Glavna razlika je v motorizaciji. Prvi, ki je predvidel in do vseh detajlov opisal možnost nemškega vdora v Francijo je bil polkovnik in danes general de Gaulle.

De Gaulle je l. 1934 napisal znamenito knjigo »O bodoči najemniški vojski«, v kateri je objavil svoje članke iz l. 1933. Njegove podatke je l. 1937 navajal tedanji pariški poslanec in poznejši ministriški predsednik Paul Reynaud.

Zanimivo je, da je de Gaulle napravil načrt oklepne divizije l. 1933. in da so

Nemci l. 1935. postavili prvo tako »Panzerdivizijo«. Po de Gaulleu naj bi taka divizija vsebovala:

1. izvidniški odred lahkih tankov s strojnimi in oddelke pehote na avtomobilih,
2. brigado tankov (500),
3. brigado pehote (6 bataljonov), ki bi bila na motociklih ali pa avtokarjih na gosenični pogon ter močno oborožena s pomožnim topništvom in proti tankovskim topništvom,
4. brigado mehaniziranega topništva, ki bi imela polk 75 mm topov in polk 105 mm možnarjev,

5. en bataljon saperjev,
6. kamuflažni bataljon.

Prva nemška oklepna divizija, ki je bila postavljena l. 1935 pod imenom »Panzerdivision« je imela:

1. izvidniški odred strojnih pušk na motorjih in pehote na motociklih in lahkih avtomobilih,
2. brigado tankov (540),
3. brigado strelcev (enako 5 bataljonom pehote) na motociklih in drugih motornih vozilih, z veliko množino pehotnih topov in protitankovskega orožja,
4. topniškega polka 105 mm možnarjev,
5. odreda pionirjev,
6. specializiranih čet za kamuflažo in izvežbanih za namestitvev protitankovskih edinic.

Kakor piše James Marlow v svoji knjigi o generalu de Gaulleu, je poveljnik nemških motoriziranih oddelkov general Guderian javno povedal, da je imel de Gaulle popolnoma pravi načrt za sestavo oklepne divizije.

V Franciji niso poslušali generala de Gaullea in niso hoteli organizirati obrambe »po globočini«, pač pa so jo »po frontu«. Nemci pa so prevzeli popolnoma de Gaulleove ideje in jih v praksi izpopolnili ter dosegli prodorne uspehe že pri prvih napadih.

V tej zvezi bi bilo potrebno omeniti, da imajo svojo posebno teorijo o oklepnih divizijah tudi angleški general Fuller in pa ruski generalni štab. Od de Gaulleovega načrta pa se slednja dva razlikujeta pred vsem v tem, da nimata v sestavi oklepne divizije pehote in artilerije, pač pa samo tanke.

Angleški puščajski tanki so prevzeli nase glavno breme Wavellove ofenzive

Proti napadalcem

na angleško čitalnico v Zagrebu

O bombnem napadu na angleško čitalnico v Zagrebu so zagrebške »Novosti« prinesle daljši članek, kjer ta napad ostro obsojajo ter med drugim pravijo: »Ali ljudje, ki so zakrivali ta napad, kaj mislijo? Ko bi mislili, bi mislili na čas, ki v njem živimo, mislili bi na svoje bližnje, na tragedije, ki jih lahko povzročijo, na svoje mesto, hrvaško prestolnico, katero degradirajo v džunglo, polno nevarnosti, mislili bi na Hrvatsko, ki se za njeno svobodo baje »bore« s tem, da ubijajo kar vprek in tja v en dan, ne meneč se za to, koga utegne zadeti kos peklenškega stroja. Ko tako delajo, ali mar mislijo, da delajo kako veliko politiko, politiko velikih narodov, da delajo po namenih velikih držav, da so nekaki eksponenti njihove ideje o preureditvi sveta, Evrope ter ustvarjanja narodnih držav? Če tako mislijo, slabo mislijo. Zakaj, za velike bi bila prava žalitev že gola trditve, češ da stojte za dejanji take vrste, da stojte za ubijanjem tja v en dan, za mazanjem židov, za dejanji, ki ogražajo življenja morda ravno takih ljudi, ki so cenjeni in ki bi njihova smrt ali poškodba utegnila celo škodovati ideji, ki v njem imenu baje delajo taka dela. S takim delom ti ljudje ne služijo svobodi niti Hrvatski, niti kakršni koli politični Hrvatski narod še ni tako daleč, da bi obdržal neznane in temne prikazni.

Ob peti obletnici obstoja Kmetske zveze

»Kmetska zveza« je slavila pred dnevi petletnico obstoja. Organizacija združuje v 335 krajevnih skupinah okoli 80.000 članov. Njeno uradno glasilo je mesečnik »Orače«, ki izhaja v 9000 izvodih. Organizacija je nepolitična in ima namen organizirati kmečki stan stanovsko, strokovno in kulturno, vzbujati stanovsko in državljansko zavest, strokovno ga izobraževati, pospeševati njegovo gospodarsko blagostanje, širiti zadržno misel in dajati pobudo za zadržno organizacijo.

Prav simpatičen program, le kako je mogoče, da je kmečka organizacija s takim programom stara šele dobrih 5 let? Ali pred tem leti kmet take organizacije ni potreboval, se bo vprašal vsakdo, ki vsaj nekoliko pozna strokovne organizacije drugih stanov, ki poslujejo tudi pri nas v Sloveniji že kakih 40—50 let, zlasti delavske so že skoro vse toliko stare.

Člani vodstva »Kmetske zveze« pojasnjujejo to s tem, da je na Stajerskem bila taka organizacija ustanovljena že pred 30 leti, na Kranjskem je pa tvorila odsek Slov. ljudske stranke, ki je po razpustu te stranke tudi prenehal delovati.

Naj bo že kakorkoli, dejstvo je, da je organizacija edino v taki obliki, kakršno ima sedaj K. Z., sposobna reševati gospodarsko-strokovni problem kmeta in ta problem je tako nujen, in neizbežen, da ga ni z nobenim drugačnim uveljavljanjem mogoče nadomestiti. Najmanj ga pa more nadomestiti s svojim delovanjem politična stranka, katero tvorijo pripadniki različnih stanov, ki že po svoji naravi posluje pred vsem ob volitvah v javne ustanove in nima ne časa in ne smisla za poglobljanje v težak študij strokovnih vprašanj in njihovo reševanje.

Kakor je treba iz splošnonarodnega stališča le obžalovati, do obhaja strokovna organizacija našega kmečkega stanu šele 5 letnico obstoja in se v tej kratki dobi ni utegnila usidri, kakor bi bilo za te težke čase potrebno, tako je pa po drugi strani njena odlika v tem, da nima — konkurence, ki bi paralizirala njeno delo. Naše delavstvo na žalost ni imelo te sreče. Zadržne čase so poslovali med našim delavstvom pri nas kar štiri strokovne organizacije. Sicer je med najstarejšimi med njimi že močno napredovala zavest in zahteva po enotni delavski strokovni organizaciji, toda razpoka med njimi je prišla v tradicijo in to je pa težje premagati, kakor bi na videz bilo videti.

Strokovna organizacija, če naj bo res strokovna, mora biti vseobča in mora zbirati svoje člane edino le po stroki, vsi drugi vidiki, ki bi združitev preprečevali, morajo biti prepuščeni v reševanje takim ustanovam, ki so zanje specialno ustanovljene. Pri najbolj naprednih delavskih strokovnih organizacijah je to stališče že tako napredovalo, da so proklamirale zadnje čase že svojo popolno strankarsko neodvisnost, prepuščajoč svojem članstvu popolno svobodo opredelitve v vseh političnih, kulturnih in verskih vprašanjih. Pridržale so si za svoje delovanje le strokovno zastopstvo delavstva in so baš zaradi tega svojega stališča zelo napredovale in bi bile verjetno zelo kmalu ustvarile temelje za eno, res skupno, ves stan obsegajočo strokovno organizacijo. Kaj bi to pomenilo za vse delavce, ne glede na njihovo politično ali versko prepričanje, ni treba posebej naglašati.

Tudi kmečka strokovna organizacija se bo prej ali slej znašla pred tem vprašanjem. Ona je vsakemu kmetu nujno potrebna in v bodočih časih brez nje sploh ne bo mogel izhajati. Če bo organizacija znala dvigniti svoje delovanje res nad tista vprašanja, ki kmete razdvajajo, in poudarja le tista, ki jih združujejo, potem se bo izognila vsem težavam, ki že 40 let preprečujejo, da bi se delavci res dokončno uveljavili kot stan z vsemi posledicami, ki bi jih to dejstvo uveljavilo. V neizmerno korist kmečkemu ljudstvu in vsemu narodu bi bilo, če bi se stvar res tako posrečila.

Kmetska zveza bo v bodočem razvoju gospodarstva postavljena pred tako težka vprašanja, da ji bo dobrodošla pomoč prav slehernega kmečkega človeka v Sloveniji. Prava

NAMEN POSVEČUJE SREDSTVA.

Marsikaj je v marksizmu, česar ne moremo sprejeti, toda, svoj največji nemir občutimo prav pred dejstvom, da marksizem praktično vedno bolj zanika obstoj za vse ljudi obvezne etike. Načelo, ki so ga pripisovali jezuitom in ki pravi, da »namen posvečuje sredstva«, se danes pojavlja kot obvezno spoznanje socialno-političnega sveta. Pripadnikom naravnega družabnega stališča je dovoljeno vse, od laži do ubijanja, in to v imenu tiste velike ideje, ki naj na koncu »ončev ustvari popolno družbo, človeško bratstvo, zmago nad silami družbe in narave. (E. Koehek v »Dejanju«, dec. 1940.)

Netočna je trditev, da se svet samo s mladino začne, kakor ni pravilno mnenje, da se svet s starimi konča. In prav zato ker poznamo mladino in njih struje, a mimo mnogih drugih razlogov, za demokratični sistem, ki najbolj odgovarja naradni logiki stalnega obnavljanja v politiki državnega življenja. (»Napred«.)

vilno je nedavno uvodničar v »Slovenca« napisal, da mora biti kmet v današnjem civiliziranem svetu dobro podkovan, če hoče plodno konkurirati na gospodarskem trgu, v času velikih izmenjav blaga, ki so grozile še pred kratkim uničiti slovenskega kmeta.

Ni dvoma, da je vojna to vprašanje le odložila. Trenotno kmečkih pridelkov ni težko vnovčiti in vsaj za silo doseči cene, ki zagotavljajo rentabilnost kmečkega dela. Zavedati se je pa treba, da je kriza, ki je še pred kratkim tolkla našega kmeta, izvirala iz dejstva, da se je kmečko delo po vseh važnejših državah tehnično tako izpopolnilo, da je bil dostikrat pridelavek podvojen. Naj služi samo en dokaz tej trditvi. Dočim smo pridelali v Sloveniji na 1 hektar 950 kg živeža, so

ga pridelali v ostalih pokrajinah Jugoslavije 1040 kg, na Češkem pa okoli 5000 kg. Problem je približno tak, kakor je razmerje med čevljarjo obrtjo, ki izdeluje čevlje po starem načinu pa med moderno čevljarjo tovarno, ki izdela na stotisoče parov čevljev na mesec.

Te in take misli so nas obdajale ob praznovanju petletnice »Kmetske zveze«, kateri želimo tudi mi, da bi s svojim delovanjem obsegala ves kmečki stan Slovenije, ga združila in vzposobila, da bi rešil svoj problem v svojo in v splošno narodno korist. Pridnosti za to mu ne manjka. Manjka mu organizacije in širokega razgleda. Če mu bo »Kmetska zveza« to dala, bo izpolnila svoje poslanstvo v zgodovinskem smislu. O.

Nastajanje vrednot in osnovni gospodarski činitelji

Dragotin Kveder

Obdelovanje zemlje in primitivno rudarstvo je prva in najvažnejša stopnja nastajanja vrednot. Čim pa posega človeški duh mimo fizičnega dela v izdatnejši meri v gospodarjenje, to je, da investirajo gospodarski v delo izredne sposobnosti, zmožnosti ter znanja, potem se tvorba vrednot močno izpopolnjuje.

Človeški duh razčlenjuje, porazdeljuje in organizira dela v podjetjih in ustanovah. S tem se gospodarske vrednote ustvarjajo hitreje in v večji množini ter z manjšim naporom z uporabo strojev in racionalnimi načini proizvajanja.

Neizbežna in celo nujna posledica poduhovaljenega človeškega dela in gospodarjenja je nastajanje kapitala. Tvorba denarnih kapitalov je pa v gospodarskem procesu le vnanji izraz za dejstvo, da vsi gospodarski, upravljajoči kakor dela izvršajoči investirajo v neki meri svoje posebne, izredne, individualne sposobnosti in zmožnosti v narodno-gospodarski proces.

Največje materialne in tudi kulturne vrednote pa morejo v socialnem organizmu nastati le tedaj, ako vdelajo narodno gospodarstvo vodeči krogi v višji meri socialno-etične sposobnosti in kreposti v upravljanje denarnih kapitalov. V različnih načinih, kako denarni kapitali v narodno-gospodarskem procesu nastopajo, kako v socialnem organizmu sploh delujejo, kako se vsak čas izoblikujejo, se posebej značilno razodeva, kakšne socialno-etične kvalitete je duh gospodarstva vodečih in nadzirajočih.

Vrednosti torej nastajajo zaradi tega, da učinkujejo med seboj: priroda s svojimi tvoreninami, človek s fizičnim delom in duhovnimi sposobnostmi in kapital, odn. proizvodna sredstva. Te tri komponente so osnovni činitelji narodnega gospodarstva. V socialnem organizmu imajo vedno predvsem občestveni značaj in pomen. Zaradi tega ne more biti gospodarjenje in upravljanje z njimi privatna zadeva, odvisna le od samovoljnosti posrednika-lastnika.

V današnjem, še neurejenem narodnem gospodarstvu upravljajo sicer še premočni vodeči gospodarstveniki in drugi odločujoči krogi z osnovnimi gospodarskimi činitelji čisto kakor s potrošno robo. V današnjih usodopolnih časih pa že vidimo tudi, da posredniki lastniki niti s svojo potrošno robo ne smejo

več poljubno razpolagati v prometu in cirkulaciji dobrin. Ako je bilo doslej mogoče, da so finančniki ali skupine upravljajočih čisto tudi z denarnimi kapitali in drugimi produkcijskimi sredstvi divje spekulirali, ne bo to v bodoče več mogoče.

Nekateri posredniki in skupine so v svojem nebrzdanim egoizmu hrepeli vedno le po čim hitrejšem pomnoževanju obstoječih kapitalov samo s prometom in trgovanjem. Izogibali so se za primerne nizke obresti investirati denarne kapitalne v prepotrebno produkcijo dobrin in javna dela. Produkcijskim podjetjem spet je bil denarni kapital za nove investicije na razpolago kvečjemu proti takim neverjetno visokim obrestim, kakor za sezonске kupčije, ki lahko prenesejo visoko-obrestne, kratkoročne kredite. Produkciji dobrin za potrebo vsega občestva bi morali biti denarni kapitali ob potrebi na razpolago proti čim nižjim obrestim.

V socialnem organizmu bližnje bodočnosti bo z ustrežajočim gospodarskim pravom točno določeno, da je vsako gospodarjenje in upravljanje z osnovnimi gospodarskimi činitelji po posrednikih ali skupinah eminentno-občestvena zadeva socialnega organizma, nikakor pa ne privatna. Namesto dosedanjega, skoro brezosebnega kapitalističnega narodnega gospodarstva, se bo razvilo skrbno organizirano sposobnostno narodno gospodarstvo. V socialnem organizmu bodo delovali primerne asociacije zastopnikov vseh treh socialnih področij, prosvetnega, pravno-varnostnega in gospodarskega. Določevalo bodo na osnovi prikladnega gospodarskega prava osebe in skupine oseb, ki se jim sme poveriti upravljanje denarnih kapitalov, kakor drugih proizvodnih sredstev, na pr. zemljo. Te asociacije bodo pri tem določevanju gledale predvsem tudi na to, ali je kandidat za vodilno gospodarsko mesto tudi dovolj zanesljivega socialno-etičnega značaja, da je v resnici po svojem duhu prežet z načelom skrbstva za vse, za občestvo. Izbrani bodo sicer imeli vse pravice upravljati in gospodariti z denarnimi kapitali, odnosno s poverjenimi jim produkcijskimi sredstvi, kakor s svojo lastnino po svoji uvidevnosti. Ali samo dotlej, dokler ima celokupni socialni organizem od njih podjetniške delavnosti na osnovi ustrežajočih izrednih strokovnih in socialno-etičnih sposobnosti v resnici največjo korist.

USA in demokracija

Ameriška »Prosveta« piše: V zgodovini Amerike še ni bilo toliko kritičnih knjig napisanih o demokraciji kakor baš v tem letu — članov in razprav o tem priletnu v časnikih in magazinih je pa bilo, lahko rečemo, na deset lisice.

Na vsak način mora to nekaj pomeniti. Ljudje ne pišejo o neki stvari samo zato, da nekaj pišejo, pač pa imajo povod za to, in povod za današnje splošno in vročeno ali mrzljivo razmišljanje o demokraciji je svetovna kriza oziroma evropska vojna, katere se bolj in bolj razvija v drugo svetovno vojno, v kateri gre za življenje ali smrt dveh ideologij: demokracije in totalne diktature.

Danes je torej kritična doba, v kateri poskuša surova sila v Evropi uničiti demokratski način življenja in ga zamenjati s stari načinom avtoritarnosti ali totalne diktature. Naravno je, da ljudstvu Amerike ni vseeno, kako se konča ta boj. Prvič je izolacija (osamljenost) Amerike vedno bila in še vedno je prevara, kajti Amerika, kakor nobena velesila, se ne more izkujati iz mednarodnega gospodarstva, drugič je pa Amerika za sveto najstarejša demokratska država na svetu.

To je vzrok, da ameriški misleci burno razpravljajo o demokraciji in se resno vprašujejo, kakšni so pogoji za ohranitev demokracije in kaj so njene vrednote. Mi nismo čitali vseh knjig in člankov v ameriškem tisku o demokraciji, ker je to nemogoče, ampak kolikor smo jih prečitali, moramo z veseljem konstatirati, da je velika večina piscev zelo optimistična glede bodočnosti ameriške demokracije: med temi optimisti niso le nepristranski socialni znanstveniki in objektivni politični ekonomski, temveč tudi pristaši vseh demokratskih političnih taborov s socialisti vred.

Socialisti bi morali biti prvi, ki bi se morali zavzeti za ohranitev in obrambo po-

litične demokracije, kajti vsaka nova družba, ki hoče biti boljša kot kapitalistična, katero nadomesti, mora biti demokratska po svojem bistvu. Kajti vsako poddržanje ali socializiranje kapitala brez demokracije pomeni največjo sužnost za delavca, kar dokazuje sovjetska Rusija.

Mnogo pesimistov je, ki dvomijo, da bo ameriška demokracija prestala današnje svetovno krizo in ostala demokracija; strah jih je, da bo demokracija v lastni obrambi sama sebe uničila. Takole modrokuje: ameriška demokracija s svojimi demokratskimi metodami ne bo kos totalitarnim silam, čim se pa posluži opresivnih, diktatorskih metod, se izpremeni v fašizem in Amerika bo imela svoje diktatorje. Čemu torej oboroževanje in uničujoča vojna, ko pa med ameriškim in evropskim diktatorjem ne bo nobene razlike!

Takšno modrovanje je skrajno strahopetno in defetistično, ker v bistvu pomeni, da za demokracijo ni več pomoči, kajti obsojena je v smrt, če se brani ali ne brani, in najbolje je, da nič ne storimo in kar čakamo, naj pride, kar koli pride.

Takšnih pesimistov in defetistov so diktatorji najbolj veseli, ker oni so njih najboljši zavezniki v vsaki demokratski državi.

Če se Amerika posluži restrikcij, na pr., da omeji civilne svoboščine, tedaj to pomeni, da so svoboščine začasno omejene. Med svetovno vojno so bile civilne svoboščine precej okrnjene, toda po vojni so bile spet vzpostavljene. Imamo torej izkušnjo, da se ameriška demokracija lahko precej življeje, pri tem pa ne izgubi življenjske sile.

Demokracija lahko začasno žrtvuje vse svoje svoboščine in še vedno se lahko povrne v svoje normalno stanje — izvernši enega pogoja. Večina mora obdržati oblast! To je edini princip demokracije, ki ga ne sme nikdar žrtvovati

Večina si lahko pritrga vse ugodnosti, vse svoboščine, če je treba, nikdar pa ne sme dati iz rok pravice, da ona voli vladno. Dokler se bodo redno vršile volitve, toliko časa bo demokracija v deželi.

Prepričani smo, da Roosevelt ne bo nikdar ameriški diktator; prepričani smo, da večina ameriškega ljudstva se ne bo nikdar odrekla svobodnim volitvam in nikdar ne bo pasivno gledala, če bi kakšna manjšina ali diktatorska klika poskusila s pučem. Toliko vere že imamo v demokracijo ameriškega ljudstva, da to brez skrbi zapišemo.

Češki general Snajdarek je kot grški prostovoljec padel na albanskem bojišču. V svetovni vojni je bil prostovoljec francoske vojske ter je dosegel rang polkovnika. Po vojni je postal v češkoslovaški vojski armijski general. Po kapitulaciji Francije je stopil v grško vojsko ter je padel v bojih na čelu nekega češkega prostovoljskega oddelka. Bil je star 70 let.

100.000 dolarjev je doslej izdal ameriški pomožni odbor za Grčijo.

GENERAL WEYGAND

se mudi v Alžiru, kjer organizira francoske kolonialne čete. V zvezi z vestmi

da bo Francija odstopila Bizerto za operacije sil osi, je »v imenu vlade maršala Pétaina slovesno izjavil, da so vse govornice o pogajanjih glede odstopa Bizerte v Tunisu za izkrcanje nemških čet zlonamerno izmišljene«.

Problemi Sredozemlja

Sredozemsko morje je bilo od nekdaj križniško področje interesov velesil. Italija je že v svetovni vojni zasledovala imperialistične cilje v Sredozemlju. Turčiji je odvzela Tripolis in Dodekanez, v znanem Londonskem paktu z dne 26. aprila 1915 si je pa zagotovila vso kontrolo nad Jadranom. Dalmacija bi morala po tem paktu pripasti Italiji, ki bi skupno z Dodekanezom tako rekoč prevladovala v kontroli vzhodnega Sredozemlja.

Kasneje se je izkazalo, pišejo »Basler Nachrichten«, da italijanska ekspanzivna politika ne more imeti večjega uspeha. Že pri sklepu Londonskega pakta je Rusija sama računala z možnostjo predora v Sredozemlje preko Turčije. Ta je bila tedaj na strani osrednjih sil in Moskva je upala, da se ji odpro vrata skozi Dardanele.

V februarju 1916 je prišlo do tajne angleško-francosko-ruske pogodbe, ki je zagotovila Rusiji Dardanele, vzhodno Tracijo in del maloazijske Turčije kot interesno področje za dostop v Sredozemlje. Razočaranje v Rimu je bilo tedaj veliko. Ko je Sonnino dobil besedilo tajne pogodbe v roke, je terjal za Italijo vilajet Smirno. Ni pa mogel prodrati, ker zavezniki niso želeli, da bi se Italija preveč okrepila v vodah vzhodnega Sredozemlja. Šele izbruh ruske revolucije je pomagal Italijanom k boljšim upom za bodočnost. Na konferenci v Saint Jean de Maurienne, aprila 1917 je Sonnino dosegel, da je dobila Italija dovoljenje za vojaško akcijo v Mali Aziji, na področju Adalje, Aidine in Smirne. Rim pa ni imel tedaj sredstev, da bi diplomatski uspeh tudi realiziral. Pa tudi Amerika je nastopila proti vsakršnim tajnim pogodbam.

Vzpon Turčije pod spretnim vodstvom Kemala paše, s podporo Francozov in Rusov, je povzročil vprašanje Dardanel. Italijanska ekspanzivnost v Mali Aziji je naenkrat prenehala. Nova Turčija je nastopila kot činitelj, ki ga ni bilo mogoče podcenjevati. Sovjetska Rusija je, zainteresirana na Dardanelah, podpirala Turčijo. Prijateljsko razmerje je trajalo vse do zadnjih dogodkov. Italijanske aspiracije po sredozemskem prostoru je omejilo tudi zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev in pa Grčijo.

Zdaj je stopila Italija skupaj z Nemčijo v boj za svoj življenjski prostor. Specifično italijanski imperializem se je prelevil v svetovni, pod vodstvom fašizma in v zvezi z Nemčijo. Nemško sodelovanje v Sredozemlju naj bi bilo le bolj prijateljska gesta. Eden tesnejših sodelavcev Ribbentropa, dr. P. Schmidt, je napisal, da »Nemčija kot evropska gmota je vezana le po svoji prijateljski Italiji. Bodoča kolonialna politika pa bo dvignila pomen Sredozemlja tudi za Nemčijo, zato je boj Italije za prevlado na tem področju obenem tudi boj Nemčije«.

Nov ce

Elita smučarskega sporta v Celju

Jutri pojdejo vsi ljubitelji bele opojnosti v Celje

Mesto Celje nam nudi te dni posebno svečano sliko, saj se je odelo v praznično obleko, da dostojno sprejme slovensko smučarsko mladino, kateri se bodo pridružili tudi »asi« na dilcah s področja hrvatske in srbske smučarske zveze. Velika sportna manifestacija ob priliki I. izleta slovenskih smučarjev v Celju pomeni torej revijo elite slovenske in jugoslovanske smučarske mladine, ki bo se pomerila v viteški borbi za naslovo državnih in narodnih prvakov v posameznih smučarskih disciplinah.

Poleg tekmovalcev se bodo za časa izleta zbrali v Celju tudi prijatelji raznih zimskih sportov, ki so na izletnem sporedu, saj bo to redka prilika da bodo v tako kratkem času in skoro na istem kra-

ju videli vse najboljši, s čimer razpolaga naš smučski sport. Razumljivo je, da marsikdo ne more prisostvovati vsem izletnim prireditvam, vsakdo pa se bo lahko podal v Celje vsaj v nedeljo, ko bodo na sporedu discipline, ki so za gledalca najprivlačnejše: slalom in smučski skoki. Zlasti za poslednje vlada veliko zanimanje, tekmovali bodo naši državni prvaki, ki majo za seboj že težke mednarodne konkurence, na startu bomo pa videli tudi mlajšo generacijo, zlasti z Gorenjskega, ter smučski naraščaj.

Skakalci so že pridno trenirali na prenovljeni skakalnici v Liscach, ki dopušča skoke do 50 m, mnogi tekmovalci so dosegli že znamke preko 40 m.

Za izlet je dovoljena polovična vožnja

po državnih železnica, pa tudi ne glede na to se lahko vsakdo posluži nedeljske povratne karte ter si tako privoščiti za mal denar res užitek poln nedeljski izlet.

Cvet naše mladine se je zgrnil v Celje preko nedelje, da pokaže svoje sposobnosti in velik polet, ki ga je doživel smučarski sport tudi pri nas. Spomnimo se, kako drugi narodi cenijo in pozdravljajo uspehe svojih sinov v sportu ter dajmo tudi naši mladini zadoščanje za njeno delo s čim številnejšim posetom celjskih smučskih praznikov, kar ji bo služilo v vzpodbudo tudi v bodoče. Vsakdo pa naj se odloči najmanj za to: v nedeljo na I. izlet slovenskih smučarjev v Celje.

Spomenica javnih nameščencev in upokoјencev

Te dni so poslali javni nameščenci in upokoјenci preko svojih stanovskih organizacij spomenico ministrskemu predsedniku in podpredsedniku, ministru financ in banu dravske banovine. V njej ponovno opozarjajo na svoj položaj in na zahteve, ki so jih že nekoč sporočili pristojnim mestom, ter zahtevajo, da se s posegom državne uprave prepreči nadaljnje naraščanje cen, povečajo prejemki vseh državnih uslužbencev in upokoјencev na eksistenčni minimum. Izravnaajo naj se vse razlike med pre-

jemki posameznih strok aktivnih in upokoјenih državnih uslužbencev in da se tako aktivnim kakor upokoјenim uslužbencem prizna za žene in otroke doklade sorazmerno z draginjo. Sicer so bile že vse te zahteve izražene v prvi spomenici in so jih sedaj samo ponovili. Od zadnje spomenice so se cene življenjskim potrebščinam ponovno dvignile in so se torej njihovi prejemki dejansko spet znižali. Spomenico je podpisalo 16 stanovskih organizacij.

Več podpore slovenigraškemu Zdravstvenemu domu

Zdravstveni dom v Slovenjgradcu je v preteklem letu uspešno deloval za zdravstveno higijensko izboljšanje našega podčelja. V tem okviru je priredil tri razstave: v Pamečah, Smartnem pri Slovenjgradcu in v Št. Ilju pod Turjakom. Teme predavanja so bile: Razvoj, nega in prehrana dojenčka, o nalezljivih boleznih otrok in tbc, o higieni na vasi, o higieni žene in deklet. Skoro vsa predavanja so spremljale skioptične slike. Razstave so bile odprte povečini zvečer, ker je podnevi, ko je prebivalstvo na delu odnosno pri domačem delu, zaščitna sestra, gđ. Anica Burgerjeva, ki je razstavo priredila in vodila, obiskovala ljudi po stanovanjih in nudila vsem potrebnim pomoč z nasveti. V posvetovalnico za matere je prišlo na posvete 550 mater, sestra pa je obiskala 81 domov. Po nasvete za dojenčke je prišlo 136 mater, dočim je zaščitna sestra napravila 133 obiskov k dojenčkom in pri-

vseh obiskih svetovala, poučevala in s tem svojim delom mnogo storila za zdravje malčkov našega okraja. Pri teh obiskih se je zaščitna sestra obrnila tudi na župane občin s prošnjo za podporo, da je lahko obdarila matere z najpotrebnejšim, to je s perilom, za dojenčke in z živežem. Mnogim potrebnim je zaščitna sestra v potrebi pomagala, kolikor je bilo v njeni moči. Zato bi bilo potrebno, da bi denarni zavodi in obrati v našem okraju prispevali in omogočili, da bi zdravstveni dom v bodoče lahko podprl vsako siromajno mater in ji nudil še izdatnejšo pomoč, kakor jo je lahko nudil v preteklem letu.

V šolski polikliniki je bilo v preteklem letu 617 ambulantnih pregledov, sestra je opravila 61 obiskov na šole, z roditelji šolobveznih otrok je imela 77 posvetov brez poziva, na poziv pa je prišlo na posvet 95 mater. 85 otrok je prejelo zdravila

Porast hranilnih vlog pri slovenskih hranilnicah

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so se tudi v oktobru in novembru preteklega leta razvijale vlog pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah ugodno. V oktobru se opaža povečanje vlog le za 1 million din na 990.825.953, zato pa so se v novembru dvignile skupne vloge kar za 27 milijonov na 1.017.835.514 din, od česar odpade na 123.650 hranilnih knjižic 752.2 milij. in na 1689 tekočih računov 265.6 milij. din. Vloge na knjižice so se povečale v oktobru pri 9 zavodih, v novembru pri 11, vloge v tek. računu v oktobru pri 5, v novembru pa pri 10 zavodih (izmed 20, ki sploh vodijo tek. račune), skupno stanje vlog pa v oktobru pri 8, v novembru celo pri 10 zavodih. Tudi število vlagateljev je naraslo v oktobru pri 8, v novembru pa pri 10 zavodih in znaša tedaj 125.184

MODERNE BOLNIŠNICE — BOLNIŠKI BLOKI

Navadno zavzema gradnja bolnišnic ogromne komplekse zemljišč. Zato so pričeli strokovnjaki razmišljati o novem načinu gradnje bolnišnic. Zednili so se v tem, da bi bilo najboljši, graditi bolniške bloke. Sorodne panoge bi bile

pod enim krovom, posamezni bloki pa razvrščeni v obliki zvezde in bi se dvigali v 5 do 7 nadstropij. Prvo takšno bolnišnico nameravajo graditi v Beogradu na zemljišču bolnišnice za duševne bolne.

o Hajdina pri Ptuj. V nedeljo, 9. I. m. bo na Hajdini domovinski dan. Ob tej priliki bodo uprizarili Finžgarjevo narodno igro »Naša kri«, s katero bodo gostovali sosedje od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Začetek govora in igre točno ob 15. Vabljeni tudi Ptujčani!

Soboški problemi, ki ovirajo gospodarski razmah

Vsi so uvdušeni nad Prekmurjem, kje prehajajo ravna žitna polja v rahlo vzvalovane Goriške borove gozdove. Izhodišče vsem izletom je M. Sobota, ki že lahko s svojimi tremi hoteli, dvema kavarnama in osmimi gostilnami zadovolji tudi najbolj izbirčnega gosta.

Kljub avtobusni zvezi pa še vedno prihaja večina potnikov z vlakom. Ali, kdor se pripelje z njim, se začudi, ko najde namesto primerne postajnega poslopja staro enonadstropno hišo, ki je bila zgrajena za predvojni promet. Za današnje potrebe uvoza in izvoza ne ustreza več, saj nima niti najpotrebnejših prostorov kot so skladišče in čakalnica. Lansko leto je odšlo okrog 70.770 potnikov, prišlo pa

jih je 67.480. Še bolj kot osebni promet pa trpi zaradi utesnjenosti tovorni promet, ki je velik, saj ima Sobota že precejšnjo industrijo. Uvozilo se je okrog 2500 in izvozilo 1200 vagonov različnega blaga, ne upoštevajoč posameznih kosovnih pošilk. Da je izvoz tako majhen, je pripisati slabi letini, slabim prometnim zvezam in preobremenjenosti postaje, ki ne more vsega niti začasnó vskladiščiti. Posameznega kosovnega blaga je bilo odposlanega 270.000 kg in prispelo pa je 376.000 kg. Iz navedenih števk je razvidno, da Sobota več sprejema kot pa oddaja.

Sobota je tudi središče tuijskega prometa in izhodišče za mnoge izlete na

PRECIZNE URE ZE OD LETA 1856

ETERNA

Dobivajo se samo v boljših strokovnih trgovinah

Plačujte naročnino za »Večernik« brez opominov!

Opominjanje naročnikov za redno plačevanje naročnine povzroča razmeroma jako mnogo dela in stroškov. Odločili smo se, da tolike težave in izdatke radi nerednosti nekaterih naročnikov na vsak način odpravimo. Zato opozarjamo ceni. naročnike, da bomo v bodoče vsak opomin nerednim plačnikom naročnine zaračunali po din 10.— ter ta znesek pristeli zaoštalj naročnini. V današnjih časih ni drugače mogoče, če celo ne dnevniku, ki je — brez pretiravanja — razmeroma najcenejši list na svetu.

Naročnino je treba praviloma plačevati vnaprej, najkasneje pa do 8. v mesecu za tekoči mesec. Točno plačevanje naročnine ni samo v interesu lista, marveč je tudi v prid naročnikom samim, ker je točno plačevanje naročnine pogoj za veljavnost zavarovanja za primere smrtne nezgode za din 10.000.—, za kateri znesek so samo redni plačniki naročnine za »VEČERNIK« zavarovani s posebno polico. Zato prosimo in pozivamo ceni. naročnike:

Plačujte naročnino za »VEČERNIK« brez opominov!

Uprava »VEČERNIKA«, Maribor, Kopališka 6.

o Rojstvo in smrt sta se srečala na Petanjcih, kjer se je istočasno, ko je umiral stari oče Matija Stefanec, rodilo dekletce.

o Sokol v Ljutomeru je v soboto priredil veliko tradicionalno pustno zabavo, ki je prav dobro uspela in bila tudi dobro obiskana.

o Na soboški gimnaziji, katere učilnice so prenatrpane z dijaki, je izdelalo koncem prvega polletja 56 (7.83%) učencev z odličnim, 220 (30.77%) s prav dobrim in 189 (26.43%) z dobrim uspehom. Tako je izdelalo vsega skupaj 465 (65.03%) dijakov. Eno slabo oceno je imelo 121, dve slabi 70 in tri ali več slabih pa 59 dijakov. Po § 54 zakona o srednjih šolah jih je bilo od 59 od pouka odstranjenih (več ko pol slabih ocen iz naučnih predmetov) 9. Ni izdelalo 250 (34.97%) dijakov. Neocenjen ni ostal nihče. Na koncu prvega polletja je bilo na zavodu 715 učencev in ti imajo za pouk na razpolago le 8 učilnic.

VSA NAKAZILA IN VSE DOPISE ZARADI NAROČNINE NAJ DOPISNIKI POŠILJAJO UPRAVI »VEČERNIKA« TOČNO Z NASLOVOM PRAVEGA NAROČNIKA, NE PA Z NASLOVOM KOGA DRUGEGA, KER SICER LAHKO NASTANEJO PRI VPISOVANJU NETOČNOSTI IN PRI POŠILJANJU LISTA NELJUBE POMOTE.

Trboveljski rudniški nameščenci so zborovali

Društvo trboveljskih rudniških nameščencev je imelo občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. Čibej. Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo sodelovalo pri vprašanju o ureditvi odnosov med rudarskim in pokojninskim zavarovanjem, pri sestavi spreminjevalnih predlogov k na-

črtu zakona o pokojninskem zavarovanju in pri akciji za izboljšanje socialnega položaja rudniških nameščencev. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Čibej, ki se vneto zavzema za težnje društvenih članov.

Lansko leto je bilo v Soboti 1401 (leta 1939 2461) potnikov s 1739 (3248) prenočninami. Od tega je bilo naših državljanov 1330 (2121), ki so pa spali 1539 (2747) noči v Soboti.

To je kratka bilanca soboškega prometa, ki bi se še bolj razvil, če bi bilo vse, kar je potrebno.

Maribor

Narodno vzgojno delo Ženskega društva

Materinski tečaj bo visoka šola vzgoje in npravne izobrazbe

Naše Žensko društvo v Mariboru, se z veliko vnamo posveča narodno-vzgojnemu delu, zavedajoč se, da dela za pro-speh dece in mladine, za povzdigo mo-rale v družini in zakonu, za javno higi-eno in kulturno rast našega naroda.

S ponovno otvoritvijo Materinskega tečaja v dnehi od 11. februarja do 12. marca t. l., v teh težkih in usodepolnih časih, pod vodstvom gospe Jele Levstikove, so nam prirediteljice ustvarile ne- kaj, kar ima svojo trdno in nepremagljivo mesto.

Tak tečaj je prava pot, ki nadomešča našim materam, sedanjim in bodočim, visoko šolo vzgoje in npravne izobrazbe.

Saj bodo posamezne gg. predavateljice in predavatelj seznajali najširše sloje našega ženstva z raznimi panogami, ka- kor:

- dne 11. II. Družina in njeno poslanstvo — dr. Meško,
12. II. Rodbina v boju proti tuberkulozi — dr. Radšel,
18. II. Moj otrok naj postane živ ud svo- jega naroda — prof. Dora Vodnik,
20. II. Otroške bolezni v šolski in pred- šolski dobi — dr. Lebanova,
26. II. Kaj naj vedo starši o boleznih ušes, nosu, ust in grla — dr. Cundrič,
27. II. Vzgojajmo socialni čut — Pavla Hočevnar,

4. III. Knaus-Oginova razkritja in so- došno materinstvo — dr. Marin
5. III. Naš odnos do doraščajoče mladine — Miloš Ledinek
11. III. Kirurške intervencije v otroški dobi — dr. Koprivnik,
12. III. Režeži, grešniki, otroci in vzgo- ja — dr. Trstenjak.

Dolžnost mater, očetov ter naših de- klet je, da se tega tečaja udeležijo, saj prihajajo nekatere matere celo z vlakom in avtobusom iz oddaljenih krajev, zavečajo se pri tem, da je le zdrav na- raščaj, zdrav zarod, edina podlaga na kateri se lahko zida jak značaj, visoka npravnost ter izrazita duševnost. J. C.

Danes vas vabijo obrtniki na svojo prireditev!

Slovensko obrtno društvo v Mariboru si je že pred leti nadelo nalogo zgraditi velik obrtniški dom za mojstre, pomoč- niki in zlasti za obrtniški naraščaj, ki je sedaj brez varstva prepuščen ulici in slabim vplivom. Da si omogočijo sred- stva za uresničenje načrta, prireja Slo- vensko obrtno društvo vsako leto obrt- niški ples, ki je postal za Maribor že tradicionalna prireditev, znana po do- mačnosti in prijetnosti. Na tej obrtniški prireditvi se industrija, trgovstvo in go- spodarski krogi ter vsi, ki prihajajo v

življenju v stik z obrtniškim stanom, od- dolžijo obmejnemu obrtništvu za njegovo delo.

Letošnja prireditev bo drevi v vseh prostorih Sokolskega doma (Union) s pričetkom točno ob 20. Najavljeni so predstavniki mariborskih oblasti in od- ličniki vsega našega javnega življenja, ki so še vsako leto počastili obrtniški stan s svojim obiskom. S tem bodo po- magali graditi temelj prepotrebne obrtniškega domu v Mariboru.

„Grafika“ je zborovala

Pevsko in glasbeno društvo „Grafika“ je imelo sinoči svoj 14. letni občni zbor, ki ga je vodil večletni predsednik Av- gust Oblak. Z njim na čelu je pre- bredla mnoge zapreke, ki so splošno ovirale njen razvoj, ter je predvsem nje- gova zasluga, da hodi danes po sigurni poti navzgor. „Grafika“ lahko prišteva- mo med najboljša mariborske zbornice, kar je posebno dokazala z nastopom v gle- dališču ob priliki Gutenbergove prosla- ve. Sicer majhen, toda vztrajen zbor naših tiskarjev se je pod umetniškim vodstvom pevovodje Vinka Živka po- vzpel do višine, s katere bo z lahkoto izpolnil vrzel v interpretaciji naše na-

rodne in umetne pesmi.

Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno uspešno delovanje zbora v pre- teklem letu. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Mejač Fran- jo, podpredsednik Svetličič Ivo, tajnik Perše Josip, nam. Brežnik Konrad, bla- gajnik Brože Franc, nam. Selinšek Mili, arhivar Tomšič Roman, nadz. odbori: Družovič Ivan, Gabrijan Lojze.

Občni zbor in delovanje „Grafike“ v preteklem letu sta pokazala, da klub kri- tičnim časom še živi pesem v nas. Z ustanovitvijo mariborske relejne radijske postaje pa bo podana za gojitev narodne in umetne pesni nova vzpodbuda.

Avtobusni promet se normalizira

Včerašnje poizkusne vožnje mestnih avtobusov na podeželskih progah so uspele, vsi vozovi so dospeli na cilj, se- vede s precejšnjimi zamudami, ki so za enkrat neizogibne. Z današnjim dnem imamo torej zopet redni avtobusni pro- met na vseh podeželskih progah razen v Selnico ob Dravi in v Pekre, kjer obratovanje še vedno ni mogoče zaradi visokega snega, odnosno slabih cest.

»OD ŠIBENIKA DO ULCINJA«

je bil naslov predavanju Ljudevita Gries- bacha iz Zagreba, ki ga je imel na Ljud- ski univerzi. Spremljalo ga je prikazo- vanje 200 uspešnih diapozitivov v narav- nih barvah. Udeležba občinstva je bila velika ter je žel predavatelj posebno za nekatere svoje duhovite domisljice mno- go priznanja.

TEČAJ ZA MESARSKE VAJENCE

Združenje mesarjev za mesto Maribor bo priredilo za mesarske vajence tečaj v nedeljo, 9. febr., ob 14. v prostorih združenja v Vetrinjski ulici 11/I. Preda- valo se bo o najvažnejših predmetih, ki jih mora vajenec poznati pri teoretskem izpitu. Zaradi tega je dolžnost vsakega mojstra, da pošlje svoje vajence na ta tečaj, ki bo popolnoma brezplačen.

m + Karlu Stancerju v slovo. Nepriča- kovano se je poslovil od nas g. Karlo Stan- cer, trg. potnik in rez. oficir, ki mu je bila življenjska usoda tako malo naklonjena. Njegov pogreb na Pobrežju je pokazal njegovo priljubljenost, saj je bil svojim prijateljem in znancem vedno na razpolago z nasveti in pomočjo. Zaradi pomanjkanja sredstev mu ni bilo usojeno končati stu- dija na tehniški visoki šoli, posvetil se je

delu, ki ga je sedaj pretirgala smrt. Bil je velik prijatelj slovenske pisane besede ter tudi zvest čitatelj „Večernika“. N. p. v. m.!

m. Poroka. V mariborski stolnici sta se danes poročila prokurist tekstilne tvornice Hutter in drug g. Alojz Hutter in ga. Amanda Nassimbeni vd. Stanzer. Pri- ča sta bila veleindustrijalec g. Jos. Hutter in stavbenik g. inž. Ubald Nassimbeni.

m. Danes otvoritev študentske kina. Danes popoldne bodo prve predstave v novo otvorjenem „Kinu Studenti“. Na spo- redu je film „Pripadam tebi“.

m. Opozorjamo na nocojšnjo prvo po- novitev zelo zabavne in nadvse simpatično sprejete Nušičeve komedije „Sumljiva ose- ba“.

m. Protituberkulozni dinar je dosegel v me- secu januarju v okviru stanovanjske akcije vsoto din 680.200.—, ki je namenjena za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru. Izven stanovanjske akcije so prispevali v ta sklad tudi številni zavodi, trdke in zasebni- ki.

m. Sokolsko gledališče v Radvanju bo po- novilo v nedeljo 9. febr. ob pol 16. uri uspe- lo burko „Repoštev“.

m. Šahovski klub »Vidmar«, V 3. kolu tur- nirja II. moštva so bili doseženi sledeči rezul- tati: Lukeš B.—Dobrila 1:0, Fičko—Brkljačič 0:1, Janševc—Razboršek 1:0, Maksimovič—Hvalič 0:1, Cafuta—Valand 0:1, Kamenski—Pirtošek 0:1, Pož—Audič V. 0:1, Mastnak—Audič J. 1:0. Po 3. kolu so v vodstvu Au- dič V., Janševc, Lukeš B. in Pirtošek.

m. Tiskarski škrat nam je v poročilu o de- lovanju Rdečega križa v Radvanju spadal ime predsednika, ki se glasi I. Džura.

m. Uprava občine Studenti pri Mariboru zadnjič opozarja vse lastnike dvokoles, kate- riš se niso prijavili, da to store čimprej, a najpozneje do 15. febr. 1941. Kdor do tega roka ne bo prijavil svojega kolesa, bo naj- strožje kaznovan! Po tem roku se prijave ko- les ne bodo več sprejemale!

m. SK Železničar bo imel svoj letni občni zbor drevi ob 19. v tribunskih pro- storih na stadionu.

m. Občni zbor Rdečega križa v Mariboru bo jutri, v nedeljo, 9. t. m., ob 9. uri pri „Orlu“.

m. Propagandne smuške tekme za prven- stvo Kolanskega bodo zaradi drugih špor- tnih prireditev v nedeljo, 16. februarja.

Budilke

M. Hgerjev sin, Gosposka 15
Prodajamo tudi na obrokel.

m. Z nožem je udaril v temi po glavi neki neznanec 29 letnega Avgusta Lončari- ča, kovača iz Ruš 4. febr. zvečer. Sedaj se je zatekel v mariborsko bolnišnico.

m. „Orožnov smuk“, tradicionalna prire- ditev SPD Maribor, je preložen od 9. na 16. februar.

m. Načrte za tekstilne stroje je našel na Aleksandrovi cesti pred kavarno „Jadran“ hišnik Stanislav Črncec iz Mlinske ulice. Lastnik jih dobi na policiji.

m. 1500 din je izgubil zasebni uradnik F. K. na poti po mestnih ulicah, in sicer po eden 1000 dinarski in eden 500 dinar- ski bankovec.

m. Temnosivo konjsko plahto, vredno 200 din, je nekdo ukradel z voza na Koroški cesti posestniku Francu Zrnku od Sv. Križa.

m. Moško suknjo z železniško legitima- cijo na ime Teraš Karel je nekdo ukradel iz omare v stanovanju Frančiški Teraševi, ženi elektrovarilca s Pobreške ceste.

m. Iz Peka je pogosto prihajal na Trža- ško cesto na obisk k nekemu železničarju 65 letni starček Peter Cviri, ki je vedno opravljal manjša dela. Ko je prišel v četrtek, je tožil, da mu je slabo. Pomagal se je nažagati nekaj drv, nato pa je za- prosil za prenočišče. Zjutraj so ga našli mrtvega, zadela ga je kap.

Ruski večer

v soboto 15. febr. v Narodnem domu.
— Baletne točke. Ples. Začetek ob 20.

* Inserati za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg.

Januarsko vreme v Mariboru

V splošnem je bil pretekli mesec to- plejši, bolj suh in bolj oblačen kot lanski januar.

Najbolj toplo je bilo v minulem mesecu na Novega leta dan, ko se je toplota dvignila na 11 stopinj, najbolj hladno pa 13. januarja zjutraj s 24.8° pod ničlo. Mi- nimalna temperatura se je nahajala pod ničlo 28 dni, maksimalna temperatura je bila pod ničlo 22 dni in 8 dni je pokazo- vala najnižja dnevna toplota celo izpod 10 stopinj pod ničlo. Vse povprečne ja- nuarske toplote so bile pod ničlo, in sicer je povprečna januarska toplota znašala 4.7, povprečna maksimalna 1.0 in pov- prečna minimalna 8.6 stopinj.

Višina padavin je v preteklem mesecu dosegla v 16 padavinskih dnevih 71.9 milimetrov, to je skoro še enkrat toliko kot v lanskem januarju. Povprečno je padlo na posamezen padavinski dan 4.5 mm in bi prišlo 2.3 mm na vsak mesečni dan, če bi se padavine porazdelile ena- komerno na ves mesec. Kot najbogatejši padavinski dan je zabeležen 3. januar z 29.4 mm. Trije dnevi v januarju pa niso dosegli niti ene desetine milimetra dnev-

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, „BATA“, Maribor.

* Zadrugi sestanek. „Naš Dom“ priredi svoj informativni zadrugi sestanek v ne- deljo, dne 9. februarja 1941 v Mariboru pri Povodniku v Jurčičevi ulici, ob 14.30 (pol 3.) uri. Vabljeni so vsi oni, ki imajo ka- kršno koli zanimanje do zadruge in ki bi si hoteli na zadrugi podlagi ustanoviti svoj lasten dom, na dolgotrajno odplačevanje. Odbor.

* Mamice, nabavite si knjižico „Moj no- vorojenček“. Knjižica obsega 32 strani in vsebino ponazarje dosti lepih slik. Raz- deljena je na več poglavij: novorojeno oblačilo (ameriški način), kopanje, sonč- ne kopeli, prehrana, posteljica, odvajanje, razvoj zobovja in otrokovega duha itd. Pisana je poljudno in v veliki ljubezni do otrok. Knjižica stane s poštnino din 13.50. Naroča se: L. Meglič, Ljubljana, Igrška ulica 3/V. Pošljite denar v znam- kah naprej.

* V nedeljo, dne 9. februarja domače kolone v gostilni Felč, Tuzno.

* Gostilna Krempf. Fureš, Pristna vina.

* Vsi časopisi, domači ter inozemski pri Hinko SAX, Grajski trg.

* ČASI SO TEŽKI, DRAGINJA ČEDALJE VEČJA! Ze sedaj težko izhajate z Vašimi dohodki. Koliko težje bi izhajala Vaša rodbina, ako bi Vi predčasno umrli! Po- tom pravočasnega zaključka življenjskega zavarovanja zagotovite Vaši rodbini ob- stanek, sebi pa brezskrbno starost. Za- varujte doto Vašim otrokom potom za- varovanja v zvezi z urami-hranilniki. Za- varovalna deln. dr. „DUNAV“ v Zagrebu, podružnica v Ljubljani, nudi razne vrste ugodnih življenjskih zavarovanj. Vsa po- jasnila prejmete brezplačno pri glavnem zastopstvu v Mariboru, Aleksandrova c. 12, telefon 23-86.

* „Kolo“ priredi na pustno soboto, 22. t. m. zabavni večer v Narodnem domu. Kamnica. V nedeljo 16. februarja pus- na veselica Sokola Kamnica pri Lorenciču. Volite v nagraditev kraljice mask! Pri- četek ob 15. uri. Vabljeni vsi!

* Snežne čevlje popravlja Moravec, Ko- pališka 8 nasproti kopališča. Skladišče gume.

* PUTNIKOV IZLET V BUDIMPESTO od 22.—26. februarja. Zahtevajte prospekte!

* Pisarniške potrebščine, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg.

m. Dežurni zdravnik OUZD v nedeljo 9. II. bo dr. Hugo Velker, Maribor, Koroška c. 10, tel. 25-75.

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 8. do vključno 14. febr. lekarna pri Za- morcu, Gosposka ul. 12, tel. 28-12, ter lekar- na pri Angeli varuhu, Aleksandrova 33, tel. 22-13.

Narodno gledališče

Sobota, 8. febr., ob 20.: „Sumljiva oseba“ Red A.

Nedelja, 9. febr., ob 15.: „Cigan baron“. Znižane cene. Ob 20.: „Dva tucata rdečih rož“. Prvič.

Nedelja v gledališču. Popoldne se ob znižanih cenah ponovi zelo zabavna in melodiozna opereta „Cigan baron“, zve- čer pa letos prvič Benediktjeva duhovita in napeta komedija „Dva tucata rdečih rož“.

Kino

* GRAJSKI KINO. Danes „Njen prvi rendez-vous“. Deanna Durbin. Film pre- krasnih pesmi Ave Maria, Musele. Ljube- zen je vse.

* ESPLANADE KINO. „Hči kurtizane“ nemški film po romanu Guy de Maupa- santa. Käthe Dorsch, Albert Matterstock, Gustav Waldau.

* UNION KINO. Do vključno ponedelj- ka „Dežela strahov“ senzacija, napeta vse- bina, trdni živci so potrebni.

* ZVOČNI KINO POBREŽJE. 8. in 9. febr. „Dan povračila“. Kriminalni film.

ne višine padavin. Sneg je pokrival ze- mljo celih 25 dni in je dosegel v istem času svojo maksimalno višino 31 centi- metrov.

Zračni tlak se je v preteklem januarju gibal med 746.0 in 718.1 milimetra, po- vprečni zračni tlak pa je znašala 734 mi- limetrov.

Pretekli januar je bil zelo oblačen mesec. Povprečna mesečna oblačnost je znašala 8.1. Zelo oblačnih je bilo 19 dni, med temi je bilo 17 dni popolnoma z oblaki pokritih. Popolnoma jasnega ni bilo niti enega dneva, le eden dan je bil malo oblačen.

Pretekli januar je bil bolj tihi kot lan- ski. Popolnoma tihih je bilo 12 dni. Od glavnih vetrov je največkrat pihal za- padni veter najmanjkrat pa vzhodnik. Najbolj viharno je bilo v prvih popol- nočnih urah na Novega leta dan, ko je bil jug tako močan, da je na več hišah v okolici Maribora metal opeko s streh.

Končno še omenjamo, da smo v prvih januarskih dneh imeli nekoličkrat pole- dico, 12 dni slabo meglo in 5 dni ivje.

Prirodopisna kramljanja

Ptice, dresirane na glasbene tone

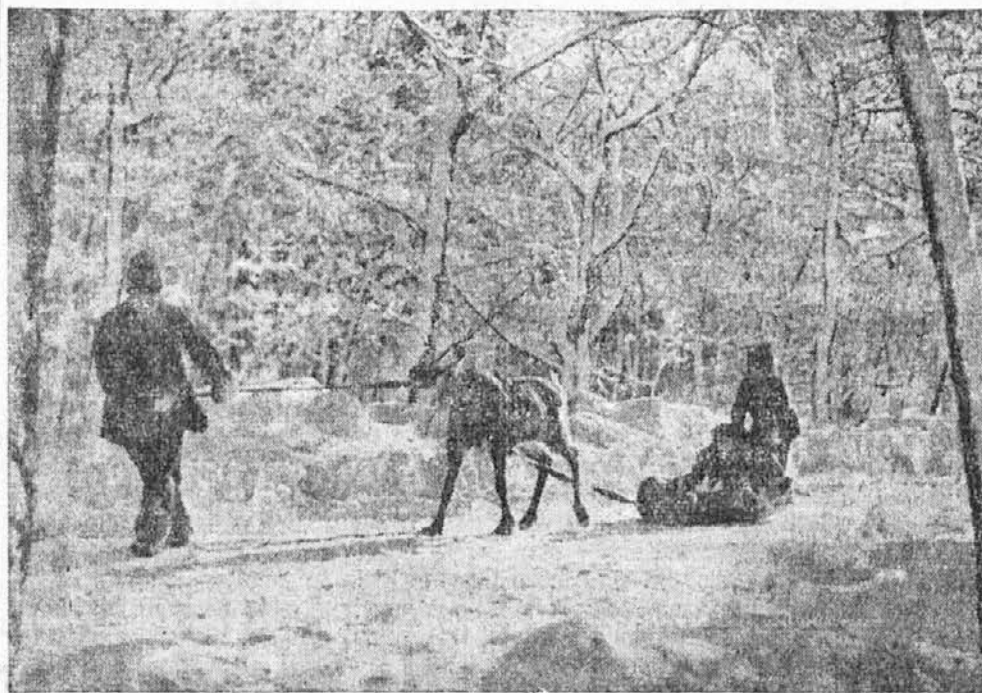
Večina ptic ima smisel za glasbo, melodijo in ritem

Slehnemu človeku je znano, da imajo ptice velik smisel za glasbo oz. muzikalnost. Tako na priliko naš navadni kos izpreminja eno in isto temo v vseh modulacijah, skrajšuje in podaljšuje tempo, ritem, barvo tona ter celo izboljšava razne svoje motive. O muzikalnem občutju in smislu ptic je vršil zanimive poskuse znani nemški zoolog Sigrud Knecht, profesor na zooškem inštitutu monakovske univerze. Ptice najrazličnejših vrst, dresirane na tone, so morale dobivati hrano za poedine zvočne učinke. Morale so znati razlikovati ta in ta »ton hrane« od tega in tega tona. Po pričetem intervalu od ene do druge oktave se je ton polagoma zmanjševal. Prof. Knecht je s poskusi ugotovil, da razlikujejo ptice celo osminke in četrtnike tona. Vendar pa se njih sposobnost razlikovanja manjša, čim višji je položaj tona. Nadalje so poskusi pokazali, da morejo zaznati ptice osem do devet oktav, dočim človeško uho 11 do 12 oktav. Ptice imajo, tako trdi prof. Knecht, izredno razvit čut za tone in zvoke, to se pravi, da imajo dober sluh in posluh. Izprememba pozicije tona pri pticah je pokazala, da imajo ptice možnost izpreminjati lego tonov. Tako so na priliko zdresirali neko papigo na ta način, da je pri terci f/a^2 vsakokrat zahtevala hrano, dočim je bila pri kvarti istega zvoka povsem ravnodušna. In tega se je papiga naučila že po petem poskusu. In prav tako ravnodušno se je papiga ravnala, če so ji predvajali najrazličnejše druge zvoke v vseh drugih položajih, razen v navedeni terci. Ptica je torej sposobna, da poedini zvok in poedini napev prepozna v raznih tonskih pozicijah. Vsi poskusi so sicer naleteli

na velike težave ter še danes niso prinesli popolne slike o muzikalni sposobnosti oz. občutju ptic. Nedvomno pa je bilo ugotovljeno, da ima velika večina ptic dober posluh, smisel za lepoto zvo-

ka, melodijo in ritem. Ta »akustična produktivnost« ptic je torej zadosten dokaz, da imajo tudi ptice dar muzikalnosti, ki po posluhu malone dosega tozadevne človekove zmožnosti.

Zimska idila na Daljnem severu

Po šestih letih se je vrnil

NENAVADEN PRIMER LEGENDARNE ZVESTOBÉ PSA

Znano je, da imajo psi neverjetno izbrusen čut za orientacijo, naravnost legendarna pa je njihova zvestoba do človeka-gospodarja. Pred nedavnim je časopisje obširno poročalo o nekem ameriškem buldogu, ki je po naravnost brezupnem iskanju slednjič našel svojega gospodarja. Še značilnejši slučaj se je zgodil te dni v Nemčiji. V noči je zbudilo neko družino v Porenju silovito pasje lajanje. Ker se lajež le ni hotel

poleči, je gospodar vstal in stopil pred hišo. Presenečen je ugotovil, da čaka na travniku pred hišo njegov ovčarski pes, ki ga je bil pred šestimi leti na popolnoma drugem kraju prodal. Žival je pobegnila, prešla več sto kilometrov in nazadnje našla svojega prvega gospodarja.

Na Islandiji so bili nekoč veliki bukovi gozdovi

Iz podatkov, ki so jih zadnje desetletje zbrali nekateri evropski prirodoslovci, se da upravičeno sklepati, da v prejšnjih dobah klimatične razmere niso bile take kot so danes. Nekateri predeli naše Zemlje so bili hladnejši, drugi spet toplejši kot danes. Tekom tisočletij in stoletij pa so se klimatične razmere zaradi najrazličnejših okoliščin izpreminjale in ponekod temeljito izpremenile, kar se da dokazati na več načinov.

Tako je na priliko v arktičnih pokra-

Čisica in miška

Iz bližnjega gozda se je priplazila lisica na dvorišče in se skozi priprta vrata splazila na senik, kjer je pričela voljati in iskati nekaj za pod zob. Iz kota je nenadoma nekaj zasušelo... Iz slame je pokukala mala miška in radovedno pogledala krvoločno lisico. Tetki lisici seveda ni bilo všeč, da bi jo kdo opazoval pri njenem nočnem pohodu; razjezila se je in nahrulila miško:

— Nikar mi ne hodi na pot... ti, navadno smetje... izgubi se odtod. Če bi bila jaz tako neznatna kot si ti, bi me bilo sram pokazati se na svetlo ter pogledati velikim živalim v oči...

Miška je to omalovaževanje mirno pogoltnila in še naprej mežikala s svojimi drobnimi, živimi očesci v lisico. Šuštenje je slednjič prebudilo gospodarja, ki je s puško pretrgal nit življenja grabeljivi in bahavi lisici.

Miška se je pa mirno umaknila v razpoko pod desko in si dejala:

— Kako imenitno je, da sem tako majhna in neznatna...

Čudak med živalmi

Ljudje sodijo, da je hrček pravcati simbol požrešnosti in kopičenja zalog, navadno pa ne vedo, da je med živalmi, ki prespijo zimo, pravcati čudak. Ko namreč hrček pozimi spi svoje zimsko spanje, se ob točno določeni uri prebudi vsak peti dan in v polnu dremavo poje velik obrok hrane, ki si jo je skozi vse leto nabiral na zalogo. V tem dremavem stanju pa poje mnogo več, kot poje sicer poleti, zato mu nikar ne zamerimo njegove velike vneme za kopičenje zalog, saj njegova hrana ni in bržčas nikoli ne bo na aprovizacijske karte.

SRČNA PLEMENTOST

Rimski cesar Tit Vespazijan je bil znan radi svoje človekoljubnosti. Ob neki priliki je dejal: »Zame je izgubljen sleherni dan, v katerem nisem osrečil vsaj dveh ljudi!«

V Parizu pa so v zvezi s tem govorili o neki znani markizi:

»Ona je plemenita kot cesar Tit!«

Gangsterska roža

Znano je, da je na svetu nekaj mesojedih rastlin, ki na zelo zanimiv način privabljajo svoje žrtve. Med njimi bo verjetno najbolj zanimiva izredno lepa cvetlica »Rosee de soleil«. Njen cvet ima čudovito lepo rdečo barvo, živo kot ogenj. S tem privablja k sebi razne žuželke in mrčes. Čim na priliko sede na cvet metulj, izloči cvetlica lepljivi sok, v katerega se vjame metulj. Čim bolj se skuša metulj rešiti iz lepljivih »krempeliev«, tembolj se vanje zapleta ter leze globlje in globlje v cvetno čašo. Nato roža zgrne in zapre cvetne liste. Metulj se zaduši v cvetni čaši, ljubka sončna roža pa prične s — pojedino.

PTICA S ŠTIRIMI NOGAMI

Neki prirodoslovec je odkril pred nedavnim v Južni Ameriki ptico, ki ima štiri noge. Ta ptica, ki jo nazivajo »drekon«, živi v Patagoniji in južnih pokrajinah Argentine. Precej je podobna našemu kuščarju, le po životu je vsa pokrita z raznobiranim perjem. Navadno živi v pečinah, kjer tudi leže jajca in vali mladiče. Njen let je nekoliko težji od leta navadnih ptic, vendar pa more vzleteti do 120 metrov visoko ter se delj časa vzdržati v zraku.

Psihološki tečaj Martina Kojca

Vse pravice pridržane. Prevodi, ponatise in izvlečki brez avtorjevega dovoljenja prepovedani.

Da bo torej naše življenje boljše, moramo postati boljši ljudje. Da pa lahko postanemo boljši, se moramo s spoznanji obogatiti. Preden pa slabo splošno spredimo in začnemo iskati nekaj boljšega, da si s tem ugledimo pot do novih spoznanj, nam mora slabo naprti trpljenje. Iz tega sledi, da je trpljenje most k sreči.

Razumljivo je pa, da bo vse trpljenje izginilo šele tedaj iz našega življenja, ko bomo dosegli popolnost in ne bomo imeli ničesar več spoznavati, ko bomo vse zakone naše bitnosti domeli in se zaradi tega nikoli ne bomo več motili.

K temu velikemu cilju naj utira pot tale tečaj. Doprinese naj svoj delež k izboljšanju naših življenjskih razmer, izoblikuje naj ne-srečne ljudi v srečne, nevednim naj odpre oči, da se bodo v polni meri zavedali svojih mogočnih duševnih sil in jih bodo znali v polni meri uporabljati, sebi in drugim v prid, kajti le tako si bodo ustvarili vse pogoje za mirno, srečno in zadovoljno bodoče življenje.

Vsak stroj lahko deluje brez napak in res zadovoljivo samo tedaj, če sleherni kolo brezhibno prime v drugega. Prav tako bo tudi naše življenje šele tedaj postalo skladno in brez težav, ko ga bomo očistili vseh neskladnosti, ko se bomo iz morečih zmot in napak povzpeli do popolnega spoznanja samega sebe.

II.

Najprej moramo dognati, ali si človek lahko zboljša svoje življenje, čeprav se ni sam s svojimi lastnimi močmi dokopal do potrebnih spoznanj, temveč mu je ta nova dognanja odkril in obrazložil nekdo, ki jih že pozna. Iz-

kušnja nas uči, da lahko temu vprašanju mirno pritrdimo.

Pomislimo samo na velike oznanjevalce ver, ki so svoje vrstnike v spoznanjih zdaleč prekašali in so jih učili takšnih resnic, ki nas še danes navdajajo z občudovanjem.

Seveda, takratni še preprosti ljudje vseh teh življenjskih resnic niso prav za prav razumeli in domeli, temveč v njihovo veliko vrednost samo slepo verovali — in veliki osebni vpliv glasnikov teh resnic jih je navdahnul s tolikšnim zaupanjem, da bi njihova vera lahko bregove prestavljala.

Verovati se pa pravi: ne vedeti, temveč samo slepo, brez dvomljenja in kritike misliti, da je tako, kakor kdo trdi, da je.

Zaradi tega je vsako verovanje v kar koli samo nekaj začasnega, zakaj zdaj zdaj lahko pride kdo drugi, ki zatrjuje nekaj novega, vprav nasprotnega od tega, kar smo čisto mislili, da je prav. In če nam ta človek to novo idejo dovolj prepričevalno dopoveduje, začnemo zaupati njemu in verovati v njegovo vero.

Vsako verovanje v kar koli izvira iz pomankljivega poznavanja, iz nevednosti, ker pač še ne vemo, kako nekaj v resnici je — in smo zaradi tega primorani nekaj verovati.

Nasprotje verovanja je pa resnično znanje in umevanje, ki jima je temelj absolutno spoznanje resnice. To se pravi, če smo resnično dognanje česar koli spoznali, natanko vemo: tako je in ne drugače!

Potemtakem izvira iz človeške nevednosti verovanje, iz principa resnice pa resnično

znanje in umevanje. Iz tega sledi, da se utegne verovanje v kar koli od časa do časa spremeniti, medtem ko je vsako spoznanje resnice za človeka dokončno in večno.

Važno je pa, da se uresniči v dejanskem življenju i verovanje i spoznanje. To si morate zapomniti.

Če smo se torej kakor koli — ali po veri ali po spoznanju — navedli na to, da se našemu življenju nekaj slabega zgodilo, se tisto dejansko v smislu našega prepričanja tudi res zgodi.

Če je — recimo — človek kakor koli prepričan, da se bo na prepihu prehladil, se prehladi, kadar na prepihu stoji — in sicer natančno v tolikšni meri, kakor je o tem zavestno ali podzavestno prepričan.

Če je človek prepričan, da mu kakšna jed škoduje, mu tudi škoduje. Zbolet bo torej, če tisto jed zaužije in sicer natančno v smislu svojega prepričanja.

Če ste se v življenju kakor koli, vede ali nevede, prepričali, da boste v kakršni koli zadevi imeli neuspehe, jih boste imeli tako dolgo, dokler se o nasprotnem ne boste prepričali.

Miselni procesi oblikujejo slehnemu človeku njegovo vsakdanje življenje, ne glede na to, ali se jih zaveda ali ne.

Če je pa temu tako, nam je samo potrebno, da si ustvarimo takšno življenjsko naziranje, ki bo vsebovalo prepričanje, da se nam ne more zgoditi nič slabega več. To skrivnost vam bom v tem tečaju pojasnil.

Vnovič poudarjam, da se vam bo na pogled zdelo marsikaj nerazumljivo in nemogoče. Zaradi tega čitajte tedenske lekcije večkrat. Česar pri prvem branju ne boste razumeli, boste razumeli pri drugem ali tretjem. Bude potrepljivi. Polagoma bo vse razčiščeno in trud bo poplačan.

Nadaljevanje prihodnjo soboto.

— Presneta reč! Ali nisi opazil, da sva danes zamenjala kostume!?

Ženski kotiček

Odnosi do človeške družbe

Mnogo več nego moški, dado ženske na odnose do obdajajoče jih družbe. Saj žive celo ženske, ki jim je to skoraj življenjski cilj. No, naj bo! Vsak človek ima neko zanimanje. Kdor nima težkega vsakdanjega dela, posveča svoj čas pač takšnim stvarim. Odvisni smo pa od družbe bolj ali manj vsi.

Da, človeška družba! V njej živeti, z njo izhajati je prav človeku tako silno težko. Posameznik je lahko dober, lahko tudi zloben — družba je pa vedno zlobna. Družba je krita v družbi sami, posameznik se mora ščititi sam — zato najdemo med njimi tudi dobre.

Torej, kakšni so naši odnosi do družbe? Želja nas vseh je, da bi bile družbi simpatične in ji tudi vedno dobrodošle. Človeku brez družbe se zdi, kakor da ne živi. Družba je zanj silno važen faktor. Radi družbe se izobražuje, vzgaja, oblači, radi družbe se pretvarja, laže ter igra pogosto vlogo večjega hinavca nego je prvotno sam želel. Toda kdor je nekoč s hinavščino začel, ta se težko vrne. O, vrne se lahko, toda pred družbo mora brezpogojno kapitulirati in je potem po domače povedano v družbi neomogoč — tega pa noče, zato brede vedno dalje. Radi družbe postaja torej človek pogosto skrajno nedružabno bitje, natika si vedno debelejšo masko hinavščine, katero bistvenejši sicer spregledajo, o morajo molčati, sicer jih družba klasificira z opravičljivci, in to tudi ni prijetno.

Kako se naj torej ravnamo, da bomo v družbi prijetni in dobrodošli, v srcu

pa ostali dobri, tako dobri, da bomo lahko sami sebe spoštovali?

Pretvarjati se ne smeš — to je hinavščina in hinavec samega sebe ne more spoštovati. Če stopiš v družbo odkritega obraza, ki morda po zunanosti ni prijeten in prikupljiv (kar je že marsikomu bilo v nesrečo, ker vsakdo pač ne more imeti nekega angelskega obličja), te morda takoj obsodijo, češ, glej jo domišljavko, dolgočasnico, kako ironično gleda, butara kmečka itd., če se družbi oddaljši si »hohštaplarka«, če pa se ji približaš z onim zoprno, sebi sami zoprno osladnim obrazom, si priljubljenka — ja nebeški bog, pa kako naj potem družbi ugodiš? Za družbo je vsekakor treba igralske spretnosti in velike pozornosti, da ja nikoli ne padeš iz vloge. To se ti verjetno gnusi, ako si v srcu dober.

Treba je torej predvsem družbo izbirati. V srcu dobrega človeka kmalu spoznaš, če si dober. Pokvarjenec te ne spozna kakor tudi ti njega ne, ker ima popolnoma zmešane čute, na licu pa masko. V raznoški družbi kljub kamenjanju, ki te bo doletelo, nosi glavo pokonci ter vztrajaj v borbi za dobro — marsikoga, ki je v jedru še dober lahko presuši, ker prej ali slej bo prišel do spoznanja, da je tvoja jasna, odkrita in ravna življenjska pot spoštovanja vredna. Dokler lahko samega sebe spoštuješ, te bo svet spoštoval — dalekovidnejši poprej, kratkovidni pozneje — le slepi morda nikoli.

Ali so vaši otroci zbirčni?

Okusiti je treba, potem šele veš, koliko trpi mati, ki ima zbirčne otroke. Dasi je morda pri hiši vsega dovolj, so otroci blede in slabotni. Mater je kar sram, da njeni otroci tako bedno izgledajo. Svojim znanam toži in tarna, češ, nočejo jesti, pa naj skuham karkoli. Samo to in to jedo, samo tega pa ne morem kuhati.

Kaj je ukreniti v tem slučaju? Peji otroke k zdravniku. Izključeno ni, da so morda bolni, verjetno pa ni. Krivda bo bržčas na tvoji strani, mati.

Mater si v pre mnogih slučajih otroke glede hrane same pokvarijo. Ko napoči doba, ko začne otrok v glavnem uživati vso mešano hrano, takrat nekatere mamice ne vedo, kaj bi svojemu ljubljencu skuhalo, da bi se ja bolj sladko držal. »Srček, kaj boš papcal, kaj naj ti mamica skuha itd.« zvenijo pogovori med mamico in takim malim scartlanim

bitjem. In otrok si po svoji pametni pameti izmišlja vse mogoče sladkarije in oslarije, s katerimi mu potem mati napolni želodec. Kmalu je zdrav otroški tek ubit, otrok je še samo to, kar mu pač trenutno diši. Drugo gorje je v tem, da takšne matere odpravijo pri otroku ves dnevni red glede prehrane. Ves ljubi dan mu tiščijo nekaj v usta. Ko je čas obeda ali večerje, ne čuti otrok nikake lakote, kakor bi bilo po 2—3 urnem skakanju pričakovati.

Ti si gospodar otroku in tvoja pametna volja mora obveljati. Otrok mora jesti vse, kar je njegovi starosti primerno. Tudi zanj prihaja v poštev le 5 dnevnih obrokov, katerih se mora točno držati. Ne zalagaj otroka s sladkarijami. Otrokov solze naj ne spreminjajo tvojih načel. Če boš postopala tako, boš imela zdravega otroka, ki bo jedel vse.

Kaj bi j. ulala?

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Fižolova juha s smetano. 2. Sesekljani zrezki. 3. Krompirjev pire. 4. Kisla repa.

Zvečer: Fižol s črno redkvico. Kava.

Torek.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha s koščki svinjine. 2. Krpice z zeljem.

Zvečer: Dunajski zrezki. Solata.

Sreda.

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Makarono meso. 3. Solata.

Zvečer: Polpeti, solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Juha iz prekajenega mesa. 2. Prekajeno meso. 3. Krompir. 4. Kislo zelje.

Zvečer: Francoski krompir. Solata.

Petek.

Opoldne: 1. Sarma. 2. Jabolčni zvitek. Zvečer: Sarma od opoldneva. Čaj.

Sobota.

Opoldne: 1. Telečja obarna juha. 2. Krompirjeva. 3. Solata.

Zvečer: Augsburske klobase. Zeljna solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Ponarejena juha. 2. Goveja pečenka po načinu divjačine. 3. Zličniki. 4. Solata.

Zvečer: Obloženi kruhki. Kakao ali čaj.

PRIPOMBE K JEDILNIKU

V ponedeljkovem jedilniku je omenjena fižolova juha s smetano. Morda bo katera dejala izmed gospodinj, da je smetana dandanes povprečnemu človeku precej draga in nedostopna stvar. Seveda je smetana draga, saj je drago že mleko. Radi tega si moramo smetano sedaj pridelati doma. Mleko kupite gotovo vsak dan. Vsako mleko da nekoliko smetane. Bore malo imate od tega, če pojedete to smetano na kavi, kjer ni neobhodno potrebna, dočim marsikateri jedi brez smetane ne morete

Ne poslušajte brezvestnih jezikov

Meščanske gospodinj se nahajajo zadnje čase v pravi živčni vojni. Zahajajo vsak dan na trg, srečavajo tam razne znanke in neznanke ter se zapletajo z njimi v vsakovrstne pogovore, namesto da bi raje brž kupile, kar potrebujejo ter hitele domov po svojih opravkih. Napravijo seveda baš obratno. S podesetorjeno pozornostjo poslušajo najnovejše trške novice, pozabijo pa, po kaj so prišle na trg ter pridejo prepozno domov vse zbegane. Družina dobi radi tega najprej novice, potem šele obed.

Ja, seveda, saj pa te novice tudi niso karsikoli. Živimo ja v časih, ko »vsega zmanjkuje« po zaslugah ljudskih jezikov. Verjetno je torej, da deluje na lahkoverno gospodinjjo zelo porazno novica, češ, zmanjkalo bo tega in tega. Vsak dan česa zmanjka v bujni domišljiji raznih hujšakačev, ki si obetajo od tega bogve kakšen dobiček, če nič drugega, pa uživajo v ljudski zmedi. So to neki sadistični tipi, ki bi jim trebalo prav strogo stopiti na prste. Kolikokrat smo že slišali, da bo zmanjkalo moke, sladkor-

skuhati. Z zbiranjem smetane pričnile takoj. Eden dan naročite dvojno količino mleka. Ena količina bo stala od drugega dne ali pa vsaj do večera istega dne. Smetano posnamete, mleko imate za naslednji dan — mleko naslednjega dne pa zopet pustite stati. Če boste imeli mleko na hladnem prostoru, bo ostalo do drugega dne brezhibno — pri hiši pa bo vedno nekaj smetane.

V četrtek je namenjen za večerjo francoski krompir. Ako kuhamo opoldne juho iz prekajenega mesa in jemo potem prekajeno meso z zeljem in krompirjem, razdelimo meso tako, da ostane košček za večerjo! Običajno smo delali francoski krompir tako, da smo dodali šunice. Sedaj bi bilo to malo drago in tudi bi morali šunko nalašč radi te večerje kupovati — če pa kupimo kos prekajenega mesa, opravimo za obed in večerjo. Tudi trdo kuhanih jajc ne bomo dali v krompir toliko kot poprej temveč samo eno, pač pa bomo to na drobno sesekljali, da bo na vsako piast krompirja prišlo tudi nekoliko jajca.

Jabolčni zvitek predstavlja sedaj precej drago jed. Moka, sladkor in jabolka so draga, jajca tudi. Ker pa bomo morali vzeti mesto bele moke enolno, bo treba dodati več masla ali smetane, da bo testo krhko. Cenena ter za spremembo prav dobra jed je krompirjeva. Krompir postaja sedaj sladek. Ima vsakovrstne okuse in ako nima kake jačje primesi, nam prav nič več ne ugaja. Pa si pomagamo s krompirjevo — prvič bo izprememba, drugič pa, nam bo bolj dišalo. — Za 4—6 člansko družino vzamemo 3 litrsko posodo. Nalupimo in narežemo v kolobarje krompirja. Operi ga in zloži v posodo, katero si nekoliko pomazala z maslom. V lončku stepi v približno četrt litra vode 1 žlico enolne moke in noževo konico paprike. S to mešanico prelij krompir. Na vrh daj par kosmicev masti. Krompir postavi v pečico, da se speče in dobi na vrhu lepo rjavo skorjo. Jed serviraj s solato.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijetenokus, je

nili v zalogo živil, tako da si sedaj še kravate nimajo s čim kupiti. Uvidite torej že, da je pol današnjega stanja krivale hujškarija.

KAKO JE HRANITI MOKO

Moko je treba djati v tako posodo, v kateri se more večkrat premešati. Ako pa se pustiti stlačena v vrečah, zadahne kmalu in je vsled tega manj zdrava od pravilno spravljene. Jed, napravljena iz zaduhle moke je neokusna.

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

»All right, sahib!»

James Wilgard se je prestrašen obrnil. Brez razumevanja je strmel v priklanjajočega se Ghagiro. Svoj ukaz je bil popolnoma pozabil.

»Ostavi me v miru, slišiš?« ga je narulil.

Užaljen je neslišno izginil Indec.

V tretje so drsele ostre oči Američana preko članka, ki je zlobno glosiral Beatin neuspeh. Na koncu je list prinašal posnetek risbe, ki jo je bila Beata narisala na mestu najdbe otrokove zapestnice. Poleg te risbe se je za primero bleščala podoba cigana v odlični reprodukciji. »Zagonecno ostane na slučaju«, je pisal novinar naprej, »da še risba, ki jo spoštovani citatelj vidi, natanko ujema s fotografijo. Celo bradavica na desni strani nosu ne manjka. Ker pa je mora policija po natančnem križnem zaslišanju in najskrbnejšem preiskovanju Charamana Bhute in njegove ljudi spustiti, ker so se izkazali kot popolnoma nedolžni pri vsej stvari, nam preostaja samo še pojasniti, da je morala mrs. Wilgard tega Charamana Bhuto nekoč videti, si vtisniti — mogoče podzavestno — njegovo podobo v spomin in jo v nekem razburjenem trenutku obnoviti. Podzavest, nič

drugega. Kakor ne moremo odreči materi, ki išče svojega otroka, iskrenega sočutja, prav tako globoko je na drugi strani obžalovati, da je čisto navadna ženska histerija prizadejala celi armadi vrlih britanskih uradnikov in našemu najboljšemu poznavalcu Indije Henryju Forrestu toliko nepotrebnega truda in skrbi, ki bi jih bili lahko posvetili koristnejšim stvarim.

James Wilgard je stisnil pesti in jih vihtel, kakor da ima pisca članka živega pred seboj.

»Sahib!»

»K vragu, pusti me pri miru!»

Debeli hišnik se je z obtožujočim pogledom umaknil še bolj vase.

»Forrest-sahib pravi — vpraša, ali ga hoče Wilgard-sahib sprejeti«, je izjecljal plašno.

»Forrest? — Mister Henry Forrest? — Čigar prihod v Kalkuto so včeraj javili časopisi?»

James Wilgard se visoko vzravna.

»Naprej z njim!« je zakričal na Indca.

Zavesa se je za Ghagiro strnila in se takoj nato zopet razdelila. — Čez prag je z vpludnim smehljajem stopil Henry Forrest in pozdravil.

»Sem prav vesel, da vas vidim, sire,

43 je godrnjal James Wilgard, ko mu je stiskal roko in ga vabil, naj sede. »Pet minut pozneje bi me že ne našli več.«

Njegov pogled je šinil po »Times of India« in njegova desnica se je položila čezenj s skrčenimi prsti, pokrivajoč člank mister Johna Smitha.

»Ta oslarija tu — ali ste jo brali?« Forrest se je sklonil.

»Kupil sem si številko na ulici, da — Zato sem tukaj.«

»Tudi vi občutite to kot nesramnost in boste temu prostaškemu pisnu —«

»Oprostite, mister Wilgard«, se je Anglež umaknil pred Američanovo nenavadno burnostjo. »Da — in ne. — Ne prihajam zaradi tega članka — jaz sem »Timesom« svoj odgovor že telefoniral. Pisec članka se še danes opraviči pri vas.«

»Oprostite. — Pri ravnateljstvu lista samem se bom —«

»Dovolite!« Forrest se je naslonil nazaj in opravičeval prekinitve z najvpludnejšim smehljajem. »Mogoče ima kako vrednost, kar vam bom še povedal.«

James Wilgard se ugrizne v ustnico in se molče prikloni.

»Prihajam iz Allahabada«, je nadaljeval Forrest. »Naravnost od missis Wilgard — dovolite prosim, da vam poročam do konca. — S svojim prihodom sem se zamudil samo zaradi bivanja v mestih ob poti — poizkusa, da bi Agnes — hm —«

V zadregi je menca! Anglež.

Napeto je odprl James Wilgard usta,

toda zaprl jih je zopet, ne da bi vprašal. Samo njegove stisnjene, košate obrvi in na pol povešene trepalnice so raziskovale gladko obrat obraz Henryja Forresta.

»Izd — prihajam s praznimi rokami — Tu ni ničesar več storiti, otrok je izgubljen. Na tem svetu ga mati ne bo več našla — Povsod isto, povsod skoro posmehljiv odgovor: nič.«

»Nič,« je dejal stari Američan.

»Nič.«

Oba moža sta globoko vzdihnila. Molčala sta in se izogibala spogleda.

»In — in Beata?« James Wilgard ni dvignil oči, zato ni videl brezmočne kretnje drugega.

»Ona išče dan.«

James Wilgard plane kvišku.

»Ona išče dalje?«

»Yes.«

V izbruhu jeze stopi stari h košku. ki ga je zakotalil po sobi in stresel iz njega odprte ovitke pisem.

Ona išče dalje! Nemogoče! Zdaj, ko jo ves svet smatra za histerično lovilko senzacij?

»Nori ste, sir.« je dejal hrpavo.

Henry Forrest je samo zmignil z rameni in se dvignil.

»Oprostite, mister Wilgard, to vem od nje same.«

»Pravim vam.« zakliče James Wilgard divje. »ta babnica je blazna! — Slišite, blazna, zmešana, nora, neumna! Slišite — dam jo zapreti v blaznico! — Bom ji —«

Drzen predor skozi blokado:

Vstaja Ircev s pomočjo Nemcev se je ponesrečila

Komedije je konec — Pot v ujetništvo in brezuspešen pobeg — Dobra informacijska služba Angležev onemogočila izdajo za hrbtom

EPIZODA Z GRAMOFONOM

— Za boga, človek! Kaj pa še dela na krovu?

— Hotel sem rešiti še gramofon! je dejal mož, in že se je spuščal po vrvi na morje. Medtem mu je pa padel gramofon izpod rok in izginil v morju...

Z največjo muko smo se skušali čimprej odstraniti od ladje, ki bo vsak čas eksplodirala. Na srednjem delu ladje je nastala močna detonacija, žvepleno-rdeč oblak dima je švignil pod nebo. Če ne bomo hiteli od tod, nam bo vsa ladja švignila mimo ušes.

GRANATE Z »BLUEBELLA«

Medtem je izpregovoril »Bluebella« Granate so padale okrog »Aude«, kam, nismo točno videli, ker je ladja stala visoko pred nami. Z vseh strani luke so hitele tudi druge vojne ladje k nam. Istočasno smo začuli vzklike z našega drugega čolna. Menda ja ni »Bluebella« streljal vanj.

Ker bi bil vsak odpor od naše strani zaman, sem po navodilih naše admiralitete razobesil belo zastavo. Ko smo prišli okrog ladje, smo videli, da je naš čoln nepoškodovan. Angleži so spoštovali zakone in niso streljali vanj.

»Aude« se je vedno bolj dvigala s sprednjim delom svojega trupa. Po morju so plavali razni predmeti tovara. Daljnjih eksplozij ni bilo, ker je voda že sploščala zalila strelo.

Mirilo je 4 do 5 minut od prve detonacije. Tedaj se je začela »Aude« dvigati še više s sprednjim delom, nastalo je na njej zamolklo ropotanje. Lbmili so se jabolci, zaloge premoga so se prevračale. Ladja je začela toniti. Naše stare, dobre »Libave« ni bilo več.

PONESREČEN BEG IZ UJETNISTVA

Tako se je končala srečno započeta, a nesrečno zaključena odprava nemškega orožja za upornike na Irsko. Prvotno so bili vsi ujeti mornarji prepričani, da jih bodo Angleži postrelili kot navadne gusarje in tihotapce. Ali viteški duh pomorskega naroda je razumel poštenost nemške posadke, zato so jih spravili v koncentracijske zapore. Poveljnik ladje »Aude« je prišel kasneje na originalno idejo, da pobegne iz Anglije — z letalom! V taborišču je bil namreč ujet tudi neki nemški letalski častnik. Domenila sta se, da se bosta na bližnjem letališču polastila letala in ušla preko Severnega morja v Nemčijo. Toda, njune informacije o letališču so bile zasta-

rele. Aerodrom je bil že davno prej ukinjen in razočarana sta potovala dalje.

IZDAL JU JE — KORAK...

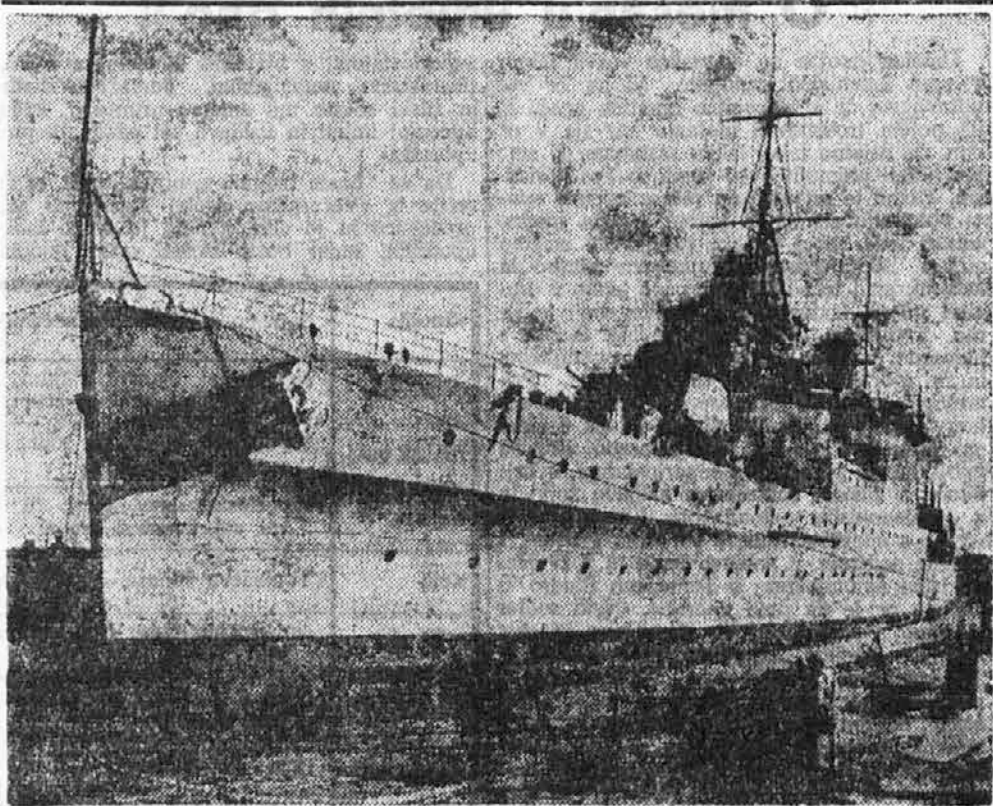
Dobro maskirana sta šla k večjemu letališču v bližnjem mestu, kjer sta upala, dobiti letalo. Toda, ko sta stopila skozi mestna vrata, sta zaradi malenkosti zbudila pozornost angleškega detektiva. Policija je namreč tudi v tem mestu dobila tiralico za begunce, toda po slikah samih ju je bilo težko spoznati. Prefinjeni nos angleškega detektiva je pa izvolal nemška begunca po — njenih korakih...

Ko sta šla namreč častnika po mestnih ulicah, sta neprestano stopicala v trdem koraku, hkrati z isto nogo. Čim se je kdo zmotil, je korak popravil po tovarišu. Tako sta zbudila pozornost agenta, ki je stopil k njima

in jih legitimiral. Ni se varal. Moža so aretirali in odgnali znova v zapore, kjer so jih strogo zastražili. Vsak nadaljnji pobeg je bil nemogoč.

Po dveh letih ujetništva sta bila nemška častnika izpuščena in poslana v domovino. Prišla sta namreč na spisek onih častnikov, ki jih je Nemčija zahtevala v zameno za angleške ujete častnike. Ostala posadka »Aude« je prišla po zlomu Nemčije na domove.

Podvig poveljnika »Aude«, kapitana Karla Spindlerja spada med najdrzejša poglavja pomorske zgodovine. Tuji tisk, posebno pa angleški listi, so pisali več mesecev o tajni-sveni ladji, »Letecem Holandcu«, ki plove z orožjem in strelivom na pomoč Irski. Ker je primanjkovalo avtentičnih poročil, je pripomogla fantazija, da so takratni članki prikazovali to ekspedicijsko v najfantastičnejši luči.

Tip moderno oborožene 9000 tonske križarke vrste »Southampton«

14

Samo angleška vlada je zaradi svoje izvrstno razpredene informacijske in poročevalske službe bila podrobno poučena o vsem, toda je iz razumljivih razlogov držala vse v tajnosti.

WILSON OPOZORIL ANGLEŽE

Kmalu potem, ko je natovorjena »Libave« izplula iz nemških vod, je zvedela angleška vlada za vse podrobnosti, ki so bile v zvezi s pripravljajočim se irskim uporom proti Angliji. Vlada v Londonu je poznala dobro nemške načrte, iz angleških virov je pa celo razvidno, da je sam takratni predsednik USA, Wilson opozoril Veliko Britanijo, da pluje na Irsko nemška ladja z orožjem za upornike. Wilson je bil tedaj še nevtralen. Po neki vesti v »Kölnische Zeitung« so bili namreč nemškemu poslanstvu v Washingtonu na podzemni železnici ukradeni tajni dokumenti, v katerih je bil točno opisan nemški načrt v zvezi z nameravanim irskim uporom.

VILJEM II. NI BIL INFORMIRAN O EKSPEDICIJI NA IRSKO

V svoji knjigi spominov izjavlja kapitan Spindler, da nemški cesar Viljem II. ni vedel o tej ekspedicijski in da je bila pripravljena brez njegovega privolenja. Da Nemci niso uspeli, je bilo krivo izdajstvo. Vodjo pripravljajočega se upora, sira Rogerja Casementa, sta namreč izdala njegova lastna rojaka, ko se je z njima malo, preden je »Aude« zaplula okrog Norveške na sever, izkrcal iz nemške podmornice na Irskem, Angleži, ki so bili o nameravanih akcijah informirani so Casementa zaprli in kasneje ustrelili. Irsko je bila močno zastražena.

O tragični smrti sira Casementa, nekdanjega angleškega plemiča, ni bil ne z nemške ne z angleške strani izdan noben komunikat. Tudi sta oba tabora dolgo časa držala v tajnosti pustolovsko ekspedicijsko, kakor irski upor, ki je za hrbotom ogražal Angleže. Knjiga spominov kapitana Spindlerja je posvetila v to poglavje, ki odkriva enega najintresantnejših dogodkov iz svetovne vojne.

NAUK PRIRODE ZA IRSKO

Svobodna Irsko pa slavi poslej vsako leto dan tragične smrti svojega patriota Casementa kot dan narodne žalosti. Dežela se je morala sprijazniti s tem, da je tudi s pomočjo velike sile nemogoče nastopati proti prirodnim zakonom, ki so oba otoka na robu Atlantika povezali v isti usodi. Irsko ne pomeni brez Velike Britanije nič, Velika Britanija spet mora imeti z Irsko sožitje, ki varuje obe pred vplivi od zunaj. In če postaja Irsko vprav zdaj, ko se napoveduje invazijski poizkus Nemcev v Anglijo, znova tarča svetovne pozornosti, je dolžnost Ircev in Angležev, da v sporazumu najdejo skupni cilj k čim uspešnejši obrambi svoje svobode in domovine.

-ine

je, a na sebi nosijo bel okras, in zazdi se mi, kot da bi skušal biti vsak kristalček zase čim bolj skrivnostni. Sonce je bilo skrito še nekje za hišami, pa sem ga videl še lepšega v drobnih lučkah.

Ko sem stopal proti šoli, je neslišno zdrselo preko hiš nad drevesa. Nebo je še trepetalo pod prozornim pajčolanom.

V šoli je bilo hladno. Skozi ozka okna je le zdaj pa zdaj pokukal sončni žarek. Vaske še ni bilo, ko sem vstopil. Obrazi tovarišev so bili veseli in njih kriki so se odbijali v tesnem prostoru ter se zlivali v eno samo mladostno melodijo, polno življenja.

Tedaj je vstopil Vaska. Na glavi je imel kučmo iz črnega krzna. Njegova lica so bila od mraza rožnato navdahnjena. Nekdo je zgrabil njegovo pokrivalo in ga zagnal v zrak. Drugi so se poglani za njim. Tudi jaz sem ga dobil v roke. Za trenutek sem pogledal Vaski v oči. Njegov nasmeh je bil prosočen, jaz pa sem kriknil s strašnim glasom in mu pognal kučmo v obraz. Mislim, da bo vsaj zdaj planil name, a sem le za trenutek opazil v njegovih očeh luč. Potem je bil njegov obraz zopet tih in prosočen. To me je razjezilo. Onemoglo sem se zagnal vanj in ga podrl na tla. Tedaj je zazvonilo. V hipu smo se porazgubili po klopih. Vaska je nemo odšel v svojo. Od nekod je priletela pred njega poteptana kučma.

Frenutek nato je vstopil učitelj. Za hip je obstal pri vratih in se ozrl po nas in po Vaski. Ko pa je videl njegov mirni obraz, je odšel proti katedri.

V srcu mi je bilo težko. Ni bilo sovraštva ko sem se poglani na Vasko, ne, le čustva, ki so zatrepeta v mladi duši. So bila tako silna, da sem zbesnel. Zelel sem si udarca da bi se mi pomirilo srce, pa mi je planil v dušo le njegov nasmeh.

Ko je odzvonilo, sem ostal na svojem mestu. To kričanje tovarišev se mi je zazdelo prazno in mrtvo. Zajezel sem si tišine, zahrepenel sem po topli, iskreni tovariški besedi.

Ko je zazvonilo k novi uri, je priletela v mene od nekod mokra goba. Obrisal sem si umazane kapljice z lica, zgrabil gobo in jo pognal proti prvim klopi. Tedaj je vstopil učitelj. Za hip je pogledal gobo, ki je pravkar treščila ob tablo, potem je ježno pogledal po nas.

»Kdo je vrzel gobo?«

Njegov glas je bil strog.

Jaz sem zlezal v klop in tudi tovariši

so zrl v tla.

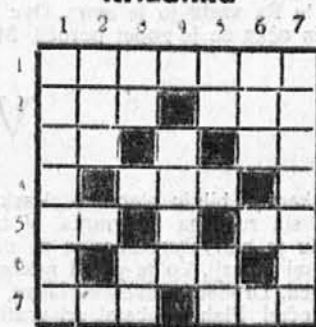
»Opozarjam ponovno, da se javi kri-
več!«

Njegov glas je bil že preteč. Še globje smo sklonili glave. Tedaj je zaškrpalo v prvi klopi. Trenutek pozneje je vstal Vaska. Začuden sem pogledal in že sem hotel planiti kvišku. Pa mi je premočno utripalo srce in noge so mi bile kakor iz železa.

»Tako, Vaska Vasiljev! Lepo si pričel. Mislim, da si tak, kakor se ti vidi na obrazu. Pa sem se zmotil. In tvoje oči, nedolžne in tihe, so le krinka tvoji hudobnosti!«

(Dalje prihodnjič!)

Križanka

Vodoravno: 1. mesto v Libiji, 2. doba (tujka), neobleden, 3. predlog, časovni veznik, 4. finksko mesto, 5. igralna karta, pod (latinsko), 6. števec, 7. glina, kar vtaknemo v iglo.

Navpično: 1. mesto v Libiji, 2. predplačilo, 3. staroegipčanski bog, kazalni zaimek, 4. družba pevcev, 5. veznik, 6. močan, 7. mesto v Eritreji.

Rešitev zadnje križanke:

Vodoravno: 1. vid, tat, 2. Ana, 3. so, ar, 4. sl. (slovenski), ob, 5. Ra, on, 6. Ita (Rina), 7. Bar, sol. — Navpično: 1. vas, Rab, 2. oša, 3. da, Ir, 4. ne, st. (starejši), 5. ta, as, 6. Abo, 7. tir, Nil.

Rešitev zadnje uganke: mačka

Uganke

Ne najdeš dlake v njem,
pregovor pravi.
Kolumb za stavo ga
navpik postavi.

»Večernik«

za mladino

teto 3

Maribor, 8. februarja 1941

Štev. 6

NAŠA USODA

MAT

V neznano naša gre usoda,
pot sama sebi črta v mrak;
zdaj sonce sije, zdaj oblak
raztegne krila preko svoda.

Po poti, kjer življenje teče,
zdaj jok ihti, zdaj smeh doni;
tu bratska sloga še živi,
tam vidiš bliskati se meče.

Ne vem, kdaj sonce mrak zakrije,
in ne, kdaj mine sreče smeh,
kdaj tiho ugasne luč v očeh,
kdaj dušo bolno strah ovije.

Saj dobro je, da v smer neznano
usoda riše svojo pot,
saj bi srce v zmešnjavi zmot
sicer postalo mi bolno.

GOSL

S POHORSKIH POČITNIC

STANISLAV KOS

Janko je bil moj dober prijatelj. Po sklepu šolskega leta so mu starši dovolili, da je smel na počitnice na Pohorje v neki oddaljen kraj k stricu. Prično je pomagal stricu pri delu. Otročad ga ni nič kaj grdo gledala, saj je vedel toliko povedati o lepem in velikem mestu, kjer je hodil v šolo. Hitro so mu minevali dnevi in tedni počitniške svobode.

Janko je pridno rasel, z njim pa so rasli tudi njegovi bujni lasje in nohti. Če so se mu nohti zdeli predolgi, si jih je lepo porezal s pipcem. Toda lasje? Kdo bi si mogel rezati lase s pipcem? Nihče. Zato si jih tudi Janko ni.

Da bi šel k brivcu? Na to Janko niti mislil ni. Kje bi našel v tej samotni vasi brivca? Janko so rojile misli po glavi.

»Pa saj nekdo mora tudi vaščane stric,« se je domislil. Vprašal je o tem strica.

»Seveda se strižemo,« se je glasil odgovor. »Saj nas striže naš France.«

»Ali bi ostrigel tudi mene?« je vprašal.

»Seveda te bo. Če hočeš še kar nocoj,« mu je rekel dobrodušni stric.

Ko se je zvečerilo, je prišel hlapec domov. »Strigel bi se rad,« ga je nagovoril. »Kar sedi tja na pručico, pa počakaj.«

Janko je sedel na pručico, ki pa je imela noge kakor zibelka, da se je gugala. Tako je moral Janko venomer loviti ravnotežje. Kmalu se je privadil gugalja.

Toda — joj! Vrata so se odprla in vstopil je hlapec France z velikimi škarkami za striženje ovc. Janko se je močno začudil nad pohorskim škarkarjem, ki jih je videl prvič v življenju. Misli si je, da bo hlapec že vedel, kako je treba ravnati s tem pohorskim orodjem. Drugače pa je sodel o svojih škarkah France. Bil je ponosen na nje, saj so mu bile edini spomin na starega očeta, ki je vsem Pohorcem strigel ovce in ljudem lase.

»No, kaj si pa tako začuden?« se je slednjič oglašal France.

»Eh, nič!« se je izgovarjal Janko še vedno osupel. »Ali vaše škarkarje niso kakor roke plevce, ki ruje plevel? Bojim se, da bi ne postal plečast, če me boste strigli s tem umotvorom.«

»O, le nič se ne boj,« ga je bodril.

»Mislim, da bi začela.«

»Pa poskusite,« se je s strahom vdal Janko.

In hlapec je pričel. Res, da Jankovi glavi, vajeni dobrih škarkarjev in lepega stri-

Nasveti in pobude našemu podeželiu

Pomenek z vinogradniki o izrednih pojavih v naših goricah

III. PO HALOSKIH GORICAH

PODLENIK: Josip Končija, ravnatelj vinogradniškega veleposessva. — Medtem ko so leta 1929. pozeble tod vse lege, so letos pozeble le nizke lege, in sicer do tja gori, do koder se navadno zavleče pomladanska ali pozna slana. Do tu odganja trsje samo iz kocena. V višjih legah je pa vse veselo pogladilo in je le tu pa tam ostalo kako oklo gluh, kakor sicer i druga leta. Ko leta 1929., so tudi letos prizadete najbolj južne, manj vzhodne, najmanj pa zahodne lege.

Ze v februarju smo po kaljenju ali siljenju rozgic ugotovili obseg pozebe in smo se odločili za rez o navadnem času: v visokih legah čisto navadno, ko druga leta, v nižjih, pozebljih legah pa smo obrezali trsje mnogo bolj na dolgo ko druga leta. Toda ta daljša rez ni prinesla koristi, ker prirzani rodni les sploh ni odgnal.

Kvare po zimski pozebi so kaj različne. Videti je, da so letos v Halozah manjše ko v nekaterih krajih po Slovenskih goricah. Leta 1929. je bilo narobe.

V zeleno obrezana trta se ne solzi, ali le prav malo. Trs se joče najbolj po rezi, ko so očesa komaj malo nabrekli, torej po pozni rezi.

Rast je povsod bojna, rodnost pa povsod jako piča. Na izrod (na smrt) obrezane trte so pa še precej dobro obložene.

Ugotavljam, da nam je leta 1929. baš rez v zeleno največ pomagala. Naslednjega leta je treba trte večinoma kar po vrsti pomladiti, ker si s preveč pokvarjenim dvoletnim, odnosno triletnim lesom, ki prej ali slej itak usahne, ne moremo trajno pomagati.

Rez v zeleno je po hudi zimski pozebi, ki jo je pa treba predhodno strokovno pravilno ugotoviti in oceniti, vse-kako potrebna. Naša sreča, da se hude zime pri nas bolj poredkoma pojavljajo. Za veliko vprašanje bi se moral mnogo bolj zanimati širši krog vinogradnikov.

ZAVRCE: Valter Mihelič, enolog in posestnik v Križovljanski Dubravi. — Zime smo imeli leta 1940. do 27° C pod ničlo. Ponekod je bilo za dober meter snega, ki pa poškodb tudi ni preprečil. Najbolj so pozeble nižine in kotanje, pa „jazbine“, čeprav je bilo onod največ snega. Mnogo manj so pozeble dobre, pa bolj zračne, bolj vetrovne lege. Bolj so pozeble trte, ki sta jih bili oslabil peronospora in žoltica (kloroza) ali ki jih je bila osmodila rana slana v oktobru 1939., preden so

rozge ulesenele. Očesa z ne dovolj klenimi luskolisti in s pre malo tiste rjave volnaste zaščitne tvari so bolj pozebla, podobniki, če so sploh pogladili, pa večinoma niso bili rodni. Najbolj je pozebel rudovršič, znana staroavstrijska vrsta „Rotgipfler“. Marsikateri trs se je prav kmalu posušil. Zarodka je vse vprek jako malo. Laški rizling in moslavec sta razmeroma še najbolj obrodila. Višje vzgojeni trsi, torej večinoma v starejših nasadih, so bolj obrodili, nego nižje vzgojeni trsi, torej večinoma v mlajših nasadih.

Sadno drevje v nižinah je deloma tudi hudo pozeblo. Marsikatero drevo je pogladilo do 5 do 20 cm dolgo mladje, pa se je na mah posušilo.

Trsje smo obrezali o navadnem času in na navadni način, samo smo mu nalo-

žili po nekoliko več in po nekoliko daljših reznikov, odnosno šperonov. Tako smo ohranili trsju ustrezno obliko in skušamo čimprej mogoče vzgojiti iz zdravega poganjka iz starine čisto pomlajen trs. Za rez v zeleno se nismo mogli odločiti.

Mimogrede se naj spomnim hude škode po toči leta 1937. Kvara je bila tolikšna, da o kaki trgatvi ni bilo govora; revno paberkanje po toči... 1 hl mošta je stal nas samih 5.200 dinarjev. Mlad nasad z 2.000 trsi je bil tako oklešen, da je naslednjega leta 1938. pogladilo samo 60 trsov. Pa kako čudno: leta 1939. je nadaljnjih 700 trsov vendarle še pogladilo, tako rekoč „od mrtvih vstalo.“ Tudi v rastlinstvu je hud boj za obstanek in življenje.

Andrej Zmave

O mešanju umetnih gnojil

Umetna gnojila so dandanes važen faktor v vseh kmetijskih panogah. Ni pa že vse opravljeno, če si nakupimo umetnih gnojil in jih potem trosimo in mešamo kar tja v en dan. Če delamo tako, lahko rastlinam, ki smo jim hoteli pognojiti, več škodimo kot koristimo. Važno je pri tem, da vemo, kakšnih snovi potrebuje zemlja in katera gnojila smemo mešati med seboj. Tako na pr. ne smemo mešati superfosfata s Tomaževim žlindrom in kalijem, med tem ko ga mešamo lahko z drugimi gnojili kadar koli in kolikor koli hočemo. Tomažev žlindre ne smemo mešati s hlevskim gnojem, žvepleno kislim amonijakom in z zgoraj omenjenim superfosfatom. Pri mešanju pa lahko Tomažev žlindre čilski soliter in kalij; kajnit in kalijevo sol pa le tik pred uporabo.

Da se boste izognili neprijetnostim, si izrežite iz »Večernika« zdolaj objavljeno razpredelnico in jo shranite, da jo boste lahko uporabili, kadar hoste mešali razna gnojila:

superfosfatom, s hlevskim gnojem in z žveplenokislim amonijakom. Tomažev žlindre in čilski soliter mu smemo primešati, kadar hočemo; kajnit in kalijevo sol pa le tik pred uporabo.

Da se boste izognili neprijetnostim, si izrežite iz »Večernika« zdolaj objavljeno razpredelnico in jo shranite, da jo boste lahko uporabili, kadar hoste mešali razna gnojila:

LED NA OKNIH

Vzemi čisto gobo, namoči jo v slano ali osoljeno vodo, obriši z njo šipo, in led bo kmalu izginil.

Gnojilo	smemo mešati kadar hočemo:	Smemo mešati le tik pred uporabo:	Ne smemo mešati:
Čilski sol.	superfosfat, Tomaž. žlindra, hlev. gnoj, kajnit, kal. sol, žvepl. amon.	—	—
Hlevsk gnoj	superfosfat, kajnit, čil. solit., kal. sol, žveplsk. amonijak	—	Tomaž. žlindra, kalij
Kajnit	superfosfat, hlev. gnoj, čil. solit., kal. sol, žveplsk. amon.	Tom. žl., kalij	—
Kalij	Tomaževa žlindra, čilski soliter	kajnit, kal. sol	Superf., hlevski gnoj, žveplsk. amon.
Kalij. sol	superfosfat, hlev. gnoj, kajnit, čil. solit., žvepl. ksl. amon.	Tom. žlin. kalij	—
Supertofat	Hlev. gnoj, kajnit, čil. solit., kal. sol, žveplsk. amon.	—	Tomaž. žlindra, kalij
Tomaž. žlin.	Čilski soliter, kalij	kajnit, kal. sol	Superfosfat, hlev. gnoj, žveplsk. amonijak
Zveplenokisl amonijak	superfosfat, hlev. gnoj, kajnit, čil. solit., kalij. sol	—	Tomaž. žlindra, kalij

ženja, Francetove škarje niso dobro dele. Janko je občutil vsako bolečino v desetkratni meri. Pa ko bi bil hlapec vsaj hitro gotov s striženjem. Po jankovem mnenju ga je strigel, ali bolje rečeno mučil tri ure. Toda človek marsikaj prestane, in tako je tudi Janko prestal ne navadno striženje. K sreči niso imeli ogledala pri hiši, da bi videl, kakšno »frizuro« mu je naredil. Sicer pa si lahko sami mislite, kakšna je bila.

Minili so dnevi in Janko se je vrnil domov. Vneto je pripovedoval prijate-

ljem in meni o vsem, največkrat pa se je slišala iz njegovih ust zgodba o imenitnem pohorskem brivcu. Medtem so se mu lasje še lepo zarasli in skrili gole tise na glavi.

»Nikdar,« je navadno začel, »ne bom pozabil, kako me je strigel France.

Če boste šli kdaj kam na počitnice v odljudene planinske kraje, vam priporočam, da si vzamete s seboj tudi take potrebščine, sicer se vam lahko zgodi isto kot meni.«

V dalj čez ravan...

ZVONKO

V dalj čez raven
mesec razliva
zarke ognjene.
V kite spletene
veter mi žene
sanje čez plan.

V grmu prepevajo
ptičice mlade,
v noči odmevajo
radostne nade
v dalj čez ravan.

Jaz pa bedim
sredi samote.
Truden molčim,
ker se bojim
blodenj in zmot.

IZZA MLADOSTI

VLADIMIR BOLGAROV

Bilo mi ni več kot deset let. Življenje mi je teklo iz aneva v dan, mirno in brez razburjenja. Kar nenadoma, nepričakovano strašen dogodek. Deveti oktober: kralja so nam ubili!

To je bilo zame toliko, ko da so mi ubili mater. Domača vzgoja mi je položila v dušo domovinsko ljubezen, ki sem jo takrat istil z materinsko. Živo imam v spominu vse tiste dneve. Z mamo sediva pri radiu, da bi poslušala prenove svečanosti sprejema v Marseilleu. Napovedovalec javi: atentat na kralja zavezniške Jugoslavije...

Srce mi zastane: ubili so kralja?!

Sprva nisem verjel, toda naenkrat kleknem s svojega stolčka na preprogi in popade me jok in debele solze mi teko po licih. Mamica me poboža po lasih in tudi njej se ovlaže oči. Skozi plač izječljam: »Mamica, kdo bo sedaj naš kralj, ko so nam ga ubili?«

To je eden mojih najglobljih spominov iz detinstva. Zaradi svoje prevelike tragičnosti se je brez dvoma nepozabno vklesal v moje srce.

Imel sem tovarišico, njene oči so bile žalostne in nikoli se nisem počutil poleg nje vesela. Vse mi je bilo otožno, slednji njen gib je bil žalosten, nič vedrega ni bilo na njej. Mesec dni starejša je bila, vendar bi mislil, da je mnogo starejša. Z nikomur se ni igrala, ljubila je le sprehode po belih stezicah ob potokih. Ni imela tovarišic, niso je marale, bila jim je preohola, kajti po njeni zaprtosti so jo sodili tako.

Nekega dne v juniju sva šla roko v roki, oba še otroka. Njen pišček je veselo tekal pred nama. Prideva do starega muina. Strelha mu je bila ožgana. Ustavila sva se in sedla. Grabil sem kamenček ob potokih. Ni imela tovarišic, niso je marale, bila jim je preohola, kajti po njeni zaprtosti so jo sodili tako.

Ozrl sem se vanjo in vprašal prav počasi in previdno: »Čuj, Sonja, zakaj si vedno tako žalostna? Tak bodi vendar malo vesela!«

Nasmehnila se je nekam otožno:

»Če ti je volja, me poslušaj,« je spregovorila nalahno. »Očka je pobegnil iz Rusije. Po razpadu carske Rusije se je pridružil generalu Vranglu. Radi tega so ga obsodili na smrt. In po porazu pri Canicinu je moral pobegniti. Prišel je v Jugoslavijo. Komaj še osvobodena ni mogla dati takoj kruha mnogim pribežnikom. Očeta so vendar sprejeli v vašo vojsko. Bil je zopet ponosen in srečen. Z njim je pribežala tudi mamica, Ukrajinka, lepa in ljubezniva. Imela je kot jezero modre oči, tatek jo je vedno klical »moja Tanja!« Pa vžela jo je smrt. Dve leti je tega in očka se je zopet poročil. Meni je

treba mamice, je rekel. In mamica je res prišla, mlada, vedno vesela. Rada jo imam, pa tako le ne kot sem imela svojo pravo mamico. Ljubosumna sem na njo, ker ji je tudi ime Sonja. Ko papa včasih vpraša: »No draga Sonja, me nimaš nič več rada?« sem vedno mislila, da vprašuje mene, pa je le njo, svojo ženo. Zdaj veš, zakaj nisem in ne morem biti vesela.«

Pretrsla me je njena izpoved. Nje kodri so me dražili v oči. Sklonil sem se k njej, pogledal ji v oči: svetle so se kot pravi biseri. Premagalo me je čustvo, v oči so mi stopile solze, sklonil sem se čez njen obraz in pritisnil svoje ustne na njeno čelo.

Od tedaj je njen lik svetel v mojem srcu in slika njena je uokvirjena v moji duši.

VASKA

MAT.

Majhen je bil in slaboten, Vaska Vasiljev, sin ruskega emigranta. V tretjem razredu je bilo. December je že divjal s snežnimi viharji, ko je prišel nekega dne v razred. Droben, s svetlimi lasmi, z modrimi očmi, Plah je vstal pri vratih.

»Hej, ti žaba mala, česa iščeš?«

Planili smo nad drobnega neznančka. Tedaj je vstopil učitelj. Ko je videl naše poglede, naše stisnjene pesti in modrookega dečka, vsega plašnega, stoječega pri vratih, se je strogo ozrl po nas.

Hitro smo se porazgubili po klopih. V srcih nam je trepetalo. V nas je bila neka krutost, in nezadovoljni smo posedli po klopih; nezadovoljni, kot je nezadovoljna zver, ki ji iztrgajo plen. Učitelj pa je prijel dečka za roko in mu odkazal mesto. Potem se je ozrl zopet na nas:

»Dečki! Tovariša smo dobili: Vaska Vasiljeva. Ni lepo, da ste ga sprejeli s pestmi. Še vedno vam berem v očeh nekaj temnega. Pustite sovraštvo, dečki, in razklenite pesti. Vaša srca pa naj bodo tovariška do novega prijatelja. To sem vam hotel reči.«

Potem je odprl učitelj debelo knjigo in mi smo zlezli v klopi. Le Vaska je sedel pokonci in mirno. Ko je odzvonilo in je učitelj odšel iz razreda, smo se strnili okoli novince.

Plašno je stal v svoji klopi in plašno so bile njegove oči. Njegova kamizola je

bilo iz modrega platna in na nogah je imel lepe škornje.

Meni so ugajale njegove oči; iz njih je sijala duša, polna hrepenenja. Njegov glas je bil mehak in njegove besede so imele neki mli naglas.

Po pouku sem hotel stopiti z njim proti domu, ko pa sem prišel do njega, sem mu le nogo podstavil, da se je opotekel vstran. Pa me je le gledal in še nasmehnil se mi je.

Lep zimski dan je bil in nebo je bilo modro. Ko sem stopal preko polja, mi je v očeh lesketalo nešteto drobnih luči, ki so se odbijale od belih snežnih kristalčkov. V srcu pa mi je bilo težko. Morda bi mi bilo laže, če bi me Vaska zvrnil v sneg, ko sem mu podstavil nogo. Tako pa me je le gledal in še nasmehnil se mi je.

Jutro. Svetlo zimsko jutro. Na oknih ledene rože. Mrzle so, brez vonja in brez barve. Če dahne vanje, se spremenijo v drobne kapljice, ki spolzijo po hladni šipi. Veje na drevesih so bele, obsute z drobnimi kristalčki. Kakor veliki šopki belih cvetic so se mi zazdela ta drevesa, lesketajoča se v ivju. Prvi sončni žarki se odbijajo v tisočerihi drobnih iskricah. In če dahne veter v te veje, se vse zga-ne. Iskricke poredno poskakujejo kakor v pravljici. Mrtvo je drevo in otrple so ve-

Zanimivosti

Ameriška „Zelena ženska garda“

Od plesalke do prve ženske generalke v USA

V Severno ameriških združenih državah je bila pred nedavnim ustanovljena »Zelena ženska garda«, ki ji poveljuje Mrs. Virginia Nowell. Poveljnica Mrs. Nowell je sama sebe ob ustanovitvi garde imenovala za prvo generalko USA.

Predno se je Mrs. Nowell lotila vojaškega poklica je bila skromna učiteljica plesa in petja. Toda nekega dne je odprla v sebi neodoljivo slo po vojaškem udejstvovanju. Nemudoma je »naskočila«

vojno ministrstvo v Washingtonu v zelo nujni zadevi. »Svojo osebo hočem popolnoma žrtvovati domovini in narodu«, je izjavila radovednim časnikařem, »toda na vojnem ministrstvu nočejo o meni ničesar slišati.« Zdelo se je, da bo vne- ma Mrs. Nowell usahnila v pesku, ali podjetna Američanka je nekega dne mi- mo vojnega ministrstva presenetila jav- nost z oklicem o ustanovitvi »Zelene ženske garde«, istočasno pa je samo se-

be imenovala za prvo generalko v USA. Ob vstopu v to nenavadno armado je treba izpolniti tri pogoje: vsak član mora biti ženskega spola, priseči mora domovini večno zvestobo ter plačati 9.50 dolarja za uniformo.

V prav kratkem času se je vZZG prija- vilo precej žensk v starosti od 18 do 88 (!) let in ustanovljena je bila prva četa ZZG. Vojaški pouk v četi traja pet dni tedensko. Članice se učijo vojaško teorijo, streljanja, šofiranja in upravlja- nja motornih vozil ter celo tankov. Vsak četrtek pa imajo ti ženski vojaki pravi- co pripeljati s seboj svoje moške tovari- še ali celo svoje zakonske može, s kate- rimi nato prebijejo večer ob plesu in neprisiljenem razgovoru o vojaških vr- linah in vojskovanju sploh.

»Jaz nisem generalka kakega humori- stičnega lista«, je pred tedni izjavila Mrs. Nowell nekemu časnikařu. »Samo ta teden smo sprejeli 753 regrutov. Skratka, mi sijajno napredujemo. Naj- večje težave imamo glede discipline. Vse bi namreč radi imele v rokah ko- mando, a nobena bi ne hotela poslušati povelj. Polagoma se bodo tudi naše vr- ste konsolidirale, in takrat bo Amerika videla, da nismo nikaka humoristična organizacija, ampak strogo vojaška edi- nica, prežeta discipline in požrtvovalno- sti za domovino in demokracijo...«

Moško in žensko dihanje

Več ameriških zdravnikov je po dol- gotrajnih poskusih ugotovilo, da ženske drugače dihaajo kot moški. Žene dihaajo, kot pravijo ti zdravniki, na ta način, da dvigajo in zožujejo svoj prsni koš, dočim uravnavaajo moški dihanje s pomočjo grlnih in vratnih mišic. K tej ugotovitvi so zdravniki še pristavili, da zahteva operno petje »moškega dihanja«. Ženske pa, ki bi postale rade velike pevke, se morajo pravočasno naučiti moškega di- hanja.

Pozabil je nevesto

Te dni so imeli v Parizu kaj čudno svatbo. V neki pariški cerkvi se je zbra- lo veliko število svatov. Duhovnik je že hotel pričeti poročni obred, toda vsi so se spogledali, ko so ugotovili, da prav za prav manjka nevesta. Poroko so odložili za pet minut, toda pretekla je debela ura, neveste pa ni bilo. Svatje so pričeli zmigovati z rameni in šepetati. Stvar je postajala z vsako minuto bolj in bolj mučna. Slednjič se je ženin kot brez uma udaril po čelu ter kot veter zdr- vel iz cerkve. Čez nekaj minut se je vr- nil z nevesto ter povedal, da je v velikem razburjenju pozabil peljati nevesto v cerkev.

Med spiritisti

— Gospa Pečnikar, poslušajte, duh va- šega umrlega moža, ki ukazuje, da greste takoj domov.

— Kaj vam ukazuje? Potem, moj dragi gospod, to ne more biti duh mojega mo- ža, kajti njemu zapovedujem jaz!

„Rešila me je moja požrešnost“

NEZNANA EPIZODA IZ ŽIVLJENJA CESARJA NAPOLEONA

Med mnogimi spomini na Napoleona je verjetno najmanj znan dogodek, ki se je odigral pred 150 leti. Če bi se takrat zadeva končala drugače kot se je, kdo ve, če bi bila Evropa danes taka, kot je.

Zimski sporti niso produkt zadnjih let. Dne 5. januarja 1791, torej pred 150 leti, so se dopoldne okoli desete ure drsali na zamrznjeni reki Auxonni v Cote d'Oru trije mladi častniki, eden med njimi je bil Bonaparte.

Približal se je čas kosila, mladi Kor- zijec z gladko počesanimi lasmi je postal lačen. Nehal se je drsati, pogledal na uro ter že hotel sneti drsalke.

— Kaj, Bonaparte, ali že odhajaš? — sta ga vprašala prijatelja.

— Bogme, grem. Do kosila je še dvaj- set minut, jaz pa nikakor nočem zamu- diti, kajti tisti, ki pridejo zadnji, dobijo vedno ostanke.

— Ah, saj imaš še čas! Pridi, naredili bomo še nekaj figur na ledu, glej, kako je stvar zabavna. Le še pet minut, pa bomo skupaj odšli na kosilo.

Napoleon je nekaj trenutkov tehtal. Že je hotel ostati. Led je bil tako zapeljiv. Toda zmagal je njegov notranji glas, ki mu je velel: — Nikar.

— Ne, jaz grem! Tako je pametneje! — Napak delaš, Bonaparte! Tem slab- še zate!

— Prav, prav; nikar ne pridita pre- pozno na kosilo, sicer pojem še vajini porciji.

In Bonaparte je odšel naravnost v častniško jedilnico ter sedel za mizo. Prijatelja, ki sta ostala na ledu, pa je zaman čakal. Kosilo je že minilo, a ju še ni bilo. Častniki so postali zaskrbljeni ter ju odšli iskat.

Ko so prišli k reki, se jim je nudil tra- gičen prizor. Led se je vdrl in le s teža- vo so našli pod ledom zmrznjeni trupli obeh častnikov.

— Sto vragov, imenitno sem odnesel pete! — je jedva izjecljal Napoleon. — Kako prav sem ravnal, ko nisem poslu- šal svoje strasti: rešila me je moja po- žrešnost!

Z albanskega bojišča

Sven Peters:

Ljubeznivosti med sosedi

Našega soseda in njegove družine se nisem mogel privaditi. Kdo ve, odkod ta neprijetni občutek? Nekega sončnega dne v maju, pred dvanajstimi leti, so se Jensensovi vselili v so- trpeti. Znaniti je ta občutek v neposredni zvezi z dejstvom, da gojim jaz kokiši, dočim imajo pri Jensensovih pse. Moje kokiši že dva najst let plaho trepetajo pred Jensensovimi psi, meni pa vseh dvanajst let ni uspelo, da bi v teh ljudeh iztrebil njih pasjo strast.

Včeraj popoldne sem opazil, da je ena mo- jih kokiši v Jensensovem vrtu pozobala z gredice jedva posejano cvetlično seme. Kot praviloljubljen mož sem stopil k ograji in za- klical:

— Halo... Gospod Jensens!

Jensens je pristopil k ograji, ki je ločila oba vrtova.

— Kaj je, gospod Peters?

— Močno mi je žal: ena izmed mojih ko- kiši vam je pozobala zveže posejano cve- tlično seme, sem mu dejal, čeprav mi v re- nici niti za las ni bilo žal sosedovega cvetlič- nega semenja.

Jensens pa je bil očividno židane volje:

— Nič hudega, gospod Peters! mi je za- dovoljno zaklical čez ograjo.

— Kako, nič hudega? sem vprašal nekam nezaupljivo.

— No, seveda, ker je moj pes pravkar raz- trgal vašo kokišo! mi je priznal Jensens. Ne- kam laže mi je bilo v srcu, pa sem se mu drznil povedati še drugo nevšečnost:

— Vaš pes da je raztrgal mojo kokišo? Nič hudega, gospod Jensens. Pravkar sem videl, kako je moj sin z motorjem povozil vašega psa!

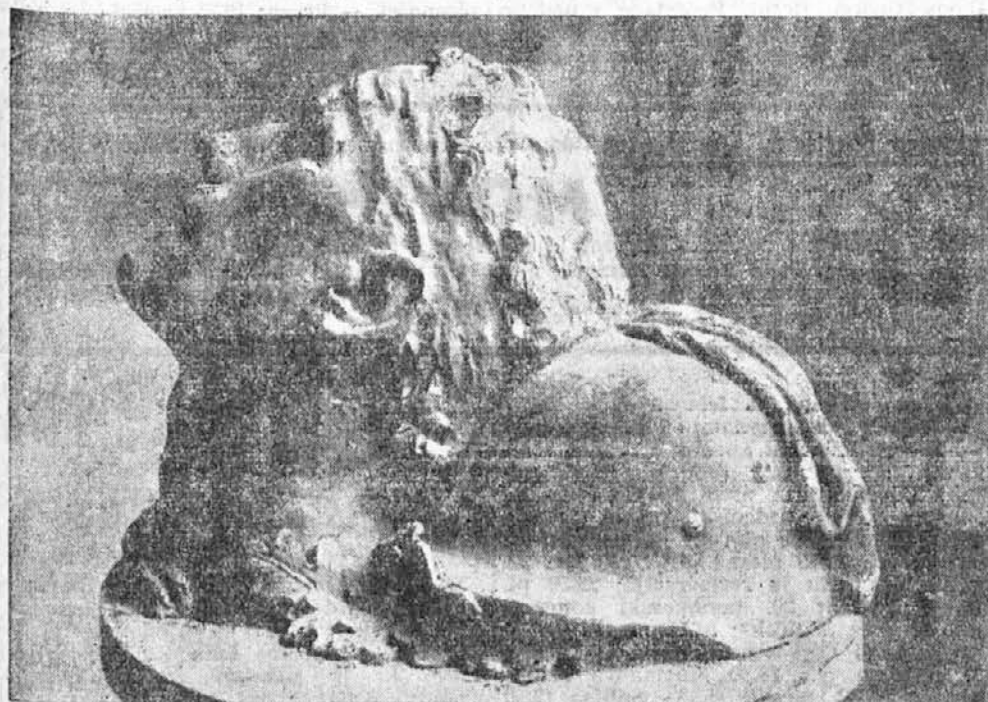
Zdaj sem pa zares pričakoval izza ograje pravcato ploho z gromom in bliskom. Toda ničesar pričakovanega se ni vsulo name. Na- sprotno, obraz gospoda Jensensa se je zado- voljno razpotegnul:

— Nič hudega, dragi gospod Peters, zares, prav nič hudega!

— Kako pravite, da nič hudega? sem vpra- šal nekoliko v zadregi.

— Ker se je pred desetimi minutami vaš sin zaročil z mojo hčerjo! je triumfal go- spod Jensens.

V spomin padlim junakom in žrtvam

Vojna likovna umetnost na razstavi v Berlinu, ki je bila pred dnevi otvorjena.

Francoski virtuoz in angleški cariniki

Znameniti francoski virtuoz-violinist Boucher je nekoč potoval na Angleško na turnejo. Ko je stopil v Dovru na an- gleška tla, so ga cariniki temeljito pre- iskali. Zahtevali so precejšnjo carino za njegove tri violine. Zaman jih je Bou- cher prepričeval, da bo s temi violina- mi igral na koncertih ter da nima niti najmanjšega namena katéro prodati. To- da cariniki se niso dali pregovoriti, am- pak so vztrajali pri svojem. Boucher je slednjič navedel silno nizko ceno. Stem pa si je šele nakopal pravega vraga, kaj- ti angleško carinsko pravo veli, da pri- padejo državi vsi oni predmeti, za ka- tere bi lastniki deklarirali prenizko ceno.

Boucher je prosil, rotel in se zaklinjal. Cariniki pa se niso dali omajati. Končno je Boucher potegnil iz skatljice violino ter jel igrati. V angleški obalni carinarnici so donele najlepše melodije, cariniki so ljubeznivo in z zanimanjem poslušali, to- da stvar jih ni ganila. Boucher je težko vzdihnil, ko je videl, da je vse zaman, kaj nato pa je na violino zaigral angle- ško himno »God sva the king«. Cariniki so skočili pokonci in se postavili v stav mirno. V oči so jim privrele solze, Bou- cher pa je mogel kot nato mirno oditi s carinarnice, ne da bi mu bilo treba pla- čati visoke carine.

Zakon na „hitro roko“

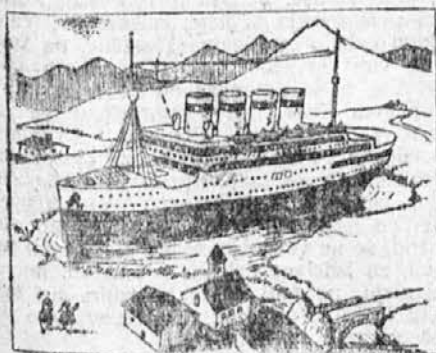
Neki posredovalni urad za ženitve v Stockholmu je pred dnevi dobil brzojav nekega Šveda, ki je že več let zdravnik h Sanghaju na Kitajskem. V brzojavu je zdravnik želel, da mu v najkrajšem času poiščejo Švedinjo, ki bi bila pripravljena poročiti se z njim ter bi odšla z njim na Kitajsko. Po nekaj dneh je priletel zdrav- nik z letalom v Stockholm ter se takoj oglašil v posredovalnici. Izmed desetih

deklet, ki so izjavile, da so pripravljene poročiti se z njim, je eno izbral ter se z njo poročil. Bila je neka prikupna bol- ničarka iz stockholmske bolnišnice. Koj nato pa sta spet z letalom odletela v Sanghaj.

× Čajna žlička vrtno zemlje ima v se- bi več mikroskopičnih bitij kot je na svetu vseh ljudi.

Poklici, ki jih pred 60 leti ni bilo

Danes imamo cel niz poklicev, o kate- rih pred nekaj desetletji ljudje sploh ni- so sanjali. V USA je pretekli mesec izšla obsežna knjiga, ki tudi statistično navaja poklice, ki so nastali v zadnjih 60 letih.

Med najboljšimi popularne nove poklice šteje daktilografijski (strojepisje). Prve pisane stroje so jeli uporabljati v ameriških in evropskih pisarnah šele leta 1881, ki pa so jih takrat rabili zgolj za pisanje na- slovov. Strojepisne so morale čakati še nekaj let, predno je napočila njih doba in so v stotisočih nastopile svojo trium- falno pot. Prve telefonistke so pričele delati v Berlinu in Londonu 1884. Prvi kino-operaterji so bili zaposleni 1895 v Parizu; prvi taksi se je pojavil na lon- donskih ulicah leta 1896. prvi radio-tele- grafisti pa so jeli loviti besede in zvoke iz etra šele 1912. Statistika navaja cel niz novih poklicev, ki so takorekoč bist- veno izpremenili vse družabno življenje na zemlji. Kaj vse nam obeta bodočnost, tega pa z gotovostjo danes še ni mogoče reči. brez dvoma pa se bo svet še in še izpopolnjeval do neslutene razvoja.

— V teh nevarnih časih je najpamet- nejše, da se ne podamo na odprto morje!

Celje

Velika drsalna produkcija

Drevi ob 18. bo v okviru zletnih dni na drsališču v mestnem parku v Celju velika drsalna prireditev z udeležbo vseh naših najboljših drsalcev. Prireditev je bila prvotno zaradi neugodnega vremena odpovedana. Ker pa so sedaj nastopile ugodne prilike, bo SK Celje priredil s sodelovanjem članov in članic »Ilirije« ekshibicijsko drsanje. Nastopili

bodo najodličnejši tekmovalci člani »Ilirije« s Silvo Palmetovo na čelu. Poleg nje bodo nastopili: gđ. Sernčeva, Bogatajeva in druge mlajše ter gg. Humna, Betteto, Biber, dr. Schwab, Klopčič, bivši Celjan ter nove moči SK Celja. Posebej se opozarja, da bo produkcija točno ob 18.

c Mestni prehranjevalni urad je izdal te dni točna navodila trgovcem in pekarnam, iz katerih je razviden postopek pri racioniranju nabavi živil. V kolikor si prebivalstvo ni na jasnem glede nabave kruha, moke in testenin, se naj obrača tožavno na trgovce in peke, ne pa na prehranjevalni urad, ki je z delom itak preobremenjen.

c Zdravniško dežurstvo OUZD ima jutri dr. Josip Cerin, Prešernova ulica 1.

c Nočno lekarniško službo ima od 8. do 14. t. m. lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

c Legija koroskih borcev, krajevna organizacija Celje, ima jutri ob 9. dopoldne v hotelu »Evropa« občni zbor.

c Za zamsko pomoč so darovali uslužbenci in uslužbenke mestnega računovodstva mesto cvetja na krsto pok. brata uradnice Mare Sparhaklove 150 din, Albin Pečar, prokurist Cinkarne d. d. v Celju mesto venca Sebastijanu Selisku 200 din, pekovski mojstri v Celju 670 din, Jarh Albert, trgovec 200 din.

c Proračunska seja mestnega sveta bo v petek, 14. t. m., ob 18.30.

c Baletni večer. Prva soloplesalca ljubljanskega opernega baleta ga. Erna Moharjeva in g. Boris Pilato priredita v četrtek, 20. t. m. v celjskem gledališču samostojen baletni večer.

c V Radiotermini v Laškem je bilo januarja 51 bolniških članov OUZD in 28 zasebnikov, torej skupno 79 Jugoslovancev. Nočnin je bilo 1263. Izmed inozemcev so bili 4 Nemci.

c Kronika nesreč. 53 letnemu posestniku Ignacu Grumu iz Lubnice pri Vitanju je pri prekladanju lesa zdrobilo roko. 5 letni sin dninarja Stanislav Korpnik iz Smarjete pri Celju se je s kropom opeknel po nogi. 34 letni delovodja Ivan Atemsšek iz Koprivne pri Črni se je pri padeu močno poškodoval.

c Mestna plinarna v Celju je lani proizvedla iz 557.300 kg premoga 210.572 kub. metrov plina, 334.380 kg koksa in 27.319 kg katrana. Število privatnih konsumentov je tekom leta naraslo od 528 na 552. Konsum se je dvignil od 142.940 na 162.662 kub. metrov, to je za 14%. V zadnjih 10 letih se je potrošnja plina v Celju skoraj podvojila.

c Mestna knjižnica je v preteklem letu izposodila 24.942 knjig, med temi slov. oziroma srbohrvatskih leposlovnih 17.835, nemških leposlovnih 5486, poučnih in znanstvenih pa 1621.

c Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek ob 20. bo predaval v ciklu zdravstvenih predavanj zdravnik dr. Drago Mušič iz Celja o temi: »Kaj vedo ljudje premalo o nalezljivih boleznih«. Predavanje bo s skioptičnimi slikami.

Pohiteti bo treba!

Med svoje naročnike bo razdelila uprava »Družine« 39 bogatih denarnih nagrad. Pogoji za doseg nagrade je plačilo naročnine za »Družino« do 10. februarja 1941.

Nagrade so

3 po 1000 din
6 po 500 din
10 po 200 din
20 po 100 din

Samo še nekaj dni je čas! Pohitite, do 10. t. m. morate oddati denar na pošto in tisočak bo Vaš.

Uprava »Družine« v Celju.

Ljubljana

a Ljubljansko gledališče. V drami danes »Razvalina življenja«. Proslava 70 letnice pisatelja Fr. Ks. Finžgarja. Jutri v nedeljo popoldne »Cigani«, znižane cene, zvečer »Šesto nadstropje«. V operi »Traviata«, gostuje bolgarska sopranistka Vanja

Leventova, jutri v nedeljo popoldne »Prasquita«, gostuje Zlata Gjurgjenčeva, zvečer opereta »Pri belem konjčku«. Znižane cene.

Male oglase sprejema uprava »Večernik« v Ljubljani, Franciškanska ulica 6. Telefon 46-91.

Kultura

Januarska številka »Misli in dela«

Slovenska revijalna zbirka je bila v celotnem zakladu našega tiska razmeroma še precej dobro zastopana. Od »Jadranskega Slavjana« dalje, ki je marca 1850. šel v Trstu med Slovence, smo zabeležili nekaj nad 50 jezikoslovnih in literarnih revij, blizu 60 primerkov glasil likovne umetnosti, glasbe in gledališča in nad 77 leposlovnih in zabavnih časopisov. Tudi mladinski tisk je dal do prevrata 59, po osvoboditvi pa nad 100 listov nadebudnemu naraščanju Slovanije.

Precej je to, vendar pa še premalo, da bi se mogli Slovenci po svoji pomembni zemljepisni sredini, v kateri bivamo in sposobnostih svojega duha skoro že približati kulturnemu nivoju naprednejših narodov. Predvsem smo napredni Slovenci pogrešali revijalne katedre, s katerih bi črpali zdrava zrna sodobnih, kulturno političnih in socialnih razglabljanj o problemih, preko katerih moderni človek ne more. Svetel žarek v tem pogledu je bila pred vojno »Omladina«, pa goriška »Veda« in »Preporod«. Po vojni je bilo mnogo tovrstnih poizkusov, med njimi »Njiva«, »Vesna«, »Svobodna mladina«, »Naša doba«, ki pa so zamrli. Vzniknila je revija »Misli in dela«, ki že po svojem naslovu odkriva usmerjenost in tehtnost svojega programa.

Januarska številka VII. letnika te kulturne in socialne revije se je predstavila v uvodu s razveseljitivnim pozivom: Na skupno delo!, ki smo ga v celoti objavili minilo soboto. Iz njega veje zdrav manifestativni duh po čim tesnejšem sodelovanju vseh naprednih političnih skupin v Sloveniji. V tem znamenju boče napredna mladina pokazati zgradne sadove na edino pravilni poti v srečnejšo bodočnost, kakršno so si želeli že davno vsi pristaši idej poštenega sodelovanja.

Ivan Hribar je prispeval svoje »pogled« iz ptičjega razgleda na Sojuz Sovjetskih Socialističnih držav (SSSR). Po razčlenitvi osnovnega problema komunistične miselnosti in njenih posledic v »socialistični državi delavcev in kmetov« se dotakne vprašanja, ali je Stalinsova ustava res »najdemokracijejša na svetu«. Poglavlja, ki morajo vprav v sedanjem zadrževanju Sovjetske Rusije zanimati vsakogar, izvenevajo v zaključek, da SSSR kljub njeni »najdemo-

kratičnejši ustavi sveta« ne moremo pristo-vati med demokratske države. Avtor zaključuje svoj zanimivi prispevek z ugotovitvijo, da »SSSR ne zapira mladini znanjega sveta«. Nje prosvetne prilike dopuščajo, da se mladina uči tudi tujih jezikov in tako poglobi v kulturne dobrine vnanjega sveta.

Bogat in s podrobno statistiko izpopolnjen je naslednji prispevek Pavla Kunstlerja: Slovenci v Jugoslaviji po stanju 1931. Zdaj vemo, da biva izven Slovenije 57.731 ali 5 odst. Slovencev. Od tega je v savski banovini 34.765, v Beogradu 6308, v dunavski 3991, drinski 3266, moravski 2437, primorski 2155, zetski 2143, vardarski 1621 in vrbaski 1045 Slovencev. Število Slovencev v posameznih okrajih in mestih je prikazano z nazornimi tabelami, celoten pregled gostotne poselitve in jakosti naseljenih središč Slovencev v Jugoslaviji pa pojasnjujeta še dva zemljevida. V Sloveniji je 66.619 neslovenskih prebivalcev, od teh 24.483 tujerodcev. Slednjih je v Ljubljani 4,9, v Mariboru 10,8, v Celju 8, v Ptuj 14,9 odst. Kočevski okraj ima 23,3, Dolenjska Lendava 15 odst. tujerodcev. Na članek, ki je dragocen prispevek k antropogeografskemu poznavanju slovenske poselitve in tujerodnega elementa med

Razgovor s kiparjem Smerdu'em

Kipar Frančišek Smerdu — rodil se je in raste v Postojni — je pri nas znana osebnost, saj živi med nami že celih deset let in je kot kipar že mnogo ustvaril. Naša javnost visoko ceni njegovo delo, zato pa srečamo njegove umetnine v Ljubljani na božji njivi pri Sv. Križu: »Polaganje v grobo«, »Snežanje s križem« itd. (izdelano v marmorju) in »Vrtič« (izdelano v bronu), na ljubljanskih stavbah: na Vrtači »Dekle z grozdom«, marmornati kip v naravnih velikosti, v Siskli itd., a z njegovimi deli se lahko ponaša tudi mnogo naših tihih in skromnih domov.

»O, še mnogo več bi človek dal od sebe, če bi bili naši ljudje malo bolj dovzetni za plastiko«, je dejal, ko sem ga obiskal v njegovi delavnici. »Ne vem zakaj se naš človek tako brani plastike in zakaj se zopet tako rad poslužuje obrtniških izdelkov, to je na štiri ogle rezanega kamna. Kadar se bo naš člo-

Kino Sloga, Ljubljana, tel. 2730
zabavno filmsko komedijo

predvaja od 8.—11. februarja 1941

»Gospodar v tuji hiši«

V glavnih vlogah: HANS MOSER, LEO SLEZAK, MARIA ANDERGAST.

Predstave dnevno ob 16., 19. in 21. uri.

* Otroški ringaraja priredi Atena na pustno nedeljo popoldne v dvorani Kazine.

Kino

* KINO UNION. Tel. 22-21. Daddy mala princesa, najlepši film z malo Shirley Temple, izdelan v naravnih barvah.

* KINO MATICA. Tel. 22-41. Morski volk. Zgodovinski vefilm. Errol Flynn, Brenda Marshall.

* KINO SLOGA. Tel. 27-30. Gospodar v tuji hiši. Filmska komedija. Hans Moser, Leo Slezak, Maria Andergast.

* KINO SOKOL ŠIBKA. Tel. 41-79. Gospa Judita. Velika ljubavna drama. Bette Davis, George Brent. Predstave v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21., v ponedeljek in torek ob 19. in 21. uri. Predstave danes odpadejo zaradi maškerade.

gl.; 23.45 plesna gl. — Anglija: 21.15 Variete; 22.25 lahka in zabavna gl. — Beromünster: 18.30 H. Huberjeva serenada, 19.30 zabavna gl.; 20.45 peje in orgle. — Italija L: 16.45 operna gl.; 21. violinski koncert S. Materassija. — Nemške postaje: 11.10 Fr. Leharjeve skladbe pod lastnim dirigentstvom; 17.10 koncert berlinskih filharmonikov, 19.15 plesni večer; 21.15 zabavna gl.

Ponedeljek, 10. februarja

Ljubljana: 13.02 Ro; 17.30 komorni trio; 19.45 Pinžgarjeva »Razvalina življenja«. — Beograd: 13.50 kvartet Njemeček-Slatin; 21.10 Milorad Jovanović poje arije; 22.50 plesna gl. — Praga: 16.25 Dvořakov godalni kvartet; 17.10 zabavna gl.; 19.25 zabavna gl.; 20.20 A. Dvořakov simfonija; 22. češka gl. — Zagreb: 18.30 simfonični koncert;

Kino Matica, Ljubljana Danes premiera znamenitega Warner Bros-vefilma

MORSKI VOLK

Errol Flynn kot najhrabrejši gusar in najzvestejši vojskac Anglije

Njegova partnerica: Brenda Marshall, nova filmska zvezda. — Radi dolžine filma predstave ob delavnikih: ob 16., 19. in 21.15; v nedeljo ob 15.45, 17., 19.15 in 21.30. Pri-skrbite si vstopnice v predprodaji. Telefon šte. 22-41.

Radio

Nedelja, 9. februarja

Ljubljana: 8.15 godalni kvartet s kitaro; 9.15 »Odmevi iz Spanije«, 11 Ro; 13.02 pevski zbor »Sloge«; 13.50 plošče po željah; 17. kmeljska ura; 17.30 Cimermanov kvartet; 20.30 Akademski pevski kvintet in Ro; 22.15 plesna gl. (pl.) — Beograd: 13. nar. pesmi; 18.15 plesna gl.; 20.40 Ro; 22. prenos koncerta iz restavracije; 22.50 pl. gl. — Zagreb: 20. tamburaški koncert; 20.45 kvartet »Zajček«; 21.15 plesna gl. — Praga: 15.45 Čajkovskega »Pikova dama«; 17. zabavna gl.; 18.30 Smetanova »Moja domovina«; 22. plesna gl. — Sofija: 12.50 18.45, in 21. lahka in plesna gl.; 21.55 pl. gl. — Ankara: 20. lahka gl.; 20.45 turška

21.30 sremske nar. pesmi in plesi. — Sofija: 12.50, 17.30, 21.30 in 22. lahka in pl. gl.; 20. simfonični koncert. — Anglija L: 19.20 solisti, lahka in plesna gl.; 21.15 pisan koncert; 23.15 plesna gl. — Nemške postaje: 14.15 zabavna gl. (Berlin); 15. 15. operna gl. (München); 18.20 in 21.15 zabavna gl. (Berlin).

u Novemu Sadu groze velike poplave, če bo prišlo do nagle spremembe temperature. Na Madžarskem so se namreč nakupile velike množine ledu ter zaustavljajo vodo, ki je ponekod izredno narasla, nasprotno pa je pri Novem Sadu sedaj manjša. Če se bo nabrali led naglo stalil, bi se lahko pripetila katastrofa.

Kino Union, Ljubljana,

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri. Telefon 22-21.

DADDY - mala princesa

Ljubljanka vseh Ljubljančanov

mala

Shirley Temple

v najlepšem filmskem umotvoru, izdelanem v naravnih barvah. Pretresljivi prizori v tem edinstveno lepem filmu bodo ganili staro in mlado.

njo, se bomo še povrnili.

Obzornik prinaša to pot zgoščeno, a zelo pregledno sliko zunanje-političnih dogodkov v »Kritičnem letu vojne«, izpod peresa dr. Branka Vrčona. Pod naslovom »Ugotavljam, opozarjam, svarim...« sledi replika k problemom ljubljanske medicinske fakultete in zadev, ki so z njo v aktualni zvezi, izpod peresa primarija dr. Mirka Cerniča. Tehten in za široki krog slovenske javnosti pomemben je prispevek Ivana Kronovška o temeljnih smernicah vsake prosvete. Sledi poročilo o Petdesetih letih okulističnega oddelka v Ljubljani 1890—1940. Poročila prinašajo kritiko dveh pripovednih spisov iz dobe Napoleonove Ilirije: Ilke Vaštetove »Rožna devica« in Heinza Brunnerja: »Brücke über die Drau«. V primerjavi med obema deli prihaja kritik do zaključka, da je slednje »za slovenske čitatelje skoro bolj poučno in bodrilno, zlasti v dneih, ki jih pravkar preživljamo.« Delo vsebuje namreč mnogo podrobnih pogledov na življenje in odločnost Slovencev v podravske prestolnice za časa Napoleona.

»Misli in dela« se je to pot, predstavilo z novim programom in širšim delokrogom sodelniškega miselnega obzorja. Želimo, da v tej smeri krepko nadaljuje v korist slovenske napredne javnosti. Revija stane posamezen izvod 6 din, naroča se v upravi v Ljubljani, Gosposvetska cesta 4, poštni predal 322. —Ina.

Ljubljani že marsikaj lepega in monumentalnega. Da bi ustvarjal velika dela, bi moral imeti za to mnogo sredstev. Domislekov imam mnogo, saj vedno snujem v mislih, na žalost

pa moram vse te domisleke izdelati v majhnih razsežnostih. In tako imam izdelanih že nad trideset kipcev, ki počivajo v »Salonu Kose« in čakajo kupca. Zadnje, kar sem izdelal, je »Adonis«. Izdelan je iz voska. Končavam v marmorju »Portret mladenke«. Tamle v kotu čakajo odrešenja »Plesalki«, na stojalu pa vidiš še nedodelano »Počivajočo deklico«. Vse to in najboljše od dobrega, kar je v »Salonu Kose«, imam pripravljeno za razstavo. (»Bahantino«, »Venero«, »Toaletto«, »Deklico s trnjem«, »Dekle z ogledalom«, »Dekliško glavo« itd.). Razstaviš mislim skupaj s kiparjem medaljerjem St. Dremlijem in enim od naših slikarjev. Kdo nama bo delal družbo, še ne vem. Umetnine, ki jih bom razstavil, so izdelane deloma v terakoti, mavcu, marmorju, pa tudi v bronu. Izbira bo torej velika in če bo prav toliko mecenov, bom naj-srečnejši pod soncem.

Ob teh besedah se je kipar Smerdu nasmešnil ter še enkrat dejal: »Mecenov nam je treba! Kadar bo teh dosti, tudi umetnin ne bo manjkalo.«

Konjiška gora in nje okolica —

krasen smuški svet Otvoritev smučarskega izleta v Celju

Priobčujemo članek, ki nam ga je dal na razpolago frankolovski župnik g. Lojze Sunčič, znani alpinec, smučar in organizator. Smučarjem odpravi doslej malo znani smuški svet, ki je posebno lahko dostopen smučarjem iz Celja, Maribora in ostalih krajev, ležečih ob drž. cesti, ki veže ti dve mesti.

Smučišča pod Stenico, Kiselco in Konjiško goro so smučarjem še vse pre-malo znana in vendar je ta svet tako lahko dostopen, ker ga seka po sredini državna cesta Maribor—Celje. Mirno lahko trdim kot več poznavalec sloven-skih smučišč, da bo prišel tudi razvajen smučar v tem raznolikem svetu na svoj račun.

Ko izstopiš iz mariborskega avtobusa, te vabijo lepo zasnežene doline na po-bočja omenjenih vrhov. Začetnik se bo ustavil kar pri cerkvi, odkoder krene na levo pod Gojko proti Zabukovju. Nad kmetijo Potočnika se razprostirajo pod Stražo na severni strani prostrane po-ljane z zanimivo kadunjo, ki je pravi kldorado frankolovskih smučarjev. Vr-neš se po isti poti ali še bolj mimo kme-ta Borovnika v Lipi. Tam dobiš v go-stoljubni hiši vse potrebne informacije za spust v dolino. Morda se ti pridruži celo kateri izmed domačih smučarjev. Spre-tnejši in drzejši smučarji izstopijo za Lindek ali Konjiško goro pri gostilni Laznik pred Stranicami. Po cesti se po-dajo za streljaj nazaj in pri graščinski žagi levo v hrib po edinstveno izpeljani, res pravi smučarski stezi v osrčje Ko-

njiške gore. Na pobočju se cesta kmalu cepi v desno bolj strmo in levo polož-nejšo ter daljšo (pol drugo uro). Še malo nižje od graščinske žage se odcepi voz-na pot desno v Lindek, gorsko vasico med Stenico in Špičastim vrhom, kjer najdeš res alpski smuški svet pod Le-vovnikom. Ker visi ta gorska dolina od zapada proti vzhodu in jo zapira 900 m visoka Kiselca proti jugu, ostane v njej sneg do spomladi. Isto je s cesto na se-vernici Konjiške gore, kamor jug tudi nima dostopa. Obe progi se dvig-neta do 700 m.

V nedeljo, 16. t. m., bo v kapeli g. Ramšaka pod Stenico ob desetih smučarska maša z blagoslovitvijo planincev in njihovih palic, smučk ter drugih pla-ninskih potrebščin. Ob enajstih bo tek-ma v smuku izpod Kiselce v Frankolovo. To bo letos že drugi smučarski praznik v tem smučarsko razgibanem kraju.

Kdor ima čas in dovolj vztrajnosti, se lahko poda iz Frankolovega po novi, lepo izpeljani planinski cesti v prijazne Češ-njice, kjer se mimogrede oglasi pri iz-vrtnem smučarju g. šolskem upravitelju Seršenu, ki mu pokaže in pojasni, kako pride najhitreje na idealna smuška tori-rišča v Kamni gori in pod Slemenim, na meji med Špičastim in Črešnjicami.

V Črešnjicah ni gostilne, vendar pa postreže gostu posestnica pri cerkvenih stopnicah. Kdor želi kakršna koli pojas-nila, mu jih z veseljem da frankolovski župniški upravitelj. **Sunčič Lojze**

Včeraj so se pričele v Celju velike zimsko sportne prireditve. Mesto in oko-lico pokriva debela snežna odeja, v belo zimsko krasoto pa se vijejo državne in slovenske trobojnice, katere si je nadelo naše mesto v pozdrav sportnikom in ostalim gostom, ki so iz raznih krajev Slovenije, pa tudi iz Zagreba in Beogra-da prihajali v naše belo Celje, da prisostvujejo do sedaj največjim zimsko-sportnim prireditvam v Sloveniji. Šte-vilni smučarji dajejo mestu pestro sliko, cela prireditev je za naše mesto nekaj posebnega, ker enakih prireditev pri nas še ni bilo.

Ob 17. je bilo v izletni pisarni žreba-nje za posamezne discipline. Za tek na 18 km je bilo izžrebanih 47 tekmovalcev. Vrstni red je naslednji: Kerštain 33, Cr-nobori 36, Petrič 37, Klančnik Alojz 38, Klančnik Gregor 40, Razinger 41, Zemva 47. Za današnji popoldanski smuk pa je žreb določil naslednje: Čop 1, Bertonceli 4, Gradišnik 6, Breznik 8, Kobler 9, Klein 11, Praček 14.

Ob 19.30 se je pričela po mestnih uli-cah slavnostna baklada. Za vojaško god-bo je stopala četa vojaštva, gasilci, ob-vezniki telesne vzgoje, skavti ter veliko število smučarjev. Povorka je zaključil avtoskijoring iz Laškega, kar je zbudilo precejšnjo pozornost. Stik povorke je bil pred mestnim poglavarstvom, na kojega balkonu so povorko pričakali predstavi-niki oblasti, klubov, društev, častno predsedstvo, komandant mesta polkovnik Tomašević in drugi. Pročelje mestnega poglavarstva je bilo slavnostno razsvet-ljeno. Pred magistratom se je zbralo mnogo nad 3000 ljudi. Vse govore so od-dajali po zvočniku. Minister prosvete dr. Miha Krek je telefonično sporočil v Ce-lje, da so dijaki obeh celjskih gimnazij, ki bi želeli pri prireditvah tekmovali, prosti pouka, kar je zbudilo veliko ve-selje med navzočo mladino.

Vodja zleta Jože Činkovc je raporti-ral predsedniku SZSZ magistru Žabkar-ju, da so vse priprave za izlet dovršene, nakar je govoril magister Žabkar otvo-ritveni govor. Pozdravil je zastopnika ministra vojske in mornarice, zastopnika prosv. ministra, mestnega komandanta polkovnika Tomaševića, župana dr. Vor-šiča, častno predsedstvo, predstavnike društev in klubov. Poudaril je važnost te zimskosportne prireditve, ki naj bo živ dokaz naše vdanosti in zvestobe do

našega mladega kralja Petra II., do vse-ga kraljevskega doma, ki naj bo tudi do-kaz naše vroče ljubezni do naše velike močne in nedeljive skupne domovine Ju-goslavije.

Godba je zaigrala državno himno, na jambora pa so dvignili državno in slo-vensko trobojnico.

Nato so zlet pozdravili mestni župan v imenu mesta Celja, okrajni podnačelnik dr. Otrin v imenu prosvetnega ministra, dr. Mirko Kuhelj v imenu ljubljanske, Ludvik Zorzut v imenu mariborske in Jože Činkovc v imenu gorenjske zimsko sportne podzveze.

Godba je zaigrala koračnico, s čimer je bila otvoritvena svečanost končana.

Zaradi izleta je odredilo Združenje tr-govcev za mesto Celje, da bodo trgovine danes odprte samo do 18.

Prvi nastop Jugoslovancov

Na svetovnem smučarskem prvenstvu v Cortini d'Ampezzo v Italiji je bil včeraj na sporedu tek vojaških patrolj, pri katerem je sodelovala tudi naša država v postavi por. Svigelj, narednika Brumec in Jazbec ter vo-jak Knific. Tekmam je prisostvovalo tudi mnogo odličnih vojaških predstavnikov sode-lujočih držav.

Proga za potrojni tek je merila 25,2 km, pri 21 km je bilo strelišče, kjer je moralo vsako moštvo sestreliti po 3 balone. Pri stre-ljanju so najbolje odrezali Italijani in Švircarji, medtem ko so druga moštva dobila kazenske pribitke. Jugoslovani 1 minuto, Slovaki pa celo 2,45 min. Finska patrolja je že v prvem delu teka odstopila.

Rezultati potrojnega teka z upošteva-njem kazenskih pribitkov so sledeči: 1. Švedska 2:13:21, 2. Nemčija 2:20:17, 3. Italija 2:23:25, 4. Švica 2:25:12, 5. Jugoslavija 2:43:38, 6. Slovaška 2:49:22. Švedi so dosegli doslej najboljši čas v ena-ki konkurenci.

Smolej tekmuje na 50 km

Danes se nadaljuje prvenstvo s tekom na 50 km, startal bo tudi naš državni prvak in olimpijec Franc Smolej poleg Pogachnika in Knific. Knific in Pogachnik imata startni štev. 1 in 2 Smolej pa 7.

DRUGI GUTENBERGOV SMUK

Mariborski grafiki bodo priredili jutri na progi od Razglednega stolpa mimo Sv. Bol-tenka in svoje parcele na Pohorju do Rad-vanja smuško tekmo, katere se morejo v kon-kurenci udeležiti sicer samo člani grafične organizacije, izven konkurence pa je dostop-na tudi drugim prijateljem smučanja. Start za smuško tekmo za lepi prehodni Gutenber-gov pokal bo ob pol 14. pri Razglednem stol-pu. Po končani tekmi bo družabni sestadek v gostilni Mihevc-Mautner, kjer bodo razgla-šeni rezultati. Svoje sodelovanje je obljubil tudi pevski zbor »Grafike«, kar bo v veliki meri prispevalo k dobremu razpoloženju.

Ptu

V PTUJU SO POKADILI ZA NAD 7 MILIJONOV DIN

Letne statistike o porabi tobaka nara-šča jo iz leta v leto in nam najlepše do-kazujejo, da kadilci kljub vedno težjim časom ne morejo vzdržati brez dima. Leta 1937 so Ptujčani pokadili za din 5.818.571; leta 1938 za 5.825.499 din; 1939 za 6.071.755 din, v preteklem letu pa za 7.218.977 din. Drava cigaret so lani po-kadili 12.938.560 kom.; slede Ibar 4.099.680 kom.; Morava 700.600; Nereiva 56.700; Mirjana 191.400; Drina 35.800; Hercegovina 14.800; Vardar 6.200; Su-madija 1.200; Mignon 1.020; Kosovo 960; Strumica 440; Bled 4.800; Vardar brez nikotina 7.000; Drina brez nikotina 2200 in 34 kolekcij luksuznih cigaret. Tudi ci-gar so dosti pokadili: Regalitas 610 kom;

Trabuko 590; Britanika 1280; Operas 5125; Kuba 8.600; Viržinja 3700; Portor-iko 29600; Brazilka 45.300; Viržinjica 4150; Mešane cigare 372.400; Kratke do-mače 36.600. Nereivskega tobaka so pokadili 35 kg, Zetskega 55. Savskega 3629.

p Oddajte male oglase v poslovalnici Večernika (Čučkova hiša). Uspeh ne bo izostal.

p Film o čebeli in njenem življenju predvaja Podružnica slovenskega čebelar-skega društva v Ptuj, v nedeljo, dne 9. t. m., ob 10. v Mestnem gledališču.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri „Toma je Napoleon kriv“.

p Kino Royal predvaja danes in jutri „Građevi v obliki“.

p Namesta venca na grob ge. Ane Kro-karjeve so darovali Protituberkulozni ligi ravatelj Meglič Mirko 200 din; podružnica ljubljanske kreditne banke 300 din in Posojilnica v Ptuj 500 din.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posnet, trgovske in obrtno-ke reklame na stanico namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 3.— din. Za pisemne odgovore v oglasih stane posebna pristojbina 2.— din, kateri znesek je treba priložiti v anankah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisemnih naročilih se lahko plača v zapiskih. Za vse male oglase. Če so debelo tiskani, velja dvojni izračun.

KAM. KIJ?

do 20 besed 20 din, vsak nadaljnji beseda 2 din

GOSTILNICA

Priporočamo vam oglaševa-nje v gornji rubriki, ki je ka-zalo vsakemu izletniku za sebojne-nedeljske popoldne-ve

V nedeljo 9. t. m.

DOMAČE KOLINE

briške gibanice s krade, le-čene kokoške, dobro vino. Se priporoča J. J. K der. Sv. Lovrenc na Poh. Čisti dobi-ček v prid »Zimski pomoči«.

22571-1

KASNATI KLOBAS

Gostilna Mrz. Studenc.

KONCERT

s plesom Vlado vabi od-bor in gostilničar Koželj. Tezno.

22628-1

DOMAČE KRVAVICE

pečenice, dobro lutomersko vino v gostilni Balkan. Vabi Mara

22662-1

ŠIRITE »VEČERNIK«

KAM. KIJ?

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Iščemo takoj VINIČARJA

spodobnega, marljivega, po-štenega, zupnega, za vino-gradno in gozdno posestvo od 20 jutrov blizu Varaždi-na. Prošnje le poslati na »Publicitas«, Zagreb pod »58007«.

22556-2

NATAKARICO

mlajšo moč, sprejme v službo s 20. II. 1941 gostilna pri ko-lodvoru Potrebna kavčija dn 2000.— v gotovini. Ponudbe s sliko poslati pod »Samosto-jna« na oglasni oddelček »Večernika«

22555-2

BREZPLAČNO

se odda v najem kompletna ROČNA TKALNICA. Informacije na razpolago z znanjko za odgovor. Pišite na oglasni oddelček »Večerni-ka« pod »Ugodnosti« 22597-2

MONTERJA

izvežbanega za prostovode in instalacije ter monterja za popravilo električnih strojev (navijača). Ponudbe pod »Sposojben elektromonter« na oglasni oddelček »Večernika«

22653-2

STREZNICA

se sprejme za tri ure predpol-dne. Foto-Kieser, Vetrinjska ul. 30.

22669-2

Iščem DEKLE

za vsa hišna dela. Naslov v oglasnem oddelku »Večerni-ka«.

22670-2

SLUŽKINJO

pridno in pošteno, ki zna tu-di kuhati, sprejemem takoj. Na-slov v oglasnem oddelku »Ve-černika«.

22611-2

Mlajšega BRIVSKEGA POMOČNIKA

in vajenca sprejemem takoj. Meliska c. 3

22587-2

DEKLE

za vse, z znanjem kuhe se sprejme. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

22686-2

KMEČKO SLUŽKINJO

ki zna molziti za rošestvo »Mirin dvor« Kazeze pri Pe-trovčah. išče lekarnar Mr. Ivo Tončič. Celje. Glavni trg 1.

22690-2

Iščemo 1 samostojnega STRUGARJA

1 samostojnega ključavničar-a ali mehaničarja in 1 varil-ca. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sa«.

22701-2

Dobra, poštena GOSTILNICA KUHARICA

se sprejme. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

22682-2

POMOČNIKA

za pomožni lokal z nekaj kavčije. Pisemne ponudbe Krakolnik Krstijan, krojač, Dravograd.

22704-2

SLUŽBO IŠČE

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

IZOBRAŽENO DEKLE

ki ima veselje do gostilne, išče mesto natakarike s 15. februarjem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

22533-3

Iščem službo

ali kurjača Star 37 let imam tudi rento. Samostojno sem vodil 10 let lokomobilo. V sled prodaje iste odpuščen. Službo lahko takoj nastopim. Ludvik Klampfer. Wild-pra-ne-jeva 18-II desno, Maribor, 22509-3

Sedemnaest letno DEPLE

z mešč. šolo išče brezplačno učenje v kuhinjo v boljšem ho-telu. Naslov v oglasem oddel-ku »Večernika«.

22578-3

16 LETNA SLUŽKINJA

ki zna tudi nekoliko kuhati, išče službo v boljši družini, najraje v Mariboru ali v Spli-tu. Nastop 17. II. Ponudbe na oglasni oddelček »Večerni-ka« pod »Služba«.

22580-3

srednjih let z znanjem slo-venskega in nemškega jezi-ka, kavčije zmožna, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«.

22689-3

ALI IŠČETE SLUŽBO?

Oddajte v tej rubriki mali oglas za din 12.— in uspeh ne bo izostal.

3

NATAKARICA

želi spremeniti službo, naj-raje v Celje. Maribor ali Ptuj. Nastopi lahko takoj. Naslov v upravi »Večerni-ka«, Celje.

23684-3

2 NATAKARICI

pošteni, zdravi, veseli na-rove iščeta službo. Ponudbe najrajši na deželo. Ponudbe na oglasni oddelček »Večerni-ka« pod »Dobra moč«.

22668-3

GOSPODIČNA

22 let, lapa zunanosti prilagodi-va, z vel. maturo in trg-tečajem, išče zaposlitve. Sprej-me tudi instrukcije. Dopisi pod »Vestna« na oglasni oddelček »Večernika«.

22621-3

ZA UPRAVITELJA

luše ali hišnika, najraje v vi-lo z vrtom gre državni na-maščene. Naslov v oglas-nem oddelku »Večernika«.

22617-3

DEKLE

z dežele, vajena kuhe in hiš-nega dela želi mesta k man-ši mirni družini. Cenj. ponu-dbe na oglasni oddelček »Ve-černika« pod »Samostojna 75«.

22585-3

1000 DIN NAGRADE

lobi kdor mi preskrbi službo trgovskega sluga, vratarja in kasanta ali slično. Zmožen kavčije in večletne službe. Nastop takoj. Naslov v oglas-nem oddelku »Večernika«.

22602-3

KROJAČ

star 36 let, z obrtom in stro-jem, želi primerne službe. — Cenj. ponudbe na oglasni od-delček »Večernika« pod »Tre-zen«.

22604-3

Iščem službo VZGOJITELJICE

otrok ali kaj sličnega z zna-njem slovensčine, hrvaščine in nemščine, eventualno za hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Večerni-ka«.

22659-3

Službo iščem kot POSTREZNICA

za popoldan. Naslov v ogl. oddelku »Večernika«.

22614-3

Sprejme se DOBER UČENEC

za pečarsko obrt. Učenje za-hiše. Vprašati gostilna Šabe-der. Tezno.

22577-4

Vzajem VAJENCA

za pečarsko obrt. Učenje ja-jamčeno. Istotam so troda nov pisalni stroj »Kappel«.

Strašek Gustav, pečar, Tyr-ševa ul. 12.

22593-4

OBRITNIKI

Ali potrebujete vajenca-ko? Samo enkratni mali oglas. Vam bo prinesel zaželeni uspeh.

4

Sprejem VAJENCA

Kacjan Ivan, krojač. Tezno, Ptujška c. 13.

22629-4

UČENKA

poštenih staršev s predpisa-no šolsko izobrazbo se takoj sprejme v modno trgovino. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«.

22652-4

VAJENCA

za brivsko obrt sprejemem. Juratič, Glavni trg 1.

22618-4

Ostane

kauče, naslonjače
dobavlja solidno in
poceni

Obnova

F. Novak
Jurčičeva ul. 6

Citajte „Večernik“

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

TRISOBNANO STANOVANJE
Maistrova ulica 22-I, se odda 1. ali 15. marca. Pojasnila: Aleksandrova c. 14, pritičje desno. 22545-5

STANOVANJE
komfortno, soba, 2 kabineta, kuhinja in kopalnica se odda s 1. marcem. Vprašati Krčevina, Aleksandrova 39. 22498-5

SOBA IN KUHINJA
suho, podprtično stanovanje, se odda s 1. marcem samo poročenemu paru. Stritarjeva ul. 37, Maribor. 22559-5

V najem se odda enodružinska **KOMFORTNA VILA** z vrtom v 5. okraju. Na željo garaža. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22575-5

SOBO S KUHINJO
v Studencih, Aleksandrova 33 nasproti cerkve, oddam za 150 din. 22581-5

STANOVANJE
soba, kuhinja, kabinet se odda mali družini za 210 din s 1. marcem. Dr. Verstovškova ul. 32, Pobrežje-Maribor. 22624-5

ENOSOBNO STANOVANJE
s pritliklami se takoj odda. Studenci, Makarjeva ulica 77 Pojasnila v pekarni Zamuda, Maribor, Frankopanov 9. 22649-5

Lepo **TROSOBNANO STANOVANJE** s kabineto in kopalnico, v sredini mesta, v bližini kolodvora, se s 1. marcem odda. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Veliko stanovanje«. 22681-5

SOBA IN KUHINJA
na dvorišču se odda s 1. III. 1941. Vpraša se naj: Meglič, Krekova 16-I. 22617-5

STANOVANJE IŠČE
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Ali se ne počutite dobro v sedanjem **STANOVANJU?** Poiščite si potom naših malih oglasov novega. 6

PREHRANA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

DVA GOSPODA
sprejem na hrano in stanovanje Korošičeva 6-II. 8. 22548-7

Sprejem **SOSTANOVALCA** v celo oskrbo. Solidna cena. Trubarjeva 7, dvorišče desno. 22685-7

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

GOSPODIČNO
sprejem na stanovanje, Paranova 21. 22561-8

OPREMLJENA SOBA
se odda, Marilina ul. 10-II, vrata 6. 22583-8

Oddam takoj **PRAZNO SOBO** v centru Maribora, tudi poročenemu paru. Vhod separiran iz stopnišča. Gregorčičeva 18-II. levo. 22586-8

GOSPOD
se sprejme na stanovanje, v čisto opremljeno, sončno sobo. Meljska c 38-II. 22591-8

Oddam takoj **PRAZNO SOBO** v centru mesta separirano, starejši, boljši oseb. Ponudbe pod »Centrum Maribora« na oglasni oddelku »Večernika«. 22592-8

SOBO
čisto, separirano, oddam stalnemu gospodu s 15. II. ali 1. III. Vrtina 9, pritičje, desno. 22594-8

GOSPOD
sostanovalec se sprejme v vso oskrbo Mlinska ul. 9-I. levo. 22596-8

Opremljena **SOBICA** se odda. Delavska 55. 22625-8

OPREMLJENA SOBA
z uporabo kopalnice in celo oskrbo se odda. Dopisi pod »Sončno« na oglasni oddelku »Večernika«. 22656-8

Lepo opremljeno **SONČNO SOBO** oddam takoj Sodna ul. 32-II, vrata 11. 22654-8

SOSTANOVALCA
sprejem v sobo, sončno, s posebnimi vhodom. Glavni trg 4-I. 22676-8

GOSPOD
se sprejme na hrano in stanovanje, Koroška c. 50. Rodošek. 22674-8

Oddam **OPREMLJENO SOBO** boljšemu gospodu. Mlinska ul. 5, desno, vrata 1. 22663-8

SOBO IŠČE
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

OPREMLJENA SOBICA
s souporabo kopalnice se odda čedni gospodičini. Vajvazorjeva 56-I, levo. 22606-9

OPREMLJENO SOBO
lepo, s posebnimi vhodom, če je mogoče s hrano, išče v bližini Frankopanove oz. Kralja Petra trga, za 15. marec, državni uradnik. Cenj. ponudbe pod »Solidne« na oglasni oddelku »Večernika«. 22533-9

Iščemo **VEČJO SOBO** (prazno) za pisarno v centru. Ponudbe na oglasni oddelku »Večernika« pod »Ramo«. 22671-9

SOLIDNA GOSPODIČNA
išče čisto, opremljeno sobo v Melju. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 22677-9

Iščem značno lepo **OPREMLJENO SOBO** s posebnimi vhodom z souporabo kopalnice na Glavnem ali Kralja Petra trgu ali v neposredni bližini za 1. marec. Ponudbe na oglasni oddelku »Večernika« pod »Snažna«. 22657-9

Ali iščete ali oddajate **SOBO?** Pozitiven odgovor prejmete med malimi oglasi! 9

GOSPODIČNA
obiskovalka gospodinjske soje, išče lepo opremljeno sobo s separ. vhodom v bližini kolodvora s 15. febr. Ponudbe na oglasni oddelku »Večernika« pod »Št. 20—180«. 22615-9

LOKAL

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Majhen **BRIVSKI SALON** se poceni proda. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22590-10

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Proda se lepo **VINOGRADNO POSESTVO** 3 ha 45 a. z vinogradi in stanovanjsko hišo za 260.000 dinarjev. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 22557-11

PARCELA
2000 m², 1/4 ure od glavnega kolodvora, se takoj proda. — Vprašati Košaki 47. 22551-11

Prodajam enodružinsko **NOVOZIDANO HIŠICO** Delavska 18. Zg. Radvanje pri Mariboru. 22565-11

ENODRUŽINSKA HIŠICA
z vrtom v Copovi ul. 16, Pobrežje-Maribor naprodaj. Cena okrog 80.000 din; event. opust po dogovoru. Naslov lastnika v oglasnem oddelku »Večernika«. 22550-11

VINOGRAD
in sadonosnik 15—20 oralov, najraje v bližini Maribora, se išče. Ponudbe na oglasni oddelku »Večernika« pod »Lepa lega«. 22584-11

Novozgrajena **DVOSTANOVANJSKA HIŠA** 2 vrta, gospodarsko ter ostalo poslopje, sadonosnik, njiva 10 minut od postaje, se proda za 95.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah »Večernika«. 22588-11

Haha, predsednik je protektorata, »ha-ha«, pa se zasmije Jur Potrata, ko jutraj v postelji se prebudi in 300 pisem naenkrat dobi.

»Prebudi se iz sladkih sanj no, Mica, pa glej, kaj piše mi Ambrož Potica: »V »Večerniku« sem bral, da bi prodali steložo, stole, mizo še s predali. In ker vse to bi jaz potreboval, prav rad za to bi dinarčke Vam dal.« Enako piše Ziga Popperdon, potem krčmar Evstahij Poležon, in dalje, dalje... vseh je brez števila! Hej, stara, bova pa le cvenk dobila!

Zbudi tedaj se Micica Potrata, raztegne usta na stečaj ko vrata, pa pravi: »Da, moj ljubi Jur, da, da, samo tedaj se vse lahko proda, če se v »Večerniku« mali da oglaš. Zapomni to si zdaj in za ves čas!«

Proda se **POSESTVO** v Framu: velika stanovanjska in gospodarska hiša z inventarjem in živino, vinogradi s sadonosnikom, vinogradi, travniki in gozdom Rosni kupci naj se oglasijo pri Juriju Fregliju v Framu št. 132. 22562-11

POSESTNIKI, LASTNIKI HIŠ!
Ne premisslujte mnogo! Oglas v »Večerniku«, in uspeh, bo dosežen. 11

TRGOVINA
z mešanim blagom, špecerijo, v najprometnejšem mestu Zagreba, električnim inlinom za kavo, avtomatske vage, telefon ter celi inventar z blagom, nizka nalemnina, radi bolezn lastnika se proda. Pisarna Vinček, Zagreb, Jelačičev trg 5. 22704-11

IZREDNA PRILIKA ZA GOSTILNICAARJE!
Enomadstropno hišo z gostilno in trgovskimi lokali v okolici Maribora, industrijska četrt, pri kinu in veliki tovarni s preko 2000 delavci, avtobusne postaje, gostilniške dvorane za 300 gostov, velike kuhinje in drugih prostorov, kegljišče, 10 oseb za potnike, 2 stanovanj, vpeljan telefon, vse s polištvom in celim inventarjem, radi prevzema hotela na Primorju za 500.000 din. Potrebno 250.000 din v gotovini in drugo po dogovoru, prodaja »Sreča«-agencija, Zagreb, Jurišičeva 16, telefon 44-94. —11

Dvostanovanjsko novoizidano **HIŠO**

z vrtom in event. njivo pri hiši med železniško postajo in mestom Brežice oddam po ceni v najem s 1. marcem. Pripravno za upokojenca. — Alojz Vidmar, Z. Bizeljko. 22610-11

Proda se **ENODRUŽINSKA HIŠA** z gospodarsk. poslopjem ter z vso opremo za prezidavo hiše. Cena din 45.000. Vprašati v trg Bogovič, Gubčeva ul. 8, Pobrežje. 22595-11

Prodajam malo **POSESTVO** 1/4 ure od glavnega kolodvora za din 128.000 v Koških ali parcelo 15 din po m². — Vprašati Dr. Verstovškova ul. 32, Pobrežje-Maribor. 22623-11

Nova **HIŠA** dvostanovanjska, klet, drvarnica, velik vrt, na Pobrežju se proda. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22622-11

DENAR

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

DRUŽABNICO
neodvisno, srednjih let, iščem za dobro obrt. Ponudbe na upravo »Večernika« Celje p. šifro »Štajerc«. 22609-12

DRUŽABNIK(CA)
imate denar, želite stalni zaslužek? Pristopite kot sotrudenik k rentabilnemu podjetju, oddajte svojo tondubo na oglasni oddelku »Večernika« pod »Mizarški stroji 50.000«. 22672-12

VSE DENARNE ZADEVE...
Vam odlično posreduje mali oglaš v tej rubriki 12

OBRT - TRGOVINA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda«. Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177-1

TRGOVCI!
Cvetlični med, vosek in la. orehova jedrca kupite najceneje v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 15. 22541-13

HALO KLIČITE PROSIM AKO RABITE št. 22-67
Tvornica sladne kave A. Jarc, Maribor-Košaki. 22083-13

TRGOVCI!
Inventurno prodajo Vam uspešno posreduje »Večernik« mali oglaš. 13

KROJAŠKE IN VOLNE NE ODPADKE
kupujem po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Stari trg 15, Ljubljana. 22598-13

Suha **BUKOVA DRVA**
premog dobite v trgovini Zamuda, Nasipna ul. Pobrežje. 22607-13

Pozor! Vsa **TAPETNIŠKA DELA**
Vam solidno in poceni napravi tapetništvo Stiper Janko, Kopitarjeva ul. 6, Maribor. 22658-13

STROJI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

LESNA INDUSTRIJA
Trostranski skobelni stroj za izdelovanje lažjskega poda je dospel iz Nemčije še po ugodni ceni. Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54. 22540-14

TKALCI!
Prodajam ročne tkalske statve za splošno tkanje in laneno platno. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Poceni«. 22703-14

Se po starih tovarniških cenah so doslele: **STRUŽNICE** (Präzisions-Drehbänke), 200x 1000—15000 mm, z norton prestavami in vdelanimi elektromotorji ter vrtni stroji, ki vrta do 30 mm, z vdelanim elektromotorjem Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon šte. 37-54. 22539-14

ŠIVALNI STROJ
»Singer«, dobro ohranjen, ku pim. Ponudbe na oglasni oddelku »Večernik« pod »22626«. 22626-14

ŠIVALNI STROJ
»Pfaff«, pogreznjiv, malo rabljen, proda poceni Ussar, Trubarjeva ul. 9/I. 22675-14

ČEVLAJSKI STROJ
cilinder (Hohlmaschine), dobro ohranjen, poceni prodajam Jugovič, Maribor, Razlagova ul. 11. 22619-14

PRODAM
dva dobro ohranjena »Singer« šivalna stroja, 1 krojaški, 1 damski za entlanje in šivanje. Krojaštvo Mlinarič, Slovenska 26. 22620-14

KROJAČI, ŠIVILJE
Ali potrebujete nov šivalni stroj? Z oglasom v »Večerniku« ga boste našli 14

POHIŠTVO-OPREMA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SPALNICE, IFDII NICE, KUHINJE
vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavah dobite v zalogi pohištva Aleksandrova c. 48. 4311-1

Nova, moderna, vezana **SPALNICA** nebarvana, poceni naprodaj. Mizarstvo, Studenci, Aleksandrova c. 1. Istotam se sprejmejo abonenti. 22683-17

LEPO PREPROGO
za jedilnico, 2 divana in klubsko garnituro proda skladiščnik, Meljska 29. 22566-17

Prodajam **TRGOVINSKI INVENTAR** police in pult, dobro ohranjene. Koroška c. 81. 22574-17

SPALNICA
iz mehkega lesa, kuhinjska oprema in mala pečica se proda. Vprašati Meljska c. 28 Weber, pritičje, desno. 22576-17

MIZARJI, ROKODELCI!
Z oglaševanjem Vaših izdelkov v tej rubriki, si boste pridobili stalne odjemalce. 17

POHIŠTVO
Č sreči v zakonu odloča moderno pohištvo, izdelano pri »Efka«, mizarstvo za stanovanjsko opremo. Zaučajte svoja naročila, Maribor, Frančiškanska 12. 22673-17

Krom-številkke in črke za izložbe
9.50
RADAN
Zagreb, Masarykova 13
Prospekti na zahtevo

ŽENSKI KOTIČEK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Kupim rabljene **MOSKE OBLEKE** usnjate kratke suknje, pridem osebno na dom. Ponudbe: Sekirnik, Grlice 34, Podplat. 22603-18

TRGOVCI OBRTNIKI!
Vse žene berejo male oglase. Zato oglašujte v tej rubriki, ki je namenjena samo našim ženam. 18

Prodajam **KOSTUM** in 2 novi ženski obleki. Aleksandrova 10, Pobrežje. 22613-18

FRIZERJI!
Mesec februar je čas plesnih prireditev. Opozornite vse ceni, dame na Vaš frizerski salon. Uspeh ne bo izostal. 18

STEKLENICE
1/2 in 3/4 l. kupuje drogerija Kanc. 22692-18

ŽENITBE - DOPISI

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

VDOVA
popolnoma sama, 36 let stara, s premoženjem v gotovini in nepremičninah v vrednosti 500.000 din, iščem zakonkega druga. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10, proti nakazilu din 10.—. 22632-19

ŽENITVE IN MOŽITVE
boljših krogov posredujemo vestno, uspešno in strogo diskretno. Velika izbira oddelčnih partij. Prvorazredne obiteljske zveze. Informativne prospekte pošilja proti nakazilu din 10.— v znakah »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 222700-19

POSESTNIK
star 55 let, pol ure oddaljen od mesta, želi poročiti kmečko dekle z nekaj premoženja. Dopise poslati na oglasni oddenek »Večernika« pod »Čve-toča pomlad«.
22543-19

GOSPODIČNA
želi znanstva z gospodom s stalno službo, v starosti od 35 do 45 let. Samo resne ponudbe poslati na oglasni oddenek »Večernika« pod »Značko« »Neoporekljiva preteklost«.
22589-19

ŽELIM ZNANSTVA Z
UPKOJENKO
ki ima gotovino ali hišo, za skupen nakup hiše. Vdove ali ločenke z 1 otrokom in tudi osebe z dežele s primerno izobrazbo niso izključene. — Predpogoji: mirna značaj. Ponudbe pod »Upkojenec 100.000« na oglasni oddenek »Večernika«, Maribor.
22600-19

ŽENINI, NEVESTE!
Tudi Vi se poslužite »Večernikovih« dopisov. Najaktualnejša rubrika. Nešteto zahval in priznanj.
19

Frizerski salon „Pavla“
Trajni kodri samo pri Pavli, specialista trajne brze vodne ondulacije, 6 mesečna pisarna garancija. Najmodernejši salon. Najboljša osvetlitev po nižjih cenah.
Salon „Pavla“ Koroška 9

MLADENIČ
29 let star, želi spoznati gospodično, obrtnico ali posestnico s kapitalom nad 200.000. Starost postranske zadeve. Dopise pod šifro »Ne kadilec« poslati na oglasni oddenek »Večernika«.
22601-19

VDOVEC
64 let star, imam v gotovini in nepremičninah 1.400.000 din, mesečni dohodek 12.500 din, iščem radi osamljenosti zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22630-19

LOČENKA
36 let stara, dota v gotovini 260.000, iščem moža, kateri je voljan biti samo moj. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22631-19

VDOVA
srednjih let išče starejšega boljšega in dobro situiranega gospoda, da bi ji finančno pomagali. Ponudbe pod »Nujno« na oglasni oddenek »Večernika«.
22627-19

GOSPODIČNA
40 let stara, dota v gotovini 150.000 din, iščem trgovca ali boljšega obrtnika. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22633-19

GOSPODIČNA
18 let stara, s premoženjem 300.000 din iščem zakonskega druga. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22634-19

KUHARICA
zelo lepa, 28 let stara, dota v gotovini 16.000 din, iščem obrtnika ali slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22635-19

LOČENKA
45 let stara, dota v gotovini 400.000 din, iščem zakonskega druga. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22636-19

GOSPODIČNA
17 let stara, dota v gotovini 100.000 din, iščem zakonskega druga. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22637-19

POŠTNI URADNIK
36 let star, mesečna plača 1800 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22638-19

STROJEVODJA
33 let star, mesečna plača din 2000, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22639-19

LEKARNAR
31 let star, z lastno lekarno v vrednosti 1.200.000 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22640-19

GOSPODIČNA
17 let stara, rim. kat., zelo lepa, iz province, dovršila je šolo šivanja, ima doto okoli 80.000 v gotovini, in naslednica večjega posestva, bi poročila boljšega gospoda. Informacije pošilja »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66, proti nakazilu din 10.— v znakmah.
22641-19

VIŠJI DRŽAVNI UPKOJENEC
in rentničar, 58 let star, samski, mes. dohodek cca. din 10.000, združen s pokojnino. Lastnik velikega posestva. Poročil bi vdovo, ločenko ali starejšo gospodično z dežele ali mesta. Informacije pošilja proti nakazilu din 10.— v znakmah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
22647-19

OBČINSKI TAJNIK
37 let star, rim. kat., samski, visoke postave, skromen in soliden. Mesečna plača z dohodki okoli 3000, združena s pokojnino. Poročil bi boljšo gospodično vdovo ali ločenko z dežele ali mesta. Ponudbe z din 10.— v znakmah ali je poslati na »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
22645-19

NADZIRATELJ PROGE
25 let star, mesečna plača 1700 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22641-19

OROŽNIK
30 let star, imam v gotovini 25.000 din, iščem zakonsko družico. Prednost šivilje in slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22642-19

ZDRAVNIK
32 let star, imam nepremičnin v vrednosti 500.000 din, mesečni dohodek 8- do 10.000 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
22643-19

BANOVINSKI URADNIK
35 let, pravoslavne vere, visoke postave in zelo lep, samski, mesečna plača din 2500, lastnik krasnega posestva. Plača združena s pokojnino. Poročil bi gospodično, vdovo ali ločenko z dežele ali mesta. Ponudbe poslati z din 10 v znakmah na »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
22644-19

POROKE:
Gospodična, 26 let, rim. kat., dota din 45.000. — Gospodična, 25 let, rim. kat., dota din 250.000. — Gospodična, 27 let, šivilja, dota din 50.000. — Gospodična, 25 let, učiteljica, 37 let, dota din 300.000. — Vdova, 38 let, dota din 80.000. — Vdova, 47 let, dota okoli 1.000.000. Informacije pošilja proti nakazilu din 10.— v znakmah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
22648-19

Nogavice trajne
po »Nimela« kopeli

Dobi se v drogerijah in trgovinah

FANT
star 26 let s stalno službo in lastnim domom se želi seznaniti z gospodično z nekaj premoženja, trgovsko izobraženo, za samostojno vodstvo trgovine in gostilne na deželi. Ponudbe poslati na oglasni oddenek »Večernika« pod »Moj mir«.
22664-19

MLADENIČ
star 27 let, v banovinski službi z lepim posestvom in lastnim prihrankom, želim poročiti gospodično iz boljše kmečke hiše ali kuharico, ki ima veselje do gospodinjstva, z nekaj premoženja. Ponudbe na oglasni oddenek »Večernika«, Maribor, pod »Lepa bodočnost«.
22665-19

Zavoječek din 5.— v apotekah

TRGOVEC IN POSESTNIK
(vrednost 900.000 din), z dve ma mladoletnima otrokoma, se želi poročiti z gospodično ali vdovo od 40 do 52 let brez otrok in primernim premoženjem. Slika zaželeni. Dopisi pod »900« na ogl. odd. »Večernika«.
22702-19

Samostojna, dobro sit.
GOSPA
vzame starejšega značajnega gosp. upokojenca, v svo oskrbo, ev. skupno gospodinjstvo. Dopisi pod »Nesebična 48« na oglasni oddenek »Večernika«.
22655-19

MLADENIČ
dobro situiran, išče znanja z mlado gospodično radi globokega dušnega prijateljstva. Dopise s sliko na upravo »Večernika« v Celju pod »Plemenit«.
22691-19

GLASBILA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Skoraj nov
RADIO
6/2, ugodno napredaj. Naslov v trgovini, Koroška cesta 63
22678-20

Pri nakupu čaja pazite vedno na zaščiteno ime »Emona« in na gornji žig, ker le tako boste kupili naš zdrav, resnično pravi, cvetlični čaj. »Emona« čaj se pije namesto ruskega (kitajskega) že v stotisočih hišah, ker so se prepričale, da ima hranilno vrednost in vsebuje za organizem prepotrebne vitamine. Z limono, rumom, žganjem, vinom ali mlekom da vedno ukusno pijačo, pri tem pa ne razburja živcev. Tudi sladkorja potrebuje zelo malo, ker je isti vezan že v njegovih rastlinskih sestavinah v najprirodnejši obliki. Zahtevajte torej izrecno le »Emona« čaj!

Kupim

PIANINO
ali kratek glasovir, eno stružnico, tudi majhno, ter orodje. Ponudbe pod »Mizarski mojster« na oglasni oddenek »Večernika«.
22587-20

DENAR NALOŽITE
za dobro ohranjen, podolgovat klavir, ki se takoj proda za din 1500. Vprašati Aleksandrova 18, Pobrežje, Lešnik.
22668-20

Kupimo
HARMONIKE
dobro ohranjene, uporabne za otroški harmonikarski zbor. Ponudbe na oglasni oddenek »Večernika« pod »Harmonika«.
22660-20

MOGOČE IMATE
tudi Vi »Stradivarijeve gosli«? Ali potrebujete mogoče nov radio-aparat? Oddajte v tej rubriki oglas in poplačan bo z uspehom
20

POUK
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

POUČUJEM
vse predmete do 4. razreda srednjih šol. Ponudbe na oglasni oddenek »Večernika« pod »Inštruktor«.
22667-21

MATERE!
Vaš sinko je prejel ob polletju slabo oceno. Poiščite mu inštruktorja potom »Več.« malih oglasov!
21

VOZILA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

OPEL OLYMPIA
elegančna limuzina v dobrem stanju z dobrimi gumami, taksa za l. 1941. plačana, se poci proda za din 19.000.—. Jugo-generator, Aleksandrova cesta 51.
22650-22

SPOMNITE SE CMD!

Prodajam globok
OTROŠKI VOZIČEK
Viktor Parmova 18, Tezno.
22564-22

Prodajam nove
DVOSEDEŽNE SANI
Dr. Krekova 32, Studenci.
22679-22

TOVARNI AVTO
v dobrem stanju, z mnogimi rezervnimi deli, tritonski, 8 kompletnih koles — gumijev, ki se event. posebej prodajo. Ponudbe na oglasni oddenek »Večernika« pod »Chevrolet«.
22661-22

POMANJKANJE BENCINA.
Sedaj je čas, da ugodno prodate ali kupite avto ozir. motorno kolo. Oglas v »Večerniku« Vam jamči uspeh.
22

PRIDELKI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

2-3000 kg JABOLK
pol gnilih, za prešanje oz. za predelavo prodam. Ogleda se lahko vsak dan od 11-12. ure v Kopitarjevi 6, Maribor.
22512-23

SLADKO SENO
v balah se prodaja Meljska cesta 29, telefon 23-59
22599-23

POSESTNIKI KMETOVALCI KROMPIR JABOLKA, SENO
in ostale pridelke vnovčite najbolje potom »Več.« malih oglasov.
23

OPOZORILA
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

NAZNANILO.
Preselil sem svojo krojaško delavnico iz Aleksandrove c. v Jurčičevo ul. 4-1. Vsem drž. nameščencem 10 odst. po rust. Krojaški salon Jakob Erbus.
21798-25

IŠČEMO »VEČERNIK«
iz leta 1940, števil. 3. Dostavi naj se upravi »Večernika«, Maribor, Kopališka 6. 22694-25

IZGUBIJENO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

AKO STE IZGUBILI ROKAVICO?
Ne morete nositi samo ene rokavice. Oddajte mali oglas v »Večerniku« in pošten naiditelj se bo zgasil.
27

Našel se je rjav
LOVSKI PES
s kratkim repom in sivim zadkom. Na hrbtu ima siv trikot, Bukovci 63, Sv. Marko nižje Ptuj.
22693-27

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VEVERICE, DIHURJE, LISICE
kune, zajce in vse ostale vrste divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova cesta 13.
20774-28

Prodajam ugodno
3 ZELEZNA STOJALA
in izložbena stekla, nadalje kompletno železje za štedilnik. Vprašati Meljska 38-II.
22666-28

Podpisana se Sveobči gospodarski zadrugi v Zagrebu naj topleje

ZAHVALJUJEM
za izplačano mi posmrtnino. Ruše, dne 6. II. 1941. Brizita Kranc.
22611-28

KMETOVALCI, POZOR!
Kdor ima napredaj dobro ohranjen gepelj s predležjem, naj sporoči z označbo firme in navedbo cene na Rožanc Anton, Ponikva, juž. žel.
22688-28

Proti mrazu in mokroti...

samo

„Seta“ vložki

varujejo noge, čevlje

in nogavice

POSJOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. z. o. z. na stare šišlovenske denarne zavode v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000 —

VERITAS

GENERALNO ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE

Anton Bremec
Celje

Oglejte si veliko zalogo Zahtevajte cenik

Najnovejši modeli

Najnižje cene
Ceniki franco

otroških vozičkov, dvokoles in delov, savskih strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pri
F. Batjela nasl. Stane Bergant, Maribor
Aleksandrova cesta 26 • Telefon št. 26-14

Vsakovrstne

odpadke

papirja in čunj kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK
trgovina vseh vrst surovin
Maribor Pobrežje, Cankarjeva 16
Nakupovalnica Kopališka ul.
Telefon 27-43

Specijalna delavnica za previjanje, popravljanje

elektromotorjev in dinam izvršujem instalacije na pogon in luč na skladišču ves elektromaterijal ter motorji za pogon in dinam za luč.
Fr. Perčinič
elektropodjetje, Ljubljana.
Gospodarska cesta 16.
Telefon 23-71.

Stružnico (Präzisions Drehbank)

200 mm stružne višine, 1000 mm stružne dolžine, z norton-prestavami in vdelanim elektromotorjem 380 Volt ter 1

Vrtalni stroji

moderni s priključevalcem (Schaltkasten) in vdelanim elektromotorjem, ki vrta 30 mm v jeklo, prodaja od tukajšnjega skladišča

Ludvik Heršič, Ljubljana

strojno tehnična pisarna in zastopstvo strojnih tovarn.

Čista 29. oktobra 13 Telefon 37-54

Nujna dolgoročna

Pasajila

daje državnim, banovinskim in mestnim uslužbencem, znanstvenikom, železničarjem, orožnikom, financem, upokojencem itd., star renimiran denarni zavod. Navodila pri zastopniku Mihaelu Kreču, Ljubljana, Tyrševa 33. 1748

MOSKI

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, črne krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glazirano ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arhelter Dravska ul. 15. Te 26-23.

STROJI

Stroji za obdelavo lesa!

Stroje za obdelavo lesa, kakor za mizarstvo, kolarstvo, sadarstvo i. t. d., ter žagane naprave dobavi v najboljši izvedbi

Robert Raznožnik
LJUBLJANA
Pražakova ulica 8-I.
Tel. 40-42

Prodaja v Mariboru
V. Weix
in sinova
Iurčičeva

Moderni šlageji za ples in peje edino na ploščah

Zahtevajte brezplačne sezname

Steznike

po meri dobite samo v prvovrstni in zato edino upravičeni specialni trgovini (delavnici)

Novi naslov:

L. Kocmut, Meljska cesta 1

Zlato in srebro.

briljante, zastavljane listke išče nujno za nakup

M. Ilgeriev sin.
Maribor, Gosposka 15

Zložljiv dežnik, najlepše darilo!
V veliki izbiri pri
JULKA SALAMUN
Maribor, Aleksandrova c. 19

Tegavci! Mesarji!

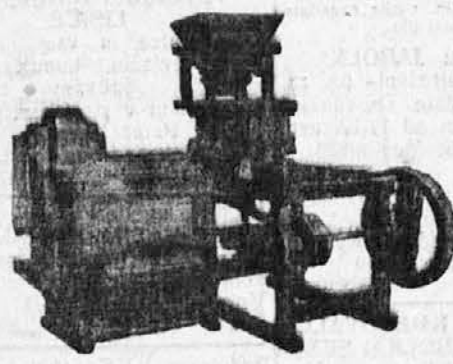
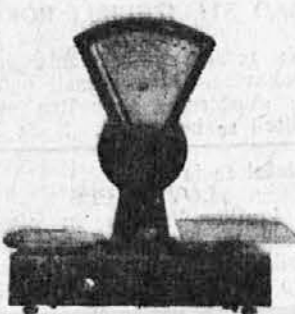
Predno se odločite za nakup avtomatske tehtnice, oglejte si na vsak način pred nakupom naše tehtnice, katere so v pogledu izdelave in trpežnosti najpopolnejše, kar jih je bilo do danes na trgu.

Na zahtevo pošljemo našega zastopnika.

TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV

PONTOS CENTRALA

d. z. o. z., MARIBOR, Meljska cesta 55 in 55 a.

Posestniki pozor!

Najnovejši tehnično izpopolnjeni mali kmečki JELTOM mlini na kamne, ki meljejo vse vrste žita v poljubno fino in navadno moko, izdelujejo zdrob, čistijo žito ter imajo vključeno napravo za izdelovanje jesprena in kaše. Kamni so vodotrajni (ležeči), tako, da ne morejo zgati moke.

Lahek tek! — Prvovrstna izdelava!

Cene zelo solidne.

Te vrste mlinov Vam dobavi domača tvrdka

Jelenc Adolf & Tomažin

LJUBLJANA — Celovška cesta 49. — Mlin na ogled v trgovini.

Aka

želite oglaševati, pokličite telefon:

25-67

Lepo

slika

Vam nudi Foto-atelje "JANA" Sedna ul. 1 Prvovrstno delo Nizke cene

Zahvala

Vsem, ki ste našo drago sestro, mamo, staro mamo, teto in svakinjo, gospo

Pestevšek Ano

sprejeli na njeni zadnji poti, ji darovali lepega cvetja in nam izrekli tolažilne besede, prišrna zahvala.

Maribor, Celje, Beljak, Gradec, 8. feb. 1941

Rodbine Pestevšek, Bellina in ostalo sorodstvo.

Nalivna pecesa

v veliki izbiri in najugodnejše nudi

TISKOVNA

DRUŽBA Z O. Z.

Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45.